

SPK

Sermaye Piyasası Kurulu

Faaliyet Raporu

2007

SERMAYE PİYASASI KURULU
2007 YILI
FAALİYET RAPORU

İÇİNDEKİLER

TABLolar	İV
GRAfİKLER	VI
KISALTMALAR	Vİİ
KURUL BAŞKANININ MESAJI	Vİİİ
1. SERMAYE PİYASASI KURULU	1
1.1. MİSYON, VİZYON, GÖREV VE YETKİLERİ	1
1.2. KARAR ORGANI VE ORGANİZASYON	2
1.2.1. Karar Organı	2
1.2.2. Organizasyon	5
1.3. BÜTÇE	7
1.4. PERSONEL	7
2. DÜNYA EKONOMİSİ	9
2.1. GELİŞMİŞ EKONOMİLER	11
2.2. GELİŞMEKTE OLAN EKONOMİLER	11
2.3. MALİ PİYASALAR	12
2.4. BORSALAR	13
3. TÜRKİYE EKONOMİSİ	15
4. TÜRK SERMAYE PİYASALARI	18
4.1. MENKUL KIYMET STOKLARI	19
4.2. KURUL KAYDINA ALINAN MENKUL KIYMET İHRAÇLARI	21
4.3. İSTANBUL MENKUL KIYMETLER BORSASI	22
4.3.1. İMKB Hisse Senedi Piyasası Ulusal-100 Endeksi, İşlem Hacmi ve İşlem Miktarı	23
4.3.2. Hisse Senetleri Nedeniyle İMKB Kotunda Bulunan Şirketlere İlişkin Temel Göstergeler	25
4.3.3. Yabancı Yatırımcıların Hisse Senedi İşlemleri	28
4.3.4. Tahvil ve Bono İşlemleri	29
4.4. KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARI	31
4.4.1. Yatırım Fonları	31
4.4.2. Yatırım Ortaklıkları	39
4.5. PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETLERİ	41
4.6. VADELİ İŞLEM VE OPSİYON BORSASI A.Ş.	42
4.7. MERKEZİ KAYIT KURULUŞU VE YATIRIMCILARI KORUMA FONU ..	44
4.8. İSTANBUL ALTIN BORSASI	46
4.9. İMKB TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.	46

4.10. TÜRKİYE SERMAYE PİYASASI ARACI KURULUŞLAR BİRLİĞİ.....	48
4.11. ARACI KURULUŞLAR	48
5. SERMAYE PİYASASI KURULU 2007 YILI FAALİYETLERİ	50
5.1. DÜZENLEME	50
5.1.1. Yönetmelikler	50
5.1.2. Kurul Tebliğleri	51
5.1.3. Kurul Kararları	54
5.2. DEVAM EDEN DÜZENLEME VE DİĞER ÇALIŞMALAR.....	58
5.3. KAYDA ALMA	59
5.4. İZİN.....	60
5.4.1. Aracı Kuruluşlara Yönelik İzinler	60
5.4.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarına İlişkin İzinler.....	61
5.4.3. Halka Açık Anonim Ortaklıklara İlişkin İzinler	63
5.4.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarına İlişkin İzinler	64
5.4.5. Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin İzinler	64
5.5. GÖZETİM	64
5.5.1. Halka Açık Anonim Ortaklıkların Gözetimi	65
5.5.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarının Gözetimi.....	66
5.5.3. Aracı Kuruluşların Gözetimi	66
5.5.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Gözetimi	66
5.5.5. Derecelendirme Kuruluşlarının Gözetimi	67
5.5.6. Piyasa Gözetimi	67
5.6. DENETİM	67
5.7. MUHASEBE VE BAĞIMSIZ DENETİM STANDARTLARI	74
5.7.1. Uluslararası Finansal Raporlama Standartları	74
5.7.2. Bağımsız Denetim Standartları	74
5.8. DAVALAR, SUÇ DUYURULARI VE İDARİ TEDBİRLER.....	75
5.8.1. Kurul İşlemleri Aleyhine Açılan Davalar	76
5.8.2. Kurul Tarafından Açılan Davalar	77
5.9. AVRUPA BİRLİĞİ (AB) UYUM ÇALIŞMALARI	78
5.9.1. Mevzuat Uyum Çalışmaları	79
5.9.2. AB Yardımlarından Yararlanmaya Yönelik Faaliyetler	79
5.9.3. Diğer Kurumlarla Koordinasyon.....	81
5.10. ULUSLARARASI İLİŞKİLER.....	82
5.10.1. Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü.....	82
5.10.2. Finansal İstikrar Forumu Çalışmaları	86
5.10.3. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) ile ilgili çalışmalar.....	87
5.10.4. Dünya Ticaret Örgütü (WTO) ve Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS)	87
5.10.5. Mutabakat Zaptı (Memorandum of Understanding)	88
5.10.6. Diğer Faaliyetler	88
5.11. LİSANSLAMA FAALİYETLERİ	89
5.12. BİLGİLENDİRME	91
5.13. BİLGİ SİSTEMLERİ VE TEKNOLOJİK ALT YAPI ÇALIŞMALARI	91
5.13.1. İyileştirme ve Bakım Aşamasındaki Projeler	92
5.13.2. Geliştirme Aşamasındaki Projeler	95
5.13.3. Donanım ve Ağ Altyapısı Çalışmaları	97

5.13.4. İnternet Platformu	97
5.13.5. Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi	98
5.13.6. Bilgi Sistemleri İncelemesi	98
5.13.7. Avrupa Birliği Destekli Projeler	98

TABLÖLAR

TABLO 1.1. KURULUN 2007 YILI GELİR VE GİDERLERİ.....	7
TABLO 1.2. KURUL PERSONEL DURUMU	8
TABLO 2.1. DÜNYA EKONOMİSİ ÖZET VERİLERİ	10
TABLO 2.2. DÜNYA BORSALARININ PERFORMANSLARI (%).....	14
TABLO 3.1. TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER	17
TABLO 4.1. SERMAYE PİYASALARINA İLİŞKİN GÖSTERGELER	18
TABLO 4.2. MENKUL KIYMET STOKLARI	19
TABLO 4.3. KURUL KAYDINA ALINAN MENKUL KIYMET İHRAÇLARI (BİN YTL)	21
TABLO 4.4. KURUL KAYDINA ALINAN MENKUL KIYMET İHRAÇLAR (MİLYON \$).....	22
TABLO 4.5. İMKB HİSSE SENEDİ PİYASASINA İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER	24
TABLO 4.6. HİSSE SENEDİ NEDENİYLE İMKB KOTUNDA BULUNAN ŞİRKETLERE İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER ..	26
TABLO 4.7. YABANCILARIN SAKLAMA BAKİYELERİ VE ALIM-SATIMLARI	29
TABLO 4.8. TAHVİL VE BONO PİYASASI İŞLEM HACİMLERİ	30
TABLO 4.9. A TİPİ YATIRIM FONLARININ PORTFÖY DAĞILIMI (%)	34
TABLO 4.10. B TİPİ YATIRIM FONLARININ PORTFÖY DAĞILIMI (%).....	36
TABLO 4.11. A VE B TİPİ YATIRIM FONLARININ TOPLAM PORTFÖY DAĞILIMI (%)	36
TABLO 4.12. BORSA YATIRIM FONLARININ MEVCUT DURUMU	38
TABLO 4.13. FON SEPETİ FONLARININ MEVCUT DURUMU	38
TABLO 4.14. A TİPİ YATIRIM ORTAKLIKLARININ MEVCUT DURUMU	39
TABLO 4.15. B TİPİ YATIRIM ORTAKLIKLARININ MEVCUT DURUMU	40
TABLO 4.16. GAYRİMENKUL YATIRIM ORTAKLIKLARININ MEVCUT DURUMU	40
TABLO 4.17. PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETLERİN MEVCUT DURUMU.....	41
TABLO 4.18. VADELİ İŞLEM VE OPSİYON BORSASI HACİM BİLGİLERİ (2007)	43
TABLO 4.19. İSTANBUL ALTIN BORSASI	46
TABLO 4.20. TAKASBANK A.Ş. ÖZET VERİLERİ (2007)	47
TABLO 4.21. ARACI KURULUŞLARIN FAALİYET BELGELERİ	49
TABLO 4.22. İKİNCİ EL PİYASA İŞLEMLERİNİN ARACI KURULUŞLAR BAZINDA DAĞILIMI	49
TABLO 5.1. KAYDA ALMA BAŞVURULARI VE SONUÇLARI.....	60
TABLO 5.2. SPK İZNİNE TABİ FAALİYETLER VE BU FAALİYETLERİ YÜRÜTEBİLECEK KURULUŞLAR	60
TABLO 5.3. ARACI KURULUŞ BAŞVURULARI	61
TABLO 5.4. KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARI BAŞVURULARI.....	62
TABLO 5.5. HALKA AÇIK ANONİM ORTAKLIKLARIN BAŞVURULARI.....	63
TABLO 5.6. DENETİM ÇALIŞMALARININ KONULARINA GÖRE DAĞILIMI	70
TABLO 5.7. İMKB MANİPÜLASYON İHBARLARI HAKKINDA BİLGİLER.....	71
TABLO 5.8. İŞLEM YASAKLI SAYISI	71
TABLO 5.9. İŞLEM YASAKLI SAYISININ DAĞILIMI.....	72
TABLO 5.10. DENETİM SONUCUNDA UYGULANAN YAPTIRIMLAR	72
TABLO 5.11. İDARİ PARA CEZASI UYGULAMA NEDENLERİ VE TUTARLARI	73
TABLO 5.12. MASAK DENETİMLERİ	73
TABLO 5.13. SON 3 YIL İÇİNDE KURUL İŞLEMLERİNE KARŞI AÇILAN İDARİ DAVALAR (KONULARINA GÖRE DAĞILIM).....	76
TABLO 5.14. KARARA BAĞLANAN İDARİ DAVALAR.....	76
TABLO 5.15. SON 3 YIL İÇİNDE KURUL ALEYHİNE AÇILAN HUKUK DAVALARI.....	76
TABLO 5.16. SON 3 YIL İÇİNDE KURUL TARAFINDAN YAPILAN SUÇ DUYURULARI VE AÇILAN KAMU DAVALARI ...	77
TABLO 5.17. SON 3 YIL İÇİNDE KURUL TARAFINDAN YAPILAN SUÇ DUYURULARI ÜZERİNE AÇILAN VE KARARA BAĞLANAN DAVALARA İLİŞKİN BİLGİLER	78

TABLO 5.18. SON 3 YIL İÇİNDE KURUL TARAFINDAN AÇILAN HUKUK DAVALARI	78
TABLO 5.19. 2007 YILINDA DÜZENLENEN EMC BÖLGESEL EĞİTİM SEMİNERLERİ.....	84
TABLO 5.20. KURULCA İŞTİRAK EDİLEN IOSCO TOPLANTILARI	86
TABLO 5.21. KURULCA İMZALANAN İKİLİ MUTABAKATLAR	88
TABLO 5.22. LİSANSLAMA SINAVLARI	90
TABLO 5.23. BİLGİ EDİNME BİRİMİ FAALİYETLERİ	91

GRAFİKLER

GRAFİK 3.1. HAZİNE BONOSU İHALELERİNİN VADE VE FAİZ ORANLARI.....	16
GRAFİK 3.2. TL/ABD DOLARI KURU AYLIK ORTALAMASI VE STANDART SAPMASI.....	16
GRAFİK 4.1. MENKUL KIYMET STOKLARI	20
GRAFİK 4.2. KAMU VE ÖZEL SEKTÖR MENKUL KIYMET STOKLARININ PAYI.....	20
GRAFİK 4.3. İMKB-100 ENDEKSİ VE İŞLEM HACMİ	23
GRAFİK 4.4. PİYASA KAPİTALİZASYONU (MİLYAR \$)	27
GRAFİK 4.5. PİYASA KAPİTALİZASYONUNDAKİ YÜZDE DEĞİŞİM	27
GRAFİK 4.6. YABANCILARIN SAKLAMA BAKİYELERİ.....	28
GRAFİK 4.7. BORSA VE BORSA DIŞI TAHVİL VE BONO GÜNLÜK ORTALAMA İŞLEM HACMİ.....	30
GRAFİK 4.8. A VE B TİPİ YATIRIM FONU TÜRLERİNİN SAYISAL DAĞILIMI.....	31
GRAFİK 4.9. A VE B TİPİ YATIRIM FONLARININ YENİ TÜRK LİRASI BAZLI PORTFÖY DEĞERİ.....	32
GRAFİK 4.10. A VE B TİPİ YATIRIM FONLARININ ABD DOLARI BAZLI PORTFÖY DEĞERİ.....	32
GRAFİK 4.11. A TİPİ YATIRIM FONU TÜRLERİ	33
GRAFİK 4.12. B TİPİ YATIRIM FONU TÜRLERİ.....	35
GRAFİK 4.13. EMEKLİLİK YATIRIM FONU TÜRLERİ.....	37
GRAFİK 4.14. VOB İŞLEM MİKTARI.....	43
GRAFİK 4.15. VOB İŞLEM HACMİ.....	44
GRAFİK 4.16 AÇIK POZİSYON SAYISININ GELİŞİMİ.....	44
GRAFİK 5.1. 2005-2007 DÖNEMİ SUÇ DUYURULARI (KONULARINA GÖRE DAĞILIM).....	77

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
DİBS	: Devlet İç Borçlanma Senedi
EMC	: Emerging Markets Committee
İAB	: İstanbul Altın Borsası
İMKB	: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası
IMF	: Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund)
IOSCO	: International Organization of Securities Commissions
MKK	: Merkezi Kayıt Kuruluşu
SPK	: Sermaye Piyasası Kurulu
SPKn	: Sermaye Piyasası Kanunu
TAIEX	: Teknik Yardım Bilgi Paylaşım Ofisi (Technical Assistance Information Exchange Office)
TAKASBANK	: İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş.
TCMB	: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TEFE	: Toptan Eşya Fiyatları Endeksi
TSPAKB	: Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği
TÜFE	: Tüketici Fiyatları Endeksi
VOBAŞ	: Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası A.Ş.

KURUL BAŞKANININ MESAJI

Sermaye Piyasası Kurulu, 25. kuruluş yılını kutladığı 2007 yılında da sermaye piyasasının güvenli, adil, şeffaf ve etkin işlemlerini sağlamaya yönelik, uluslararası norm ve gelişmelere paralel, değişen piyasa ihtiyaçlarını karşılayan, objektif, sade ve anlaşılır yaklaşımlarla düzenleme ve denetleme yapmayı sürdürmüştür.

Kurulumuzun sermaye piyasalarının gelişimini hızlandırmaya yönelik çalışmalarının başında yer alan mevzuatımızın Avrupa Birliği (AB) ile tam uyumunu sağlamaya yönelik çalışmalarımızda önemli mesafeler kat edilmiş ve Almanya Federal Maliye Bakanlığı ile yürütülen "SPK'na AB Sermaye Piyasası Standartlarına Uyumda Yardım" konulu Eşleştirme projesi başarı ile sonuçlandırılmıştır. Proje sonunda hazırlanan Türk sermaye piyasalarının AB normları doğrultusunda uluslararası piyasalara entegrasyonunu kolaylaştırmaya yönelik 700 sayfa aşkın Kanun ve alt düzenleme metinleri yeni bir sermaye piyasası mevzuatının temelini oluşturacaktır.

Ülkemizin en önemli ihtiyaçlarından birisi olan konut finansman sisteminin kurulmasına ilişkin çalışmalar da bu yıl içinde bitirilerek 5582 sayılı Konut Finansmanı Sistemine İlişkin Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Temelde konut piyasası ve finansal piyasalar arasında bir köprü kurarak, konut finansmanın sermaye piyasalarından karşılanması amacını taşıyan düzenleme ile; konut alıcılarının daha uygun koşullarda borçlanmalarını sağlama, konut arzını özellikle de nitelikli konut üretimini artırma ve yeni finansal araçları sisteme dahil ederek sermaye piyasalarını geliştirme gibi pek çok amaç hayata geçirilmiştir.

Altyapı projelerinin finansmanında, Hazine garantisinin kamu bütçesi üzerinde büyük bir yük yarattığı, çok büyük projeler için banka kredilerinin yetersiz kaldığı göz önünde bulundurularak, altyapı projelerinin sermaye piyasaları yoluyla yerli ve yabancı yatırımcılarca finanse edilmesine yönelik olarak Kurulumuzca bu dönemde bir çalışma başlatılmıştır. Özellikle gelişmiş ülkelerde çok yoğun bir biçimde uygulanan alt yapı yatırımlarının sermaye piyasaları aracılığıyla finansmanının ülkemizde de çok büyük bir boşluğu doldurması beklenmektedir.

Bunlar dışında anonim ortaklıklara ve aracı kuruluşlara ilişkin finansal tablo, dipnot ve özel durum açıklamalarının internet üzerinden toplanması ve yayınlanmasını amaçlayan Kamuyu Aydınlatma Platformu; kamuyu aydınlatmanın en önemli unsurlarından biri olan finansal tablolara ilişkin olarak borsa şirketleri, aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri ve bu işletmelerin bağlı ortaklık, iştirak ve iş ortaklıklarının AB tarafından kabul edilen haliyle Uluslararası Muhasebe Standartlarını/Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarını (UMS/UFRS) benimsemeleri; sermaye piyasalarının daha etkin bir şekilde gözetimi; Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin (KOBİ) sermaye piyasası imkânlarından daha fazla yararlanmalarını teminen KOBİ'lere yönelik bir piyasa oluşturulması; üyesi olduğumuz Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü (International Organization of Securities Commissions, IOSCO) ile ilgili çalışmalar da sürdürülmüştür.

Uluslararası gelişmeler ve ülkemiz koşulları dikkate alınarak yapılan tüm bu çalışmalar sermaye piyasalarımızın daha da gelişmesine ve ekonomide etkin bir rol üstlenmesine önemli katkı sağlayacaktır.

Doç. Dr. Turan EROL
Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı

1. SERMAYE PİYASASI KURULU

Bilindiği gibi Sermaye Piyasası Kurulu, tasarrufların menkul kıymetlere yatırılarak halkın iktisadi kalkınmaya etkin ve yaygın bir şekilde katılmasını sağlamak ve sermaye piyasasının güven, açıklık ve kararlılık içinde çalışmasını, tasarruf sahiplerinin hak ve yararlarının korunmasını düzenlemek ve denetlemek amacıyla 1981 yılında çıkarılan 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun vermiş olduğu görevleri yapmak ve yetkileri kullanmak üzere kurulmuştur.

Biri başkan, biri ikinci başkan olmak üzere yedi üyeden oluşan Kurul, idari ve mali özerkliğe sahip bir kamu tüzel kişisidir ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında bağımsız olarak kullanır. Merkezi Ankara'da olan ve İstanbul'da bir temsilciliği bulunan Kurulun ilgili olduğu Bakan, Başbakan tarafından görevlendirilen Devlet Bakanıdır.

1.1. MİSYON, VİZYON, GÖREV VE YETKİLERİ

Kurul, sermaye piyasasının güvenli, adil, şeffaf ve etkin işlemlerini sağlamak için, uluslararası norm ve gelişmelere paralel, değişen piyasa ihtiyaçlarını karşılayan, objektif, sade ve anlaşılabilir yaklaşımlarla, hesap verilebilir düzenleme ve denetleme yapmayı kendisine "MİSYON" edinmiş ve ulusal ve uluslararası alanda öncü, dinamik ve saygın olma "VİZYONU"nu üstlenmiştir.

Kurulun temel görev ve yetkileri:

Sermaye piyasası araçlarının ihracını, halka arz ve satışını düzenlemek ve denetlemek,

Sermaye piyasası araçlarını Kurul kaydına almak ve kamu yararının gerektirdiği hallerde bunların halka arz ve satışını geçici olarak durdurmak,

Sermaye piyasası kurumlarının mali bünyeleri ve kaynaklarının kullanımı ile ilgili standart rasyoları genel olarak ya da faaliyet alanları veya kurum türleri itibarıyla belirlemek,

Sermaye piyasasında, gerektiğinde elektronik ortam da dahil, bağımsız denetim faaliyetine ilişkin esasları belirlemek,

Kamunun zamanında, yeterli ve doğru olarak aydınlatılmasını sağlamak amacıyla, genel ve özel nitelikte kararlar almak ve her türlü mali tablo ve raporlar ile bunların bağımsız denetimlerinin, sermaye piyasası araçlarının halka arzında yayımlanacak izahname ve sirkülerin ve araçların değerini etkileyebilecek önemli bilgilerin kapsamını, standartlarını ve ilan esaslarını tespit etmek,

Sermaye piyasasında faaliyet gösteren kurumlar, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasaların faaliyetlerini izlemek ve denetlemek,

Sermaye piyasasını ilgilendiren her türlü yayın, duyuru ve reklamları izlemek, yanıltıcı ilan ve reklamları yasaklatarak gereği yapılmak üzere ilgili kuruluşlara bildirmek,

Bu Kanun hükümleri gereğince elde ettiği veya kendisine tevdi edilen mali tablo ve raporlar ile diğer belgeleri inceleyip değerlendirerek, SPKn'de belirtilen gerekli tedbirleri almak,

Çağrı yoluyla hisse senedi toplanması ve vekaleten oy vermeye ilişkin esasları belirlemek,

Vadeli işlem sözleşmeleri ve bunların işlem göreceği borsalarda faaliyet gösterecek kurumları düzenlemek,

Menkul kıymetlerin ödünç alma ve verme, açığa satış ve repo işlemlerini düzenlemek,

Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye’de sermaye piyasası araçlarının ihraç ve halka arzı konusunda gereken düzenlemeleri yapmak,

Sermaye piyasası araçlarının takası, saklanması veya kaydi değer haline getirilmesi ve derecelendirilmesini düzenlemek ve denetlemek,

Sermaye piyasasının gelişmesini teminen yeni sermaye piyasası kurumlarına ilişkin kuruluş, faaliyet, tasfiye ve sona erme esaslarını belirlemek ve bunları denetlemek,

İlgili Bakanca istenecek incelemeleri yapmak; çalışmaları hakkında Bakana rapor vermek; sermaye piyasası ile ilgili mevzuat değişiklikleri hakkında önerilerde bulunmak,

Gayrimenkullerin değerlemesini yapabilecek ekspertiz kurumlarından sermaye piyasasında faaliyette bulunacaklara ilişkin şartları belirlemek ve bu şartlara uyan kuruluşları listeler halinde ilan etmek,

Sermaye piyasasında medya ve elektronik ortam da dahil yatırım tavsiyelerinde bulunacak kişi ve kuruluşların uyacakları ilke ve esasları belirlemek,

Sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunacaklar, gayrimenkul değerlemesi alanında faaliyet gösterecek kişi ve kuruluşlar ile sermaye piyasası kurumlarının yönetici ve diğer çalışanlarının mesleki eğitimi, mesleki yeterliliği ve mesleki ehliyetlerini gösterir sertifika verilmesine ilişkin esasları belirlemek, bu amaçlarla merkez kurmak ve faaliyet esaslarını belirlemek,

İnternet de dahil, her türlü elektronik bilgi iletişim araç ve ortamı ve benzeri araçlar üzerinden gerçekleştirilen ihraç ve halka arzlar ile sermaye piyasası faaliyetleri ve işlemlerini; genel hükümler çerçevesinde bu Kanun kapsamına giren işlemlerde elektronik imza kullanım esaslarını düzenlemek ve denetlemek,

Kanuna tabi anonim ortaklıkların genel kurullarında birikimli oy kullanılabilmesine ilişkin düzenlemeleri yapmak,

Yabancı ülkelerin sermaye piyasalarında düzenleme ve denetime yetkili muadili kuruluşlar ile sermaye piyasalarıyla ilgili her türlü iş birliği yapmak ve bilgi alış verişinde bulunmak,

olarak SPKn’de belirlenmiştir.

1.2. KARAR ORGANI VE ORGANİZASYON

1.2.1. Karar Organı

Kurul Başkanı ve üyelerinden oluşan karar organı, kanunlarla Kurulun görev ve yetkisine verilmiş konuların tümünde en üst düzeyde görüşme ve karar alma yetkisine sahiptir. Karar organının, sermaye piyasalarının düzenlenmesi ve denetlenmesi amacıyla hazırlanacak, uygulamaya ilişkin genel hukuki yapıyı oluşturacak yönetmelik ve tebliğleri

ıkarmak, başvuru dosyalarını, inceleme, izleme ve denetleme raporlarını görüşüp karara bağlamak gibi mesleki nitelikli görevleri yanında idari nitelikli görev ve yetkileri de vardır.

Kurul Karar Organı, ilgili bakanlıkça önerilecek 4 aday arasından 2, Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği tarafından önerilecek 2'şer aday arasından 1'er kişi olmak üzere, Bakanlar Kurulu Kararıyla atanacak 7 üyeden oluşur. Bakanlar Kurulu, adaylardan birini Başkan olarak atar. Kurul, Başkanın teklifi ile üyelerden birini ikinci başkan olarak seğer. Kurul Başkan ve yeleri izleyen sayfada verilmiştir.

KURUL KARAR ORGANI

Doç.Dr. Turan EROL
Kurul Başkanı

İlhami ÖZTÜRK
Kurul Üyesi

Mithat HIZLI
Kurul Üyesi

Münhal

Kurul Üyesi

Abdülkerim EMEK
Kurul Üyesi

Vahdettin ERTAŞ
Kurul ÜYESİ

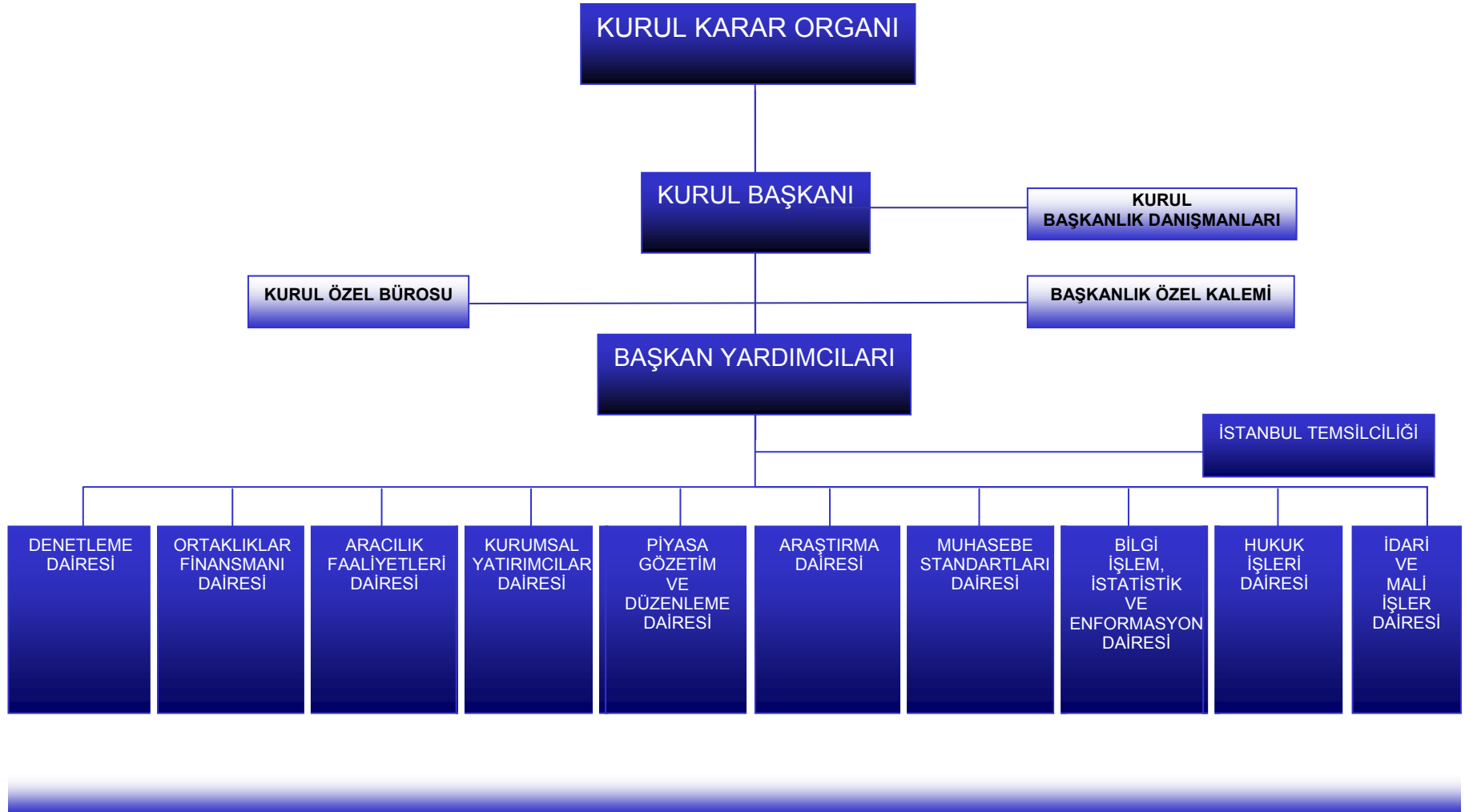
Muhammed Emin ÖZER
Kurul Üyesi

1.2.2. Organizasyon

SPK, Kurul Başkanı ve üyeleri (Kurul Karar Organı) ile Başkana bağlı olarak Kurul faaliyetlerini yürüten hizmet birimlerinden oluşmaktadır.

Kurul Başkanı, hem Karar Organının hem de yürütmenin başıdır. Kurul Başkan Yardımcıları hizmet birimleri arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlamakla görevlidir. Kurulun temel hizmet birimleri; Denetleme Dairesi, Ortaklıklar Finansmanı Dairesi, Aracılık Faaliyetleri Dairesi, Kurumsal Yatırımcılar Dairesi, Piyasa Gözetim ve Düzenleme Dairesi, Araştırma Dairesi, Muhasebe Standartları Dairesi, Bilgi İşlem İstatistik ve Enformasyon Dairesi, Hukuk İşleri Dairesi, İdari ve Mali İşler Dairesinden oluşmaktadır.

SERMAİYE PİYASASI KURULU
ORGANİZASYON ŞEMASI

1.3. BÜTÇE

Kurulumuzun 58,769,000 YTL olarak hazırlanan 2007 Mali Yılı Bütçesinin 2006 yılından 2007 yılına devreden 24,853,956 YTL tutarındaki nakit ile birlikte yıl içinde gerçekleşen 65,053,958 YTL tutarındaki gelir ve 47,431,305 YTL tutarındaki giderlerine ilişkin ayrıntılı bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

TABLO 1.1. KURULUN 2007 YILI GELİR VE GİDERLERİ

1-GELİRLER		(YTL)
Gelirin Türü	Programlanan	Gerçekleşen
Sermaye Piyasası Araçları Kayıt Ücreti	47,024,000	31,806,588
Lojman Kira Gelirleri	210,000	204,905
Diğer Gayrimenkul Kira Gelirleri	340,000	364,730
Borsalardan Alınan Paylar	3,000,000	4,943,224
Diğer Faizler	560,000	2,443,066
Diğer Çeşitli Gelirler	135,000	437,489
Net Finansman	7,500,000	24,853,956
T O P L A M	58,769,000	65,053,958
2-GİDERLER		
Giderin Türü	Bütçe Ödeneği	Gerçekleşen
Personel Giderleri	32,351,000	28,946,361
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Prim Giderleri	1,935,000	1,080,901
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	15,583,000	10,096,099
Cari Transferler	7,200,000	7,145,810
Sermaye Giderleri	1,700,000	395,541
T O P L A M	58,769,000	47,664,712

Kurulun tüm giderleri, emrinde kurulan özel bir hesaptan karşılanmaktadır. İhraççılar, Kurulca kayda alınan ve satışı yapılacak sermaye piyasası araçlarının ihraç değerinin %0.2'si tutarında bir ücreti bu hesaba yatırmaktadırlar. Ayrıca, borsaların kotasyon ve tescil ücreti ile borsa payından oluşan gelirlerinin %5'i de Kurul bütçesine gelir olarak kaydedilmektedir. SPKn'de, Kurulun gelirleri giderlerini karşılamaya yetmediği takdirde, açığın Hazine Müsteşarlığı Bütçesinden verilecek yardımlarla karşılanması öngörülmüş olmasına karşın, 1992 yılından beri Hazine yardımı alınmamıştır.

1.4. PERSONEL

Kurul personelinin hak ve yükümlülükleri, Bakanlar Kurulunca 24 Ağustos 1982 tarih ve 17792 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan SPK Personel Yönetmeliği ile düzenlenmiştir. Kurul Personeli için tesis edilecek hizmet sınıfları ile personelin dahil oldukları sınıflara ve öğrenim durumlarına göre bu sınıfların giriş ve yükselinebilecek derece ve kademelerine ilişkin ortak hükümler, Devlet Memurları Kanununun 36. maddesinde öngörülen esaslara göre belirlenir. SPK devamlı personeli ile emekliliğe tabi görevlerden Kurul Başkanlığı ve Üyeliklerine atanmışlar hakkında 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu ile ek ve değişikliklerine ilişkin hükümler uygulanır. Bu düzenlemelere göre Kurul hizmetleri, yarışma sınavı ile mesleğe başlayan ve yeterlik sınavından sonra uzman unvanını alan meslek personeli ve idari personel eliyle yürütülmektedir.

2007 yılı faaliyet dönemi içinde emeklilik, nakil, istifa ve görev süresinin sona ermesi gibi sebeplerle 19 personel ayrılmış, buna karşılık 1 Kurul Üyesi atanmış, hizmet birimlerinde

iş gücüne duyulan ihtiyaç nedeniyle 14 Meslek Personel Yardımcısı açıktan, 10 Meslek Personel Yardımcısı naklen, 1 Daire Başkan Yardımcısı, 1 Müdür, 1 Halkla İlişkiler Uzmanı naklen ve 1 Meslek Personeli mahkeme kararı ile alınmıştır. Kurulda 2007 yılı sonu itibariyle 6'sı karar organı, 31'i üst yönetim, 246'sı meslek personeli ve yardımcısı, 29'u bilgi işlem personeli ve 163,ü idari personel olmak üzere 475 personel görev yapmaktadır (Tablo: 1.2).

TABLO 1.2. KURUL PERSONEL DURUMU

KURUL KARAR ORGANI	6
ÜST YÖNETİM	31
Kurul Başkan Yardımcısı	3
Daire Başkanı	10
Kurul İstanbul Temsilcisi	1
Daire Başkan Yardımcısı	8
Kurul Başkanlık Danışmanı	9
MESLEK PERSONELİ	182
Başuzman	47
Uzman	109
Başuzman Hukukçu	5
Uzman Hukukçu	21
MESLEK PERSONELİ YARDIMCISI	64
Uzman Yardımcısı	58
Uzman Hukukçu Yardımcısı	6
BİLGİ İŞLEM PERSONELİ	29
İDARİ PERSONEL	163
GENEL TOPLAM	475

2. DÜNYA EKONOMİSİ

2007 yılında global ekonomik büyüme hızı 2006 yılına göre, sınırlı da olsa bir yavaşlama kaydetmiştir. 2007 yılına damga vuran ekonomik olaylar, Amerikan mortgage piyasasındaki dalgalanmanın tetiklediği gerilim, kredi piyasasındaki daralma ve doların hızlı değer kaybı olmuştur.

Yıl içinde yaşanan gerilimin birçok açıdan kontrol altına alındığı belirtilse de yaşanan dalgalanmadan kaynaklanan banka zararlarının henüz bilançolara tam olarak yansıtılmadığı ve muhtemel risklerin büyük olabileceği ifade edilmiştir. Ancak büyük ölçekli iflaslarla karşılaşılmamıştır. Yılın sonlarına doğru merkez bankalarının birlikte hareket etme kararları, piyasanın ihtiyacı olan likiditeyi gereğinde arz edeceği beklentisini oluşturmuştur.

Uluslararası Para Fonu (International Monetary Fund - IMF) dünya ekonomisinin 2007 yılında %4.9 oranında büyüdüğünü öngörmektedir. 2007 yılında gelişmiş ülkeler %2.7, gelişmekte olan ülkeler ise %7.9 oranında büyümüştür. 2007 yılında, gelişmiş ülkeler arasında ABD ve Euro Alanı sırasıyla %2.2 ve %2.6 oranında, Japonya ise %2.1 oranında büyümüştür. Gelişmekte olan ülkeler arasında Asya bölgesindeki ülkelerin ekonomik büyüme hızları bu yıl da diğer bölgeleri geçmiş, bu harekette özellikle Çin'in yüksek büyüme hızı etkili olmuştur.

Tüketici bazlı enflasyon, gelişmiş ülkelerde %2.2, gelişmekte olan ülkelerde %6.4 oranında gerçekleşmiştir. Gelişmekte olan ülkeler arasında bu yıl en yüksek enflasyonun yaşandığı bölge Orta Doğu olmuştur.

2007 yılında dünya ticaret hacmi bir önceki yıla göre yavaşlayarak %6.8 oranında artmıştır. Gelişmekte olan ülkelerin ihracatı %8.9, gelişmiş ülkelerin ihracatı ise %5.8 oranında artmıştır. Öte yandan gelişmekte olan ülkelerin ithalatı %12.8, gelişmiş ülkelerin ithalatı ise %4.2 oranında artmıştır.

TABLO 2.1. DÜNYA EKONOMİSİ ÖZET VERİLERİ

	2005	2006	2007
	Yıllık Büyüme Oranı (%)		
Dünya Ekonomisi	4.4	5.0	4.9
Gelişmiş Ekonomiler	2.6	3.0	2.7
-ABD	3.1	2.9	2.2
-Euro Alanı	1.6	2.8	2.6
-Japonya	1.9	2.4	2.1
Gelişmekte Olan Ülkeler	7.1	7.8	7.9
-Afrika	5.7	5.9	6.2
-Asya	9.0	9.6	9.7
-Orta Doğu	5.7	5.8	5.8
	Dünya Hasılası (Milyar ABD \$)		
Piyasa Kurları Üzerinden	44,881	48,436	54,312
Satın Alma Paritesi Üzerinden	55,703	60,295	64,903
	Tüketici Enflasyonu (%)		
Gelişmiş Ekonomiler	2.3	2.4	2.2
-ABD	3.4	3.2	2.9
-Euro Alanı	2.2	2.2	2.1
-Japonya	-0.3	0.3	-
Gelişmekte Olan Ülkeler	5.7	5.4	6.4
-Afrika	7.1	6.4	6.3
-Asya	3.8	4.1	5.3
-Orta Doğu	6.2	7.0	10.4
	Dünya Ticaret Hacmi (%)		
Dünya Mal ve Hizmet Ticareti	7.6	9.2	6.8
-İhracat			
-Gelişmiş Ekonomiler	6.0	8.2	5.8
-Gelişmekte Olan Ekonomiler	11.1	10.9	8.9
-İthalat			
-Gelişmiş Ekonomiler	6.3	7.4	4.2
-Gelişmekte Olan Ekonomiler	12.0	14.4	12.8
Dünya Mal ve Servis İhracatı (Milyar ABD Doları)	12,817	14,700	17,019
	Cari İşlemler Dengesi (Milyar ABD Doları)		
Gelişmiş Ekonomiler	-438.7	-525.2	-463.3
-ABD	-754.9	-811.5	-738.6
-Euro Alanı	23.6	-6.4	-30.0
-Japonya	165.7	170.4	212.8
Gelişmekte Olan Ülkeler	439.5	606.7	630.9
-Afrika	15.8	29.6	1.6
-Asya	161.4	277.5	383.5
-Orta Doğu	200.3	247.3	274.6
	Sermaye Akımları (Milyar ABD Doları)		
Gelişmekte Olan Ülkeler (Net toplam)	251.8	231.9	605.0
-Özel Doğrudan Yatırımlar (Net)	259.8	250.1	309.9
-Özel Portföy Yatırımları (Net)	-19.4	-103.8	48.5

Kaynak: IMF World Economic Outlook, April 2008.

2.1. GELİŞMİŞ EKONOMİLER

2007 yılında, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) konut kredisi piyasasındaki sorunların su yüzüne çıkmasının etkisiyle küresel piyasalarda patlak veren mali kriz, başta hedge fonlar olmak üzere, tüm yatırım fonlarının ve daha sonra da bankaların yapısını ciddi biçimde sarsmıştır.

Riski ve dolayısıyla da getirisi yüksek olması nedeniyle, büyük ölçekteki bu yatırım fonlarına portföylerinde önemli bir pay ayıran kuruluşlar da bu çalkantıdan olumsuz etkilenmiştir. Her ne kadar gelişmiş ülke merkez bankaları yerinde müdahalelerle sorunun daha da büyümesinin önüne geçmeyi başarmış olsalar da, uluslararası mali sistemdeki dengesizlik devam etmiştir.

Uluslararası piyasalarda yaşanan bir diğer önemli gelişme de petrol fiyatlarındaki yükseliş eğilimi olmuştur. 2007 yılbaşında varil başına 57 dolar civarında olan ham petrolün fiyatı, yıl sonuna doğru 100 dolar seviyesine yaklaşmıştır. Bu gelişmede, arz kısıtları, talep artışı, güvenlik problemleri ve spekülasyon amaçlı hareketlerin tümünün etkili olduğu ifade edilmektedir.

Petrol dışındaki emtia fiyatlarındaki artış da 2007 yılındaki en önemli gelişmelerden bir tanesi olmuştur. Özellikle gıda fiyatlarındaki artış, hemen hemen bütün ülkelerde enflasyon üzerinde baskı yaratmaya başlamıştır.

2.2. GELİŞMEKTE OLAN EKONOMİLER

2006 yılının ortasında yaşanan küresel çalkantının gelişmekte olan ülkelere yaptığı tahribatın aksine, 2007 yılında yaşanan mali kriz gelişmekte olan ülkeler açısından büyük sıkıntı kaynağı olmamıştır. Bu durumun önemli sebeplerinden biri, söz konusu ülkelere 2002 yılından itibaren giderek artan miktarda giden yabancı sermaye olmuştur. Ayrıca, gelişmekte olan ülkeler artan miktarda cari işlemler fazlası da vermiş ve sonuçta, döviz rezervleri hızlanarak artmıştır.

Başta Amerika olmak üzere gelişmiş ülkelerdeki büyüme ile gelen dış talep artışı, gelişmekte olan ülkelerin kendilerinde gözlenen iç talep artışı ile bir araya gelince çok yüksek büyüme rakamlarına ulaşmıştır. Ancak, Asya dışındaki bazı gelişmekte olan ülkelere cari işlemler dengesi dikkat çekici bir biçimde bozulmaya başlamıştır. Cari işlemler açığı ile ilgili olarak algılanan riskler çerçevesinde küresel dengeler gittikçe daha kırılgan hale gelmiştir. Özellikle Rusya'da petrol fiyatlarının yüksekliğine rağmen, cari işlemler dengesi hızla bozulma eğilimine girmiştir.

Enflasyon da neredeyse tüm gelişmekte olan ülkelere artış eğilimine girmiştir. Özellikle, Çin'de enflasyonun yüzde 7'nin üzerine tırmanması küresel düzeyde kaygılara neden olmuştur. Son altı yıldır küresel fiyat istikrarına katkı yaptığı düşünülen Çin ekonomisinin önümüzdeki dönemde enflasyon ihraç eden ülke konumuna gelmesinden korkulmaktadır. Birçok gelişmekte olan ülke 2007 yılında enflasyon hedeflemesinde başarısız olmuştur.

Başta Çin olmak üzere Asya'daki gelişmekte olan ülkelere artan enflasyon riskine karşı kısa vadeli faizleri artırmışlar, buna karşılık, Latin Amerika'da ise kısa vadeli faizler düşüş göstermiştir. Genel olarak, gelişmekte olan ülkelere kamu kesimi finansal dengesinde genel bir bozulma söz konusu olmuştur. Özellikle Rusya'da petrol fiyatlarının artmasıyla artan bütçe fazlası hızla erime aşamasına gelmiştir.

2.3. MALİ PİYASALAR

2007 yılının Ağustos ayında ABD’de ortaya çıkan kriz, 1929 “Büyük Buhran”ından sonra yaşanan en büyük finansal kriz halini almıştır. Mortgage piyasasında başlayan, ancak kısa sürede ilgili diğer piyasalarda da etkisi hissedilen krizden özellikle gelişmiş ekonomiler etkilenmiş, bu krizin gelişmekte olan piyasalarda etkisi çok belirgin olmamıştır.

Dünya genelinde finansal piyasalardaki dalgalanmalar, yüksek riskli mortgage kredileriyle teminatlandırılan menkul kıymetlerde faiz oranlarının artışına ve yapılandırılmış kredi piyasası araçlarının risk primlerinin yükselmesine yol açmıştır. Yapılandırılmış finansal araçların çeşitliliği ve karmaşıklığı nedeniyle küresel düzeyde hangi kurumun ne ölçüde riske maruz kaldığının tam olarak hesaplanamaması da belirsizlik yaratarak volatilitiyi arttırmıştır.

Gelişmiş piyasalarda likidite sıkışıklığı yaşanırken, kısa dönemli para piyasasından fon sağlayan finansal kuruluşların kaynak sıkışıklığı da artmıştır. Yüksek getirili borçlanma araçları ihracı neredeyse tamamen ortadan kalkmış, varlığa dayalı menkul kıymet piyasasında ise keskin bir daralma gerçekleşmiştir.

Gelişmekte olan piyasalarda son dönem dalgalanmaların etkileri, ülkelerin derecelendirmelerinin aşağıya çekilmesi, sermaye girişlerindeki azalmaya bağlı olarak finansal varlık fiyatlarında görülen düşüşler ve risk primlerinde meydana gelen artışlar şeklinde görülmüştür. Ancak, birçok ülkede bu etkiler kalıcı olmamıştır. Söz konusu dalgalanmada, önceki küresel hareketlerden farklı olarak yükselen piyasaların daha az etkilenmiş olması, genellikle bu ülkelerde daha az sıklıkla rastlanan karmaşık finansal ürün ve finansal kurum yapısına bağlanmaktadır.

Krizin en belirgin etkilerinden biri, piyasada yaşanan likidite sıkıntısı ve buna bağlı olarak üç aylık interbank faizlerinin ani bir şekilde beklenenin çok üstüne çıkması olmuştur. Bu durum, bankaların ellerinde bulunan ve gelişen olumsuz ortam nedeniyle finanse edemedikleri bilanço dışı araçlar yüzünden yaşadığı baskılar ile birlikte, artan belirsizlik ortamı ve kendi likidite durumlarını muhafaza etmeye çalışmaları sonucunda piyasalarda daha da sıkıntı yaratan bir hale dönüşmüştür. Söz konusu likidite krizi, gittikçe daha da tedbirli davranmaya başlayan bankaların diğer mali araçlara yönelen kredilerini azaltmaları sonucu kısa sürede bütün mali sistemi etkiler hale gelmiştir.

Yaşanan bu likidite sıkışıklığına karşı müdahale olarak, dünyadaki belli başlı merkez bankaları piyasaya büyük çapta kısa vadeli fon sürmüş, ancak bu müdahalenin ilk sonuçları keskin bir olumlu etki yaratamamıştır. Likidite primlerinin yüksek seyretmeye devam etmesi üzerine Aralık ayında Avrupa, ABD ve İngiltere Merkez Bankaları operasyonlarını daha da genişleterek piyasaya likidite sağlamaya devam etmiştir. ABD Merkez Bankası (Fed) Ağustos ayından itibaren faiz oranlarını (Fed funds rate) 300 baz puan indirmiştir. Kanada ve İngiltere’de de faiz oranlarında çeşitli oranlarda indirimler yapılırken Avrupa ve Japonya’da ise politika faizlerinde yapılması beklenen artırımlardan vazgeçilmiştir.

Kredi riskleri konusunda endişelerin büyük ölçüde devam etmesine bağlı olarak, likidite problemleri etkisini hissettirmeye devam etmiş ve kredi piyasasında spreadler artmıştır. ABD’de emlak piyasasında devam eden olumsuz koşullar sonucunda mortgage ilişkili menkul kıymetlerin fiyatları düşüş eğilimini sürdürmüştür. Buna ilaveten, artan geri ödeyememe riskleri, aşırı borçlanma ve çok güven vermeyen menkul kıymetleştirme tekniklerinin uygulanması sonucunda artan endişeler dolayısıyla, menkul kıymetlere dayalı kredi kartları, otomobil kredileri, öğrenci kredileri ve ticari ipotek (mortgage) kredileri gibi ilişkili alanlarda da spreadler hızla artmıştır. Bu yapı içinde, bankaların ve finans kuruluşlarının özellikle karşı taraf riski konusunda olumsuzluk algılamaları da artış göstermiştir.

ABD’de FED’in faiz indirimleri ve bu indirimlerin süreceğine ilişkin beklentilerin kuvveti nedeniyle dolarının Euro’ya karşı değer kaybı özellikle 2007 yılının ikinci yarısında belirginleşmiş, euro/dolar paritesi yıl sonunu 1.459 seviyesinden kapatmıştır.

2.4. BORSALAR

Gerek piyasa kapitalizasyonu gerekse işlem hacmi açılarından Asya borsaları 2007 yılında dikkat çekici gelişmeler sergilemiştir. Şangay (%303), Shenzen (%244) Bombay (%122) borsalarında yıl içinde kapitalizasyon rakamları büyük artış göstermiştir.

Dünya Borsalar Federasyonunun üye borsaların piyasa kapitalizasyonu toplamda %20 oranında artmış ve bu artış üç temel bölgeye göre farklılık göstermiştir: Amerika bölgesinde, 2007 yılında piyasa kapitalizasyonu bir önceki yıla göre %7.4 oranında artarak 24,320 milyar dolar olmuş ve tüm dünya kapitalizasyonunun %40.1’ini teşkil etmiştir. Asya-Pasifik bölgesinde ise bir önceki yıla oranla kapitalizasyon %50.4 oranında artarak 17,799 milyar dolar olmuş ve dünya kapitalizasyonunun %30.6’sını oluşturmuştur. Avrupa, Afrika ve Orta-Doğu bölgesine dahil borsaların piyasa kapitalizasyonları da 2006 yılına oranla %15’lik bir artışla 18,574 milyar dolar olmuş ve toplam içinde %30.6’lık bir paya sahip olmuşlardır.

2007 yılında dünya borsalarında hisse senedi işlem hacmi ilk defa 100 trilyon doları aşarak 101.1 trilyona ulaşmıştır. Amerika bölgesinde toplam 47,666 milyar dolar, Asya-Pasifik bölgesinde toplam 21,398 milyar dolar, Avrupa, Afrika ve Orta-Doğu bölgesinde ise toplam 31,353 milyar dolar işlem hacmi gerçekleşmiştir.

Dünya Borsalar Federasyonunun verilerine göre 2007 yılında borsaları en çok kazandıran ilk üç ülke sırasıyla Çin (162.8 ve %96.7), Slovenya (%78.1) olurken, en çok değer kaybettiren borsalar ise sırasıyla İrlanda (-%26.3) ve Japonya (-%12.2 ve -%11) borsaları olmuştur.

Dünya Borsalar Federasyonunun Tablo 2.2’de yer alan 47 borsanın endeks performans verileri incelendiğinde, dünya genelinde borsaların ortalama %15.2 oranında değer kazandığı görülmektedir. En yüksek artış Güney Amerika borsalarında (%27.9) gerçekleşirken, bunu sırasıyla, Asya Pasifik (%24.3), Kuzey Amerika (%10.5) ve Avrupa, Afrika ve Orta Doğu borsaları (%9.6) izlemiştir.

TABLO 2.2. DÜNYA BORSALARININ PERFORMANSLARI (%)

Bölge	Borsa	2006	2007
	Amex – ABD	16.9	17.2
Kuzey Amerika	Mexico - Meksika	48.6	11.7
	Nasdaq – ABD	9.5	9.8
	New York – ABD	17.9	6.6
	Toronto - Kanada	14.5	7.2
	Kuzey Amerika Ort.	21.48	10.5
	Buenos Aires – Arjantin	49.9	17.9
Güney Amerika	Lima – Peru	168.3	36.0
	Santiago – Şili	34.4	13.8
	Sao Paulo – Brezilya	32.9	43.7
	Güney Amerika Ort.	71.38	27.9
	Athens – Yunanistan	19.9	17.9
	Barcelona – İspanya	29.3	5.2
	Bilbao – İspanya	34.1	1.9
	Copenhagen – Danimarka	15.2	5.5
	Deutsche Börse – Almanya	21.3	17.6
	Euronext Amsterdam - Hollanda	16.4	4.8
	Euronext Brussels - Belçika	23.5	-4.0
	Euronext Paris – Fransa	19.4	0.4
	Euronext Lizbon- Portekiz	33.3	18.3
	Helsinki – Finlandiya	17.9	20.5
	Irish – İrlanda	27.8	-26.3
Avrupa	İstanbul – Türkiye	-1.7	42.0
Afrika	Milano - İtalya	19.0	-8.0
Orta Doğu	Johannesburg – Güney Afrika	37.7	16.2
	Ljubljana – Slovenya	37.9	78.1
	London – İngiltere	13.2	2.0
	Luxembourg – Lüksemburg	45.0	21.2
	Madrid – İspanya	34.5	5.6
	Malta – Malta	-2.8	1.3
	Oslo – Norveç	28.4	8.1
	Swiss – İsviçre	20.7	-0.1
	Stockholm- İsveç	23.6	-6.0
	Tehran – İran	-1.8	-3.4
	Tel-Aviv – İsrail	5.8	22.9
	Vienna – Avusturya	26.6	-1.4
	Warsaw – Polonya	41.6	10.4
	Avrupa, Afrika, Orta Doğu Ort.	22.53	9.6
	Australian – Avustralya	19.9	13.8
	Colombo, Sri Lanka	41.6	-6.7
	Hong Kong – Hong Kong	43.2	38.3
	Jakarta – Endonezya	55.3	52.1
	Korean – Kore	4.0	32.3
Asya Pasifik	Kuala Lumpur – Malezya	21.8	31.8
	Osaka – Japonya	9.2	-11.0
	Philippine – Filipinler	42.3	21.4
	Shangai-Çin	130.4	96.7
	Singapore – Singapur	30.3	23.8
	Taiwan – Tayvan	19.5	8.7
	Thailand – Tayland	-4.7	26.2
	Tokyo – Japonya	1.9	-12.2
	Asya Pasifik Ortalaması	31.90	24.3
Dünya	Dünya Ortalaması	29.03	15.2

Kaynak: Dünya Borsalar Federasyonu

3. TÜRKİYE EKONOMİSİ

Türkiye ekonomisi 2007 yılında, istikrar programının uygulanmaya başlamasından sonraki altı yıllık dönemde sürdürdüğü kesintisiz büyüme trendini devam ettirmekle birlikte, 2007'nin son döneminde gerçekleşen büyüme oranları, söz konusu altı yıllık dönemdeki en düşük seviyede gerçekleşmiştir. Bunun sonucunda, 2007 yılında ekonomik büyüme hedeflenenden düşük düzeyde kalmıştır. Türkiye'nin %4.5'lik 2007 yılı büyümesi, %5'lik hedef ve beklentilerin altında kalmakla birlikte, ekonomide büyüme 24 çeyrek boyunca sürmüştür. ABD kaynaklı olarak ortaya çıkan ve genelde gelişmiş ülkeleri ciddi şekilde endişelendirerek etkisi altına alan mali kriz, yıl içinde dünya ekonomisinde yaşanan pek çok gelişmeye etki etmiştir.

2006 yılında 32.2 milyar ABD doları olarak gerçekleşen cari işlemler açığı, 2007 yılında %18 artışla 38.0 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. İthalatın %20.6'lık artışı yanında ihracatta görülen %23.1 oranındaki artış sonucu, 2007 yılında dış ticaret açığı, bir önceki yıla göre %14.7 artarak 47.5 milyar ABD doları tutarında gerçekleşmiştir.

2007 yılında gerçekleşen net sermaye girişi ise 2006 yılına göre %17.62 artarak 38 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Doğrudan yatırım olarak gerçekleşen net girişler, 2006 yılında 19.0 milyar ABD dolarından 2007 yılında 19.8 milyar ABD dolarına yükselmiştir. Portföy yatırımları ise 2006 yılında 7.3 milyar ABD doları iken, 2007 yılında 0.7 milyar ABD dolarına düşmüştür.

2007 yılında enflasyon oranı %8.4 olmuş ve %6 olarak belirlenen yıl sonu belirsizlik üst sınırının üzerinde gerçekleşmiştir. 2007 yılı ilk üç aylık döneminde 1.2 puan artarak Mart ayı sonunda %10.9'a yükselen yıllık enflasyon, yılın ikinci ve üçüncü üç aylık döneminde gerileme eğilimine girmiş; ancak yılın son üç aylık döneminde yeniden yükselmiştir. Eylül ayı itibarıyla %7.1 oranına kadar gerileyen yıllık enflasyon, gıda fiyatlarının yeniden yükselişe geçmesi, akaryakıt ve tütün ürünlerindeki ÖTV artışı ve enerji fiyatlarının yükselmesiyle beraber yılın son üç aylık döneminde yeniden yükselmiştir. Son üç aylık dönemde enflasyonda görülen yükselme, genel olarak fiyatları kamu kesimi tarafından yönetilen ya da yönlendirilen ürün fiyatlarındaki artıştan kaynaklanmıştır.

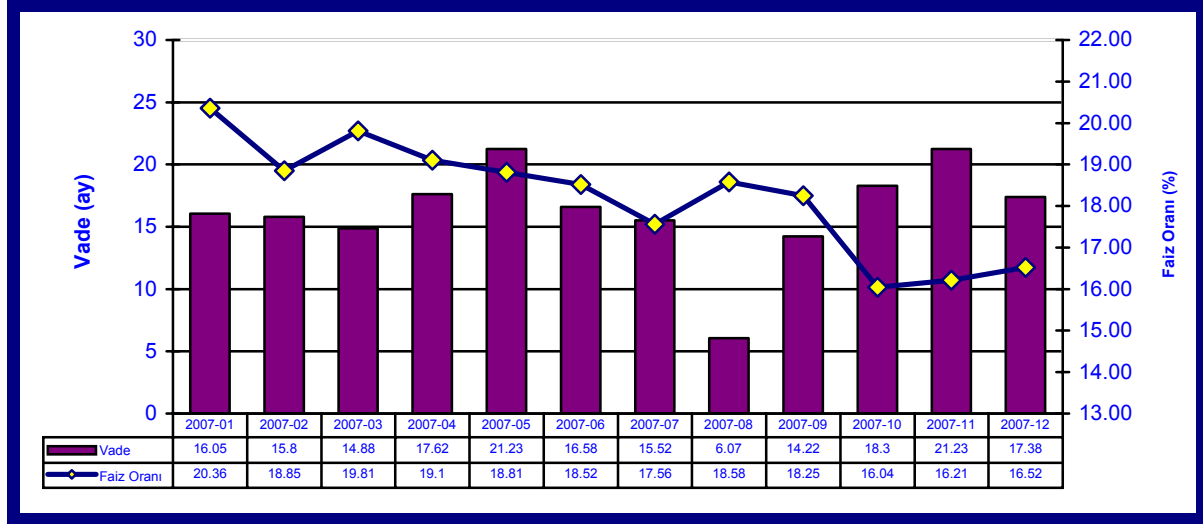
Türkiye'nin 2007 yılı merkezi yönetim bütçe giderleri 203.5 milyar YTL, bütçe gelirleri de 189.6 milyar YTL seviyesinde gerçekleşmiştir. Buna göre 2007 bütçe açığı da 13.9 milyar YTL olarak hesaplanmıştır. 16.8 milyar YTL olarak hedeflenen bütçe açığı, 2007 yılında 13.9 milyar YTL olarak gerçekleşerek hedeflenenin seviyesinin altında kalmıştır. Merkezi Yönetim bütçe giderlerinin 2007 yılı gerçekleşme oranı %99.3, merkezi yönetim bütçe gelirlerinin ise %100.8 olmuştur. 2007 yılında faiz hariç bütçe giderleri 154.8 milyar YTL ve gerçekleşme oranı %101.8, faiz harcamaları 48.7 milyar YTL, gerçekleşme oranı da %92 olarak hesaplanmıştır.

2007 yılında GSYH büyümesi %4.5 olarak gerçekleşmiştir. 2002 yılının ilk çeyreğinde başlayan aralıksız büyüme süreci 2007 yılının dördüncü çeyreğinde de devam etmiş böylece ekonomi 24 dönemdir üst üste büyümüştür. Ancak 2007 yılının üçüncü döneminde düşmeye başlayan büyüme artış hızı, bu trendi son çeyrekte de sürdürmüş ve 2002 yılının ikinci çeyreğinden itibaren kaydedilen en düşük artış oranları gerçekleşmiştir.

Kuraklık ve hava şartları 2007 yılında büyümeye olumsuz etkiye bulunmuştur. Tarım sektörünün genelinde katma değer, yılın son çeyreğinde %7.8 oranında azalırken, yılın tamamında %6.8 oranında gerilemiştir. 2007 yılının dördüncü çeyreğindeki %3.6 oranındaki imalat sanayi katma değeri artışı, 2002 yılı üçüncü çeyreğindeki artıştan sonraki en düşük oranlı artış olarak gerçekleşmiştir. İmalat sanayi katma değerinin hız kestiği bu dönemde, enerji grubu katma değeri %3.9 ve madencilik katma değeri ise %2.7 oranında artmıştır.

2007 yılında sanayi ve hizmetler katma değerleri sırasıyla %5.5 ve %5.8 oranlarında artarken, tarım sektörü katma değeri %6.8 oranında gerilemiştir. 2007 yılında gerçekleşen %4.5 oranındaki GSYH büyümesine sanayi sektörünün katkısı 1.5 puan ve hizmetler sektörünün katkısı 3.7 puan olurken tarım sektörünün katkısı negatif 0.7 puan olmuştur.

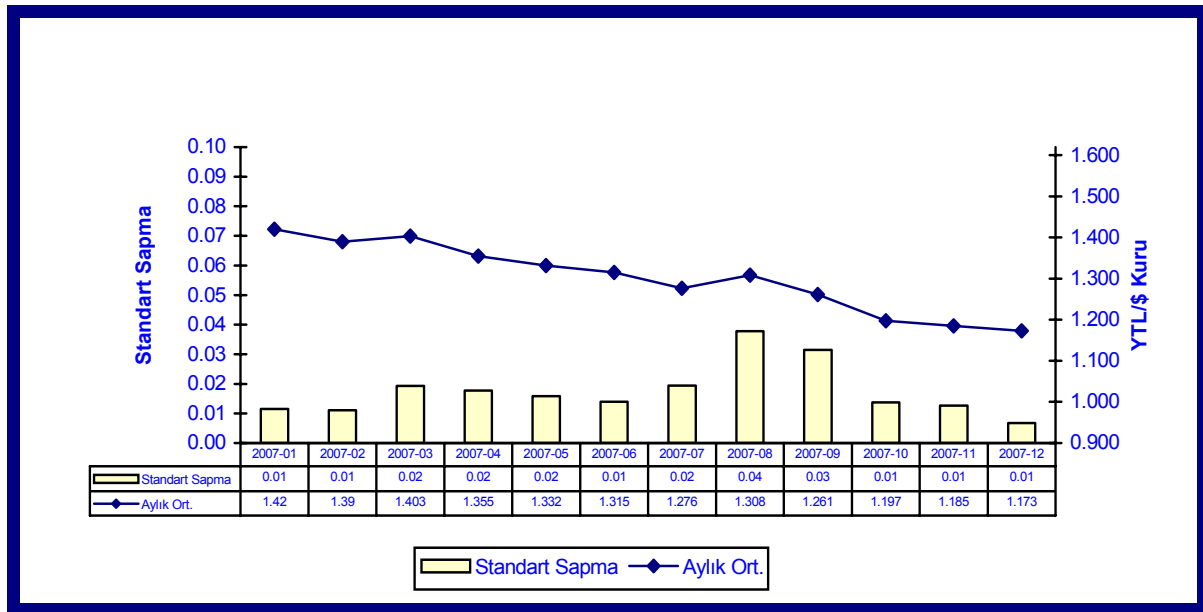
GRAFİK 3.1. HAZİNE BONOSU İHALELERİNİN VADE VE FAİZ ORANLARI

2007 yılında iç borç stokunun cari YTL değeri %1.5 artarak 255.3 milyar YTL'ye çıkmış, ABD Doları cinsinden değeri ise %25.3 artarak 220.2 milyar ABD doları olmuştur. Hazine bonosu ihalelerinde gerçekleşen faiz oranları Ocak 2007'de %20.4 iken, yıl içinde düşüş trendini sürdürerek Aralık 2007'de %16.5'e inmiştir.

Öte yandan, 2007 yılında toplam mevduat Yeni Türk Lirası bazında %15.3 artarak 319.4 milyar YTL'ye, kredi stoku ise %24.8 oranında artarak 228.1 milyar YTL'ye yükselmiştir. Yabancı para mevduatın toplam mevduat içindeki payı ise %38.0'den %33.8'e düşmüştür.

GRAFİK 3.2. TL/ABD DOLARI KURU AYLIK ORTALAMASI VE STANDART SAPMASI

TABLO 3.1. TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

Göstergeler	Birim	2005	2006	2007
Milli Gelir*				
-YTL	Milyon YTL	648,932	758,391	856,387
- \$	Milyar USD	484.0	529.9	658.8
- Kişi Başına Milli Gelir	USD			9,333
- Büyüme*	%	8.4	6.9	4.5
- Sanayi Üretimi Endeksi (1997=100, Yıllık Ortalama)		130.0	137.6	145.0
- İşsizlik	%	10.1	10.5	9.9
Toplam Kamu Borçlanma Gereği (PSBR/GSYH)	%	-0.4	-2.6	0.0(1)
Merkezi Yönetim Bütçesi				
Bütçe Giderleri	Milyon YTL	159,687	178,126	203,501
Faiz Hariç Bütçe Giderleri	Milyon YTL	114,007	132,163	154,769
Personel ve S G Kurumları Devlet Primi Giderleri	Milyon YTL	37,389	42,887	49,356
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	Milyon YTL	15,186	19,001	22,154
Cari Transferler	Milyon YTL	45,871	49,851	63,249
Sermaye Giderleri	Milyon YTL	10,340	12,098	12,915
Sermaye Transferleri	Milyon YTL	1,384	2,637	3,543
Borç Verme	Milyon YTL	3,838	5,689	3,552
Faiz Giderleri	Milyon YTL	45,680	45,963	48,732
Bütçe Gelirleri	Milyon YTL	152,784	173,483	189,617
Vergi Gelirleri	Milyon YTL	119,627	137,560	152,832
Vergi Dışı Gelirler	Milyon YTL	33,157	35,924	36,786
Bütçe Dengesi	Milyon YTL	-6,903	-4,643	-13,883
Faiz Dışı Bütçe Fazlası	Milyon YTL	38,777	41,320	34,848
Fiyatlar				
- ÜFE (Yıl sonu)	%	2.7	11.6	5.9
- TÜFE (Yıl sonu)	%	7.7	9.7	8.4
- Döviz Kuru (Yıl sonu-YTL/\$) (Döviz Alış)	YTL	1.3284	1.4131	1.1593
Borç Stoku				
- İç Borç Stoku	Milyon YTL	244,782	251,470	255,310
- İç Borç Stoku	Milyar USD	177.6	175.7	220.2
- İç Borç Stoku / Milli Gelir* (Dolar Değerler Üzerinden)	%	37.3	33.5	33.4
- Dış Borç Stoku	Milyar USD	170.1	206.5	247.2
- Dış Borç Stoku / Milli Gelir*	%	35.1	39.0	37.5
- Kamu Dış Borç Stoku (TCMB Borcu Dahil)	Milyar USD	83.2	85.3	89.2
- TCMB Borcu	Milyar USD	15.4	15.7	15.8
- Kamu Dış Borç Stoku / Milli Gelir*	%	17.2	16.1	13.5
- Toplam Kamu Borç Stoku	Milyar USD	260.8	261.0	249.0
- Toplam Kamu Borç Stoku / Milli Gelir* (Dolar Değ. üzerinden)	%	53.9	49.3	37.8
- İç Borç Stokunun Ortalama Vadesi	Ay	23.5	24.0	25.7
Dış Ticaret				
- İthalat	Milyar USD	116.8	133.3	160.7
- İhracat	Milyar USD	73.5	91.9	113.2
- Dış Ticaret Dengesi	Milyar USD	-43.3	-41.4	-47.5
- Cari İşlemler Dengesi	Milyar USD	-22.7	-32.2	-38.0
Parasal Göstergeler				
- Emisyon	Milyon YTL	19,612	26,815	26,073
- M1	Milyon YTL	41,759	72,162	77,674
- M2	Milyon YTL	153,146	297,481	345,028
- Mevduat Toplamı	Milyon YTL	226,091	276,924	319,353
- TL Mevduatı	Milyon YTL	146,281	171,726	211,467
- Yabancı Para Mevduatı	Milyon YTL	79,810	105,199	107,886
- Yabancı Para Mevduatı/Toplam Mevduat	%	35.3	38.0	33.8
- Kredi Stoku	Milyon YTL	128,001	182,773	228,057
- Toplam Krediler/Mevduat Oranı	%	56.6	66.0	71.4
- Mevduat Bankaları Kredileri	Milyon YTL	122,271	172,167	218,077
- Mevduat Bankaları Kredileri/Mevduat Oranı	%	54.1	62.2	68.3
- TCMB Uluslararası Döviz Rezervi	Milyar USD	50.5	60.8	71.3

* Milli Gelir olarak TÜİK'in 1998 bazlı yeni seri GSYH rakamları kullanılmıştır.

(1) Gerçekleşme tahmini (Kaynak: DPT)

4. TÜRK SERMAYE PİYASALARI

Bugün sermaye piyasalarımız enstrümanlarıyla, kurumlarıyla, pazarlarıyla ve yasal alt yapısıyla pek çok ülkenin sermaye piyasalarıyla boy ölçüşebilecek, örnek ve önder olabilecek bir konuma gelmiş ve dünyanın sayılı piyasaları arasında seçkin yerini almıştır. 2007 yılı sonu itibarıyla sermaye piyasalarına ilişkin bazı genel göstergeler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

TABLO 4.1. SERMAYE PİYASALARINA İLİŞKİN GÖSTERGELER

KURUL KAYDINDAKİ ŞİRKET SAYISI	623
İMKB'DE İŞLEM GÖREN ŞİRKETLER	325
İMKB'DE İŞLEM GÖRMEYEN ŞİRKETLER	298
İMKB ŞİRKETLERİNİN PİYASA DEĞERİ "Kapitalizasyonu" (Milyon YTL)	335.948
(Milyon \$)	289.986
İMKB'DEKİ HİSSE SENEDİ YATIRIMCISI SAYISI	1,070,359
YATIRIM FONLARI YATIRIMCISI SAYISI	2,998,528
ARACI KURULUŞLAR (Adet)	145
-Bankalar	41
-Aracı Kurumlar	104
YATIRIM FONLARI (Adet)	357
-Yerli Yatırım Fonları	297
-Portföy Değerleri (Milyar YTL)	26,961
(Milyar \$)	23,149
-Yabancı Yatırım Fonları (Adet)	60
-Portföy Değerleri (Milyon YTL)	90
(Milyon \$)	77
EMEKLİLİK YATIRIM FONLARI (Adet)	104
-Portföy Değerleri (Milyon YTL)	4,558
(Milyon \$)	3,932
YATIRIM ORTAKLIKLARI (Adet)	33
-Portföy Değerleri (Milyon YTL)	700
(Milyon \$)	601
GAYRİMENKUL YATIRIM ORTAKLIKLARI (Adet)	13
-Net Aktif Değerleri (Milyon YTL)	3,886
(Milyon \$)	3,337
GİRİŞİM SERMAYESİ YATIRIM ORTAKLIKLARI (Adet)	2
-Portföy Değerleri (Milyon YTL)	174
(Milyon \$)	149
PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETLERİ (Adet)	19
-Yönetilen Portföy Değerleri (Milyar YTL)	31,190
(Milyar \$)	26,651
BAĞIMSIZ DENETİM ŞİRKETLERİ (Adet)	98
GAYRİMENKUL DEĞERLEME ŞİRKETLERİ (Adet)	26
DERECELENDİRME KURULUŞLARI (Adet)	8

4.1. MENKUL KIYMET STOKLARI

TABLO 4.2. MENKUL KIYMET STOKLARI

	KAMU SEKTÖRÜ				ÖZEL SEKTÖR				TOPLAM			
Yıllar	Milyon YTL	Milyon \$	Toplam İçindeki Pay (%)	Milli Gelire Oran* (%)	Milyon YTL	Milyon \$	Toplam İçindeki Pay (%)	Milli Gelire Oran* (%)	Milyon YTL	Milyon \$	\$ Değ. % Değişim	Milli Gelire Oran* (%)
1998	11,789	37,699	86.1	14.0	1,899	6,072	13.9	2.3	13,688	43,771	27.6	16.3
1999	23,303	43,146	86.0	17.3	3,796	7,028	14.0	2.8	27,099	50,173	14.6	20.2
2000	36,802	54,784	84.3	20.5	6,868	10,224	15.7	3.8	43,670	65,008	29.6	24.3
2001	122,930	85,394	92.1	43.5	10,517	7,306	7.9	3.7	133,447	92,699	42.6	47.2
2002	150,939	92,345	92.0	39.7	13,177	8,062	8.0	3.5	164,115	100,407	8.3	43.1
2003	196,004	140,421	91.6	46.1	18,008	12,901	8.4	4.2	214,012	153,322	52.7	50.3
2004	227,415	169,447	90.0	43.1	25,186	18,766	10.0	4.8	252,601	188,214	22.8	47.9
2005	248,773	180,531	88.8	37.3	31,916	22,673	11.2	4.7	280,017	203,205	8.0	42.0
2006	255,240	177,497	86.1	33.5	41,058	28,552	13.9	5.4	296,299	206,049	1.4	38.9
2007	255,310	220,227	83.0	33.4	52,225	45,049	17.0	6.8	307,535	265,276	28.7	40.2

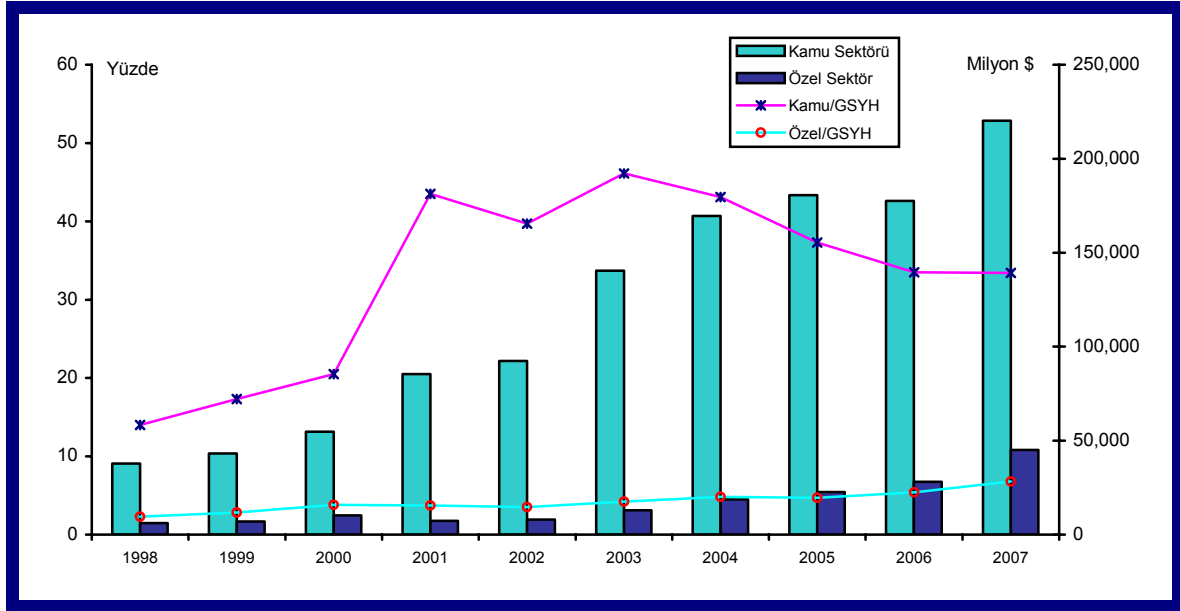
* Milli Gelir olarak TÜİK'in yeni seri GSYH rakamları kullanılmış, oranlar hem stokların hem de Milli Gelirin \$ değerleri ile hesaplanmıştır.

Türkiye’de 1980’li yıllardan itibaren artan kamu açıkları ve bu açıkların finansmanında borçlanmanın tercih edilmesi kamu menkul kıymet stoklarının hızla artmasına neden olmuştur. 1986 yılı sonunda 4.1 milyar dolar düzeyinde olan kamu menkul kıymet stokları 2007 yılı sonunda 220.2 milyar dolara yükselmiştir. Özel sektör menkul kıymet stokları da 1980’li yıllarda sermaye piyasası ile ilgili düzenlemelerin yapılması ve İMKB’nin açılmasıyla hızla artmıştır. 1986 yılı sonunda 1.2 milyar dolar düzeyinde olan özel sektör menkul kıymet stokları 2007 yılı sonunda 45.1 milyar dolara yükselmiştir.

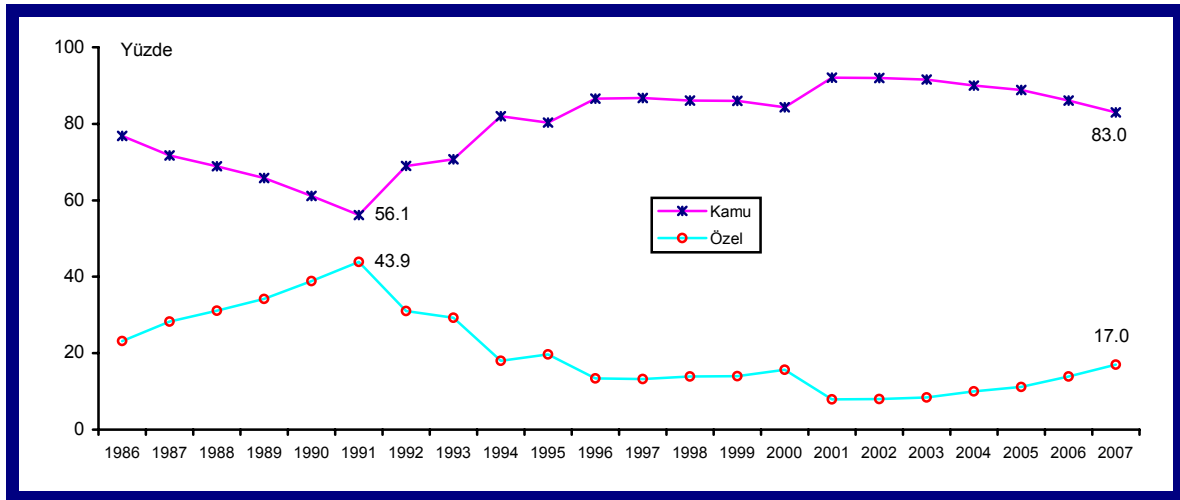
1991 yılına kadar özel kesim menkul kıymet stoklarının artış hızının kamu menkul kıymet stoklarından fazla olması, söz konusu yıla kadar toplam menkul kıymet stokları içinde özel sektör menkul kıymet stoklarının payının artmasıyla sonuçlanmış ve 1986 yılında %23.2 olan özel sektör menkul kıymet stoklarının payı 1991 yılında %43.9’a kadar yükselmiştir. Ancak 1991 yılından sonra kamu menkul kıymet stoklarının artış hızının yükselmesi buna karşın özel sektör menkul kıymet stoklarında (dolar değerlerinde) 1998 yılına kadar genel olarak gözlenen düşüş, özel sektör menkul kıymet stoklarının payında önemli bir gerilemeye neden olmuştur. Böylece 1990’lı yılların başından itibaren mali piyasalarda kamu menkul kıymetleri lehine güçlü bir “crowding out” etkisi yaşanmış ve fonların büyük kısmı kamu kesimi tarafından kullanılmaya başlanmıştır.

Bununla birlikte uygulanan ekonomik program ve bunun getirdiği mali disiplinle birlikte 2002 yılından itibaren özel sektör menkul kıymetleri lehine bir gelişme yaşandığı gözlenmektedir. 2007 yılında özel sektör menkul kıymetlerinin toplam stoklar içindeki payı %17'ye ulaşmıştır. Bu gelişmenin artarak devam etmesi, kaynakların özel sektör tarafından verimli alanlarda kullanımını, dolayısıyla sermaye piyasalarının ekonomik büyüme ve toplumsal refahın yükseltilmesine katkısını artıracaktır.

GRAFİK 4.1. MENKUL KIYMET STOKLARI

GRAFİK 4.2. KAMU VE ÖZEL SEKTÖR MENKUL KIYMET STOKLARININ PAYI

4.2. KURUL KAYDINA ALINAN MENKUL KIYMET İHRAÇLARI

2007 sonu itibariyle Kurul kaydı altında, 325 İMKB’de işlem gören, toplam 623 anonim ortaklık bulunmaktadır. 2007 yılında 114 şirkete ait toplam piyasa değeri 7,8 milyar YTL (6,8 milyar ABD Dolarına) olan hisse senetleri Kurulumuz kaydına alınmıştır. Kayda alınan bu ihraçların 11’i yatırım ortaklığı, 9’u gayrimenkul yatırım ortaklığı ve 1’i girişim sermayesi yatırım ortaklığına aittir.

Hisse senedi ihraçları yıllar itibariyle artarak 2000 yılında 3,0 milyar YTL’ye (4,8 milyar Dolarına) ulaştıktan sonra, krizin de etkisiyle 2001-2003 döneminde bir duraklama yaşanmış, daha sonra tekrar yükselerek 2005 yılında 4,0 milyar YTL’ye, 2006 yılında 10,9 milyar YTL’ye (7,7 milyar ABD Dolarına) ulaşmış ve 2007 yılında 7,8 milyar YTL (6,8 milyar ABD Dolarına) olmuştur (Tablo:4.3; Tablo:4.4). Finansal piyasalarda kamunun ağırlığına rağmen, 1986 yılından bu yana hisse senedi ihracı yoluyla reel sektöre aktarılan kaynak toplamı 37 milyar ABD Doları gibi önemli sayılabilecek bir tutara ulaşmıştır.

TABLO 4.3. KURUL KAYDINA ALINAN MENKUL KIYMET İHRAÇLARI (BİN YTL)

Yıllar	Hisse Senedi*	MKYF Kat.Belg.**	VDMK	Emeklilik Yatırım Fonu Payı*	Bank.Bon.ve Banka Gar.Bon.	Diğer	Toplam
1986	102	0	0	0	60	112	274
1987	187	45	0	0	76	374	682
1988	364	53	0	0	238	482	1,137
1989	972	162	0	0	98	1,072	2,304
1990	4,107	855	0	0	330	981	6,273
1991	4,444	65	0	0	726	1,496	6,731
1992	5,323	92	14,481	0	770	1,864	22,530
1993	9,573	5,355	52,756	0	2,388	1,921	71,993
1994	37,553	2,203	42,299	0	2,025	648	84,728
1995	51,333	4,249	113,928	0	1,300	3,716	174,526
1996	102,202	8,945	41,629	0	2,362	6,823	161,961
1997	305,732	34,330	23,000	0	9,935	5,453	378,450
1998	696,822	131,423	11,000	0	0	2,533	841,778
1999	678,871	176,674	0	0	0	0	855,545
2000	3,007,974	2,767,908	0	0	12,471	3,943	5,792,296
2001	1,684,498	3,830,879	0	0	147,697	67,321	5,730,395
2002	1,597,317	2,405,346	0	0	83,614	107,041	4,193,318
2003	1,749,597	6,078,693	0	40,000	0	13,437	7,881,727
2004	3,826,540	6,572,431	0	297,920	0	0	10,696,891
2005	3,991,870	2,390,989	0	929,187	0	13,000	7,065,859
2006	10,880,574	3,356,209	0	5,900,000	0	150,000	17,058,317
2007	7,863,767	1,848,305	0	450,000	0	380,210	10,542,282

* Piyasa değeri

** 1998'e kadar nominal değer, 1998 ve sonrası piyasa değeri.

TABLO 4.4. KURUL KAYDINA ALINAN MENKUL KIYMET İHRAÇLAR (MİLYON \$)

Yıllar	Hisse Senedi*	MKYF Kat.Belg.**	VDMK	Emeklilik Yatırım Fonu Payı*	Bank.Bon.ve Banka Gar.Bon.	Diğer	Toplam
1986	152	0	0	0	90	167	409
1987	219	53	0	0	89	437	797
1988	256	37	0	0	167	338	798
1989	458	76	0	0	46	505	1,086
1990	1,576	328	0	0	127	377	2,407
1991	1,064	16	0	0	174	358	1,612
1992	774	13	2,106	0	112	271	3,277
1993	867	485	4,781	0	216	174	6,524
1994	1,261	74	1,420	0	68	22	2,844
1995	1,122	93	2,491	0	28	81	3,816
1996	1,256	110	511	0	29	84	1,990
1997	2,010	226	151	0	65	36	2,489
1998	2,670	504	42	0	0	10	3,226
1999	1,616	421	0	0	0	0	2,036
2000	4,823	4,438	0	0	20	6	9,287
2001	1,375	3,126	0	0	121	55	4,676
2002	1,061	1,597	0	0	56	71	2,785
2003	1,172	4,071	0	27	0	9	5,279
2004	2,690	4,621	0	209	0	0	7,520
2005	2,977	1,783	0	693	0	9	5,269
2006	7,704	2,388	0	4,155	0	106	12,205
2007	6,783	1,593	0	388	0	328	9,092

* Piyasa değeri

** 1998'e kadar nominal değer, 1998 ve sonrası piyasa değeri.

4.3. İSTANBUL MENKUL KIYMETLER BORSASI

Türkiye'deki organize menkul kıymet piyasalarının kökleri 19. yüzyılın ikinci yarısına kadar uzanmaktadır. İlk menkul kıymetler piyasası Kırım Savaşı'nı takiben 1866 yılında Osmanlı İmparatorluğu zamanında kurulmuş olan "Dersaadet Tahvilat Borsası" idi. Dersaadet Borsası, çökmüş Osmanlı ekonomisinden yüksek getiri almayı amaçlayan Avrupa'lı yatırımcılar için de bir vesile olmuştu. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunu takiben 1929 yılında çıkartılan 1447 sayılı "Menkul Kıymetler ve Kambyo Borsaları Kanunu" ile sermaye piyasalarının, yeni ismiyle "İstanbul Menkul Kıymetler ve Kambyo Borsası" adı altında organize olması sağlanmıştır.

Borsa, kısa sürede gelişerek yurt çapında girişimcilerin fon ihtiyaçlarının karşılanmasına önemli katkıda bulunmuştur. Ancak, 1929 Krizi, 2. Dünya Savaşı'nın patlak vermesi, henüz emekleyen Türk iş dünyasını olumsuz etkilemiş ve Borsa'nın başarısını gölgede bırakmıştır. Takip eden yıllardaki sanayileşme sürecinde, hisse senetlerini halka arz eden anonim şirketlerin sayısı da sürekli olarak artmıştır. Bu hisseler çoğu bireysel, bir kısmı da kurumsal olan yatırımcılardan yoğun talep görmüştür.

1980'li yılların ilk dönemlerinde sağlıklı sermaye hareketlerine uygun gerek mevzuat gerekse kurumların oluşması yönünden Türk sermaye piyasalarında önemli gelişmeler olmuştur. Bu bağlamda 1981 yılında SPKn çıkarılmıştır. Ekim 1983'de ise menkul kıymet borsalarının kuruluşunu öngören 91 sayılı Kanun Hükmünde Kararname çıkmıştır. Bir yıl sonra da "Menkul Kıymetler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkındaki Yönetmelik" Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Çalışma esaslarına ilişkin mevzuatın Genel Kurul toplantısında kabulü ile 1985 yılı sonunda İMKB resmen kurulmuş ve 3 Ocak 1986 yılında da alım satım faaliyetlerine başlanmıştır. Bugün İMKB'de esas olarak hisse senetleri piyasası ile tahvil ve bono piyasası faaliyet göstermektedir.

4.3.1. İMKB Hisse Senedi Piyasası Ulusal-100 Endeksi, İşlem Hacmi ve İşlem Miktarı

4.3.1.1 İMKB Hisse Senedi Piyasası Ulusal-100 Endeksi

Gerek Yeni Türk Lirası gerekse ABD Doları bazlı endeksler, 2000 yılının Nisan ayından 2002 yılının sonuna kadar, konjonktürel dalgalanmalarla birlikte genel olarak azalma eğilimi göstermiş, 2003 yılının başından itibaren ise belirgin bir şekilde artmıştır. 2004, 2005 ve 2006 yıllarında bu yükseliş genel olarak devam etmiştir. 2007 yılı aylık bazda incelendiğinde, Ocak 2007'de 41,182 puan olan İMKB Ulusal-100 Endeksi, yükselmeye yıl boyunca devam etmiş, Ekim ayında 57,616 puan ile yılın en yüksek seviyesine ulaşmış ve Aralık'ta 55,538'den kapanmıştır.

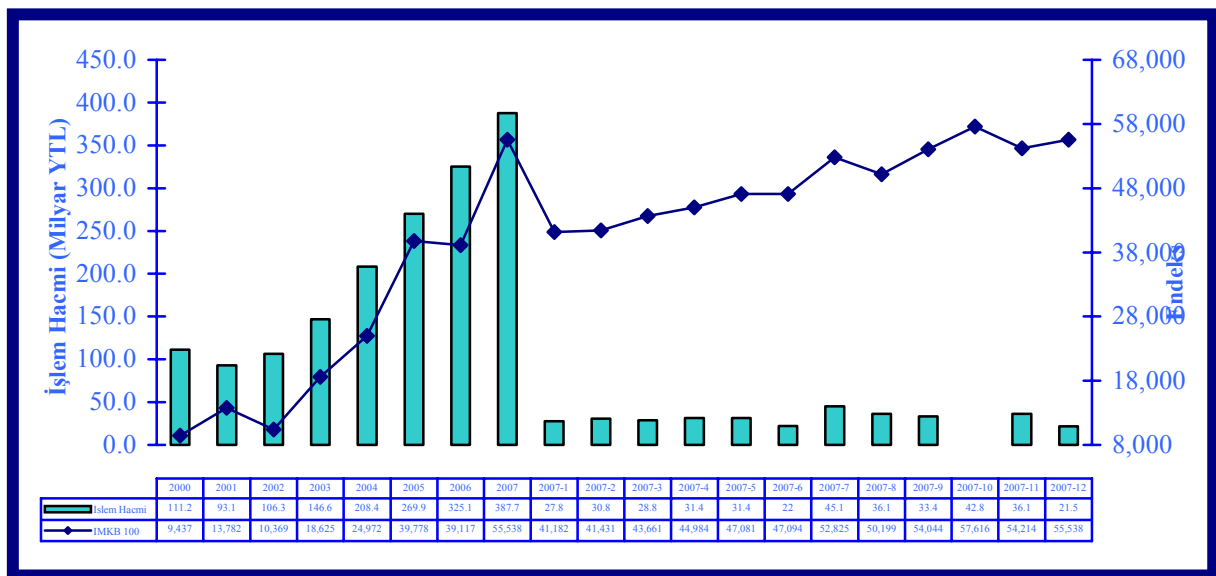
Sonuçta, İMKB Hisse Senedi Piyasası Ulusal-100 Endeksi, 2007 yılında bir önceki yıla göre Yeni Türk Lirası bazında %42, ABD Doları bazında ise %72 oranında değer kazanmıştır (Grafik: 4.3). 2007 yılında bir önceki yıla göre sanayi sektörü endeksi %31 (ABD Doları bazında %59), mali sektör endeksi %39 (ABD Doları bazında %68) oranında değer kazanmış, hizmetler sektörü endeksi ise %53 (ABD Doları bazında %87) oranında değer kazanmıştır.

4.3.1.2 İMKB İşlem Hacmi ve İşlem Miktarı

İMKB işlem hacmi yıllar itibarıyla incelendiğinde, faaliyete geçtiği 1986 yılında sadece 9,000 YTL (13 milyon ABD Doları) düzeyinde bulunan işlem hacminin, 2000 yılında 111.2 milyar YTL (181.9 milyar ABD Doları) ile rekor düzeye çıktığı görülmektedir. 2000 Kasım ve 2001 Şubat krizlerinin etkisiyle azalan işlem hacmi, önemli artışlarla 2003 yılında 146.6 milyar YTL (100.2 milyar ABD Doları) ve 2004 yılında 208.4 milyar YTL (147.8 milyar ABD Doları) olarak gerçekleşmiştir. 2005 yılında toplam işlem hacmi 269.9 milyar YTL (201.8 milyar ABD Doları) iken 2006 yılında toplam işlem hacmi 325.1 milyar YTL (229.6 milyar ABD Doları) olmuştur. 2007 yılında, günlük ortalama işlem hacmi 1,539 milyon YTL (1,194 milyon ABD Doları), toplam işlem hacmi ise 387.7 milyar YTL (300.8 milyar ABD Doları) olarak gerçekleşmiştir. Bu rakam bir önceki yıla göre YTL bazında %19.2, dolar bazında ise %31 oranında bir artış ifade etmektedir.

2007 yılında İMKB'de, 48.3 milyon adet sözleşme ile günlük ortalama nominal 463.5 milyon YTL olmak üzere toplam 116.8 milyar YTL'lik işlem miktarı gerçekleşmiştir (Tablo: 4.5).

GRAFİK 4.3. İMKB-100 ENDEKSİ VE İŞLEM HACMİ

TABLO 4.5. İMKB HİSSE SENEDİ PİYASASINA İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER

Yıllar	İşgünü Sayısı	Toplam İşlem Hacmi		Toplam İşlem Miktarı (Nominal Bin YTL)	Günlük Ort. İşlem Hacmi (Milyon YTL)	Günlük Ort. İşlem Miktarı (Nominal Bin YTL)	Sözleşme Sayıları (Bin Adet)	İMKB Endeksi (*) (1986-01=100)
		(Milyon YTL)	(Milyon \$)					
1990	247	15	5,854	1,537	0.06	6	766	32.56
1991	247	35	8,502	4,531	0.14	18	1,446	43.69
1992	251	56	8,567	10,285	0.22	41	1,682	40.04
1993	246	255	21,770	35,249	1	143	2,815	206.83
1994	253	651	23,203	100,062	3	396	5,086	272.57
1995	251	2,374	52,357	306,254	9	1,220	11,667	400.25
1996	247	3,031	37,737	390,924	12	1,583	12,446	975.89
1997	252	9,049	58,104	919,784	36	3,650	17,639	3,451.0
1998	248	18,030	70,396	2,242,531	73	9,042	21,571	2,597.9
1999	236	36,877	84,034	5,823,858	156	24,677	25,785	15,208.8
2000	246	111,165	181,934	11,075,685	452	45,023	32,427	9,437.2
2001	248	93,119	80,400	23,938,149	375	96,525	31,380	13,782.7
2002	252	106,302	70,756	33,933,251	422	134,656	28,967	10,369.9
2003	246	146,645	100,165	59,099,780	596	240,243	29,994	18,625.0
2004	249	208,423	147,755	69,614,651	837	279,577	41,508	24,971.7
2005 (**)	254	269,931	201,763	81,099,503	1,063	319,289	43,943	39,777.7
2006	250	325,131	229,642	91,634,552	1,301	366,538	45,491	39,117.5
2007	252	387,777	300,842	116,824,185	1,539	463,588	48,340	55,538.1

* Ocak 1991'den itibaren Kapanış Fiyatlarına Göre Bileşik Endeks esas alınmıştır.

** 14.01.2005 tarihinden itibaren Hisse Senetleri Piyasası Ulusal Pazar bünyesinde Borsa Yatırım Fonları da işlem görmeye başlamıştır.

Kaynak:İMKB

2007 yılı aylık bazda değerlendirildiğinde, Ocak 2007’de 27,837 milyon YTL olan işlem hacmi, Şubat ayında %10.7 oranında artmış, Mart ayında ise %6.2 oranında azalmıştır. Yılın kalan aylarında dalgalı bir seyir izleyen işlem hacmi, 45,103 milyon YTL ile Temmuz ve 42,802 milyon YTL ile de Ekim aylarında yılın en yüksek düzeylerine ulaşmıştır (Grafik: 4.3). Bir önceki aya göre artış oranı ise, Temmuz ayında %104 ve Ekim ayında %26 oranında gerçekleşmiştir. Yılın en düşük işlem hacmi Aralık ayında 21,544 milyon YTL olarak gerçekleşmiş olup, düşüş oranı bir önceki aya göre % 40 olarak kaydedilmiştir.

4.3.2. Hisse Senetleri Nedeniyle İMKB Kotunda Bulunan Şirketlere İlişkin Temel Göstergeler

İMKB Hisse Senetleri Piyasasında işlem gören şirket sayısı, İMKB’nin kurulduğu 1986 yılı sonunda 80 iken 2007 yılı sonunda 292’si ulusal pazarda, 14’ü ikinci ulusal pazarda, 3’ü yeni ekonomi pazarında ve 10’u de gözaltı pazarında olmak üzere 319’a çıkmıştır. Bu şirketlerin sahip olduğu toplam nominal sermaye tutarı 50.9 milyar YTL’dir (Tablo:4.6). 2007 yılında toplam 9 şirket halka açılmış olup; söz konusu ihraçların toplam nominal tutarı 102,387 bin YTL olmuştur.

1986 yılı sonunda sadece 0.7 milyon YTL (938 milyon ABD Doları) düzeyinde olan hisse senetleri İMKB’de işlem gören şirketlerin toplam piyasa değeri, 2007 yıl sonu itibariyle 335.9 milyar YTL’ye (290 milyar ABD Dolarına) ulaşmıştır. Bu şirketlerin fiyat/kazanç oranı 11.97, işlem görme oranı ise %137’tir (Tablo 4.6).

TABLO 4.6. HİSSE SENEDİ NEDENİYLE İMKB KOTUNDA BULUNAN ŞİRKETLERE İLİŞKİN TEMEL GÖSTERGELER

Yıllar	Şirket Sayısı	Toplam Nominal Sermaye (1) (Bin YTL)(*)	İMKB’de İşlem Gören Şirketler				Fiyat/ Kazanç Oranı (%)		İşlem Görme Oranı (%)(**)
			İşlem Gören Şirket Sayısı	Toplam Nominal Sermaye (Bin YTL)*	Toplam Piyasa Kapitalizasyonu				
					(Milyon YTL)	(Milyon \$)	(2)	(3)	
1990	916	14,476	110	9,528	55	18,737	24.0		43.3
1991	1,092	32,304	134	22,490	79	15,564	15.9		52.9
1992	1,238	49,139	145	33,252	85	9,922	11.4		68.8
1993	1,284	71,286	160	46,758	546	37,824	25.8	20.7	80.9
1994	1,204	109,239	176	97,200	836	21,785	24.8	16.7	94.2
1995	922	223,804	205	191,249	1,265	20,782	9.2	7.7	226.0
1996	788	424,531	228	361,320	3,275	30,797	12.2	10.9	133.5
1997	743	909,295	258	783,234	12,654	61,879	24.4	19.5	113.6
1998	686	1,885,946	277	1,669,956	10,612	33,975	8.8	8.1	155.0
1999	319	3,615,344	285	3,392,829	61,137	114,271	37.5	34.1	102.8
2000	287	6,276,522	315	6,866,817	46,692	69,507	16.8	16.1	206.2
2001	278	9,959,472	310	10,515,933	68,603	47,689	108.3	824.4	161.5
2002	262	12,408,716	288	13,176,817	56,370	34,402	195.9	27.0	170.1
2003	265	16,515,936	285	18,008,193	96,073	69,003	14.5	12.3	192.4
2004	275	24,379,916	297	25,186,443	132,556	98,073	14.2	13.3	182.3
2005	282	31,243,840	304	31,916,222	218,318	162,814	17.2	19.4	153.9
2006	291	40,262,161	316	40,925,551	230,038	163,775	22.0	14.9	145.0
2007	292	50,947,112	319	51,584,747	335,948	289,986	12.2	12.0	137.0

(1)Borsa Kotunda Bulunan Şirketlerin Toplam Nominal Sermayeleri.

(2)Toplam Piyasa Değeri/Son iki 6’şar Aylık Dönemin Net Kârlar Toplamı.

(3)Toplam Piyasa Değeri/Son dört 3’er Aylık Dönemin Net Kârlar Toplamı.

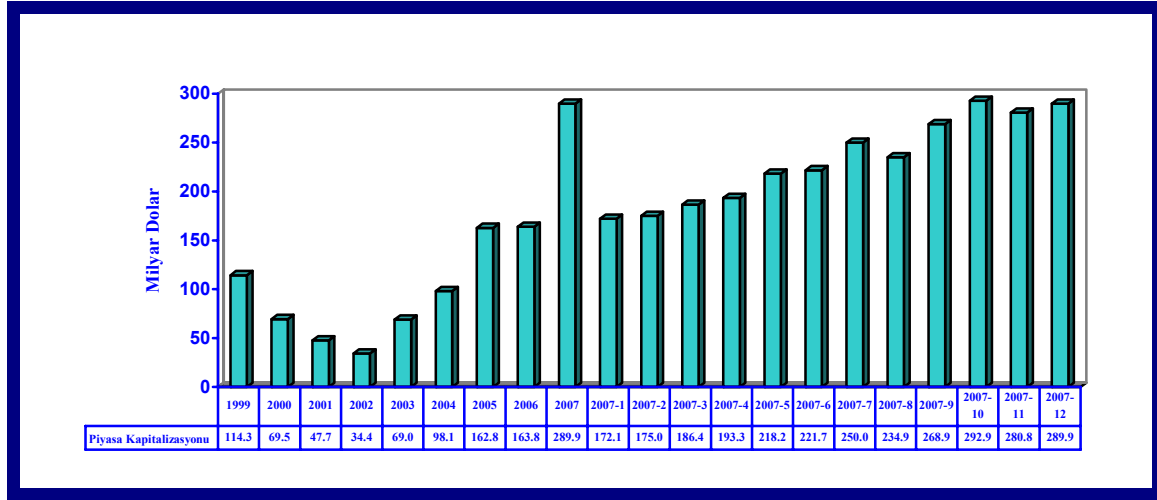
(*) Toplam nominal sermaye, ilave kotasyon işlemleri henüz tamamlanmamış olan son sermaye artırım tutarlarını da içermektedir.

(**) İşlem hacmi/(Yıl başı +Yıl Sonu Piyasa kapitalizasyonu)/2

Kaynak:İMKB

Toplam piyasa kapitalizasyonu fiyat hareketlerine bağılı olarak oldukça inişli çıkışlı bir trend izlemektedir. Toplam kapitalizasyon 1990 yılında 18.7 milyar ABD Doları iken 1992 yılında 9.9 milyar ABD Dolarına, benzer şekilde 1999 yılında 114.2 milyar ABD Doları iken 2002 yılı sonunda 34.4 milyar ABD Dolarına kadar inmiş, daha sonraki yıllarda yaşanan artış ile birlikte 2007 yılı sonunda 289.9 milyar ABD Dolarına yükselmiştir (Grafik 4.4).

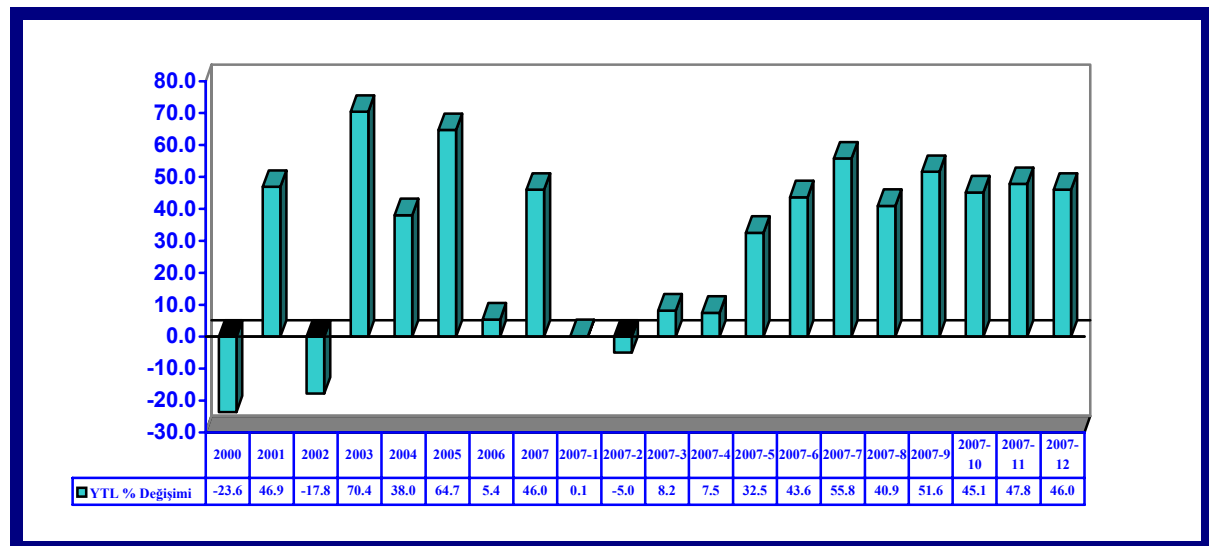
GRAFİK 4.4. PİYASA KAPİTALİZASYONU (MİLYAR \$)

Piyasa kapitalizasyonunun yıllar itibariyle yüzde değişimleri incelendiğinde, dolar bazında en yüksek artışın 1999 yılında yaşandığı gözlenmektedir. 1999 yılında bir önceki yıla göre %236 oranında bir artış olurken, 2000, 2001 ve 2002 yıllarında piyasa değerleri sırasıyla %39, %31 ve %27.9 oranlarında düşmüş, 2003 yılında %100.6, 2004 yılında %42.1, 2005 yılında %66, 2006 yılında % 0.6 ve 2007 yılında ise %77 oranında artmıştır.

Yeni Türk Lirası bazında piyasa kapitalizasyonu ise 1999 yılında %476.1 oranında yükselirken, 2000 yılında %23.6 oranında gerilemiş, 2001 yılında %46.9 oranında artmış, 2002 yılında %17.8 oranında gerilemiş, 2003 yılında %70.4, 2004 yılında %38 oranında artmıştır. 2005 yılı piyasa kapitalizasyonu bir önceki yıla göre %64.7 oranında artmış, 2006 yılında bu artış oranı % 5.4 ve 2007 yılında %46 düzeyinde gerçekleşmiştir (Grafik: 4.5).

GRAFİK 4.5. PİYASA KAPİTALİZASYONUNDAKİ YÜZDE DEĞİŞİM

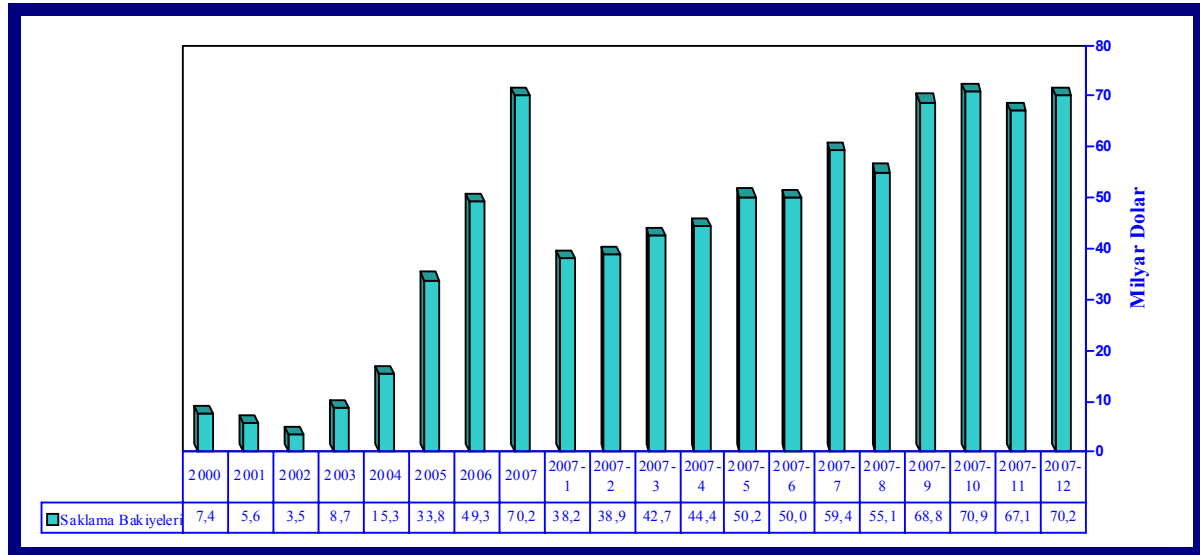

4.3.3. Yabancı Yatırımcıların Hisse Senedi İşlemleri

Yabancıların hisse senedi alım satım işlemleri, 2000 yılı Kasım ve 2001 Şubat aylarında yaşanan finansal krizler nedeniyle 2001 yılında önemli ölçüde düşmüş, 2002 yılında da 2001 yılındakine benzer bir trend izlemiş, 2003 yılından itibaren ise artmıştır. 2005 yılında yabancıların toplam işlem hacmi 2004 yılına göre %117 oranında büyüyerek 81.1 milyar ABD Doları olmuştur. Yıllar itibariyle yabancıların alım ve satım tutarlarına net bazda bakıldığında, 2000 yılında 3,134 milyon ABD Doları satım, 2001 yılında 509 milyon ABD Doları alım, 2002 yılında 15 milyon ABD Doları satım, 2003 yılında 1,010 milyon ABD Doları alım, 2004 yılında 1,426 milyon ABD Doları, 2005 yılında 4,086 milyon ABD Doları ve 2006 yılında 1,145 milyon ABD Doları alım yapıldığı görülmektedir. Yabancılar Ocak-Aralık 2007 döneminde ise 74,332 milyon ABD Doları alım ve 69,800 ABD Doları satım gerçekleştirmiş olup, net bazda 4,532 milyon ABD Doları alım yapılmıştır (Tablo: 4.7).

İMKB’de işlem gören şirketlerin halka açık kısmı için yerli-yabancı saklama bakiyeleri kayıtlarına bakıldığında (Söz konusu veriler kaydıleştirme süreci öncesinde Takasbank’tan elde edilmekte iken, İMKB’de işlem gören hisse senetlerinin kaydıleştirilmesi uygulamasının başladığı 25.11.2006 tarihinden itibaren Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. tarafından sağlanmaya başlamıştır), 2000 sonunda yabancıların hisse senetlerinin saklamadaki toplam hisse senetlerine oranı %40.9 iken, 2001 yılında %49.2’ye çıkmış, 2002 yılında %43.0’a düşmüş, 2003 yılında %51.5’e, 2004 yılında ise %54.7’ye yükselmiştir. Bu oran 2005 yılında bazı aylarda ufak düşüşler gösterse de, genel bir artış trendi ile yıl sonunda %66.3 olmuştur. 2006 yılı sonunda yabancıların hisse senetlerinin saklamadaki toplam hisse senetlerine oranının %65.3, 2007 yılı sonunda ise %72.3 olarak gerçekleştiği görülmektedir (Tablo 4.7; Grafik 4.6).

GRAFİK 4.6. YABANCILARIN SAKLAMA BAKİYELERİ

TABLO 4.7. YABANCILARIN SAKLAMA BAKİYELERİ VE ALIM-SATIMLARI

	Saklama Tutarı (Milyon Dolar)	Saklama Oranı (%)	Alış Tutarı (Milyon Dolar)	Satış Tutarı (Milyon Dolar)
2000	7,404	40.9	15,138	18,272
2001	5,635	49.2	6,324	5,815
2002	3,450	43.0	6,427	6,442
2003	8,690	51.5	9,173	8,163
2004	15,283	54.7	19,399	17,969
2005	33,812	66.3	42,594	38,508
2006	49,313	65.3	44,833	43,688
2007	70,213	72.3	74,332	69,800
Ocak	38,209	68.6	5,842	3,802
Şubat	38,965	68.7	4,877	4,731
Mart	42,761	69.4	4,313	4,094
Nisan	44,429	70.8	5,139	4,389
Mayıs	50,283	70.9	6,132	5,665
Haziran	50,081	70.4	4,668	4,605
Temmuz	59,471	71.3	9,619	9,184
Ağustos	55,154	71.1	6,133	6,339
Eylül	68,875	71.6	6,101	5,560
Ekim	70,911	72.1	9,568	9,136
Kasım	67,183	71.6	7,350	7,707
Aralık	70,213	72.3	4,569	4,591

Kaynak: Takasbank - MKK – İMKB

4.3.4. Tahvil ve Bono İşlemleri

İMKB Tahvil ve Bono Piyasasının, Kesin Alım Satım Pazarı ve Repo-Ters Repo Pazarında gerçekleşen toplam işlem hacimleri 2000 yılında 720 milyar YTL ile (1.1 trilyon ABD Doları) rekor düzeye ulaştıktan sonra ABD Doları bazında 2001 ve 2002 yıllarında ciddi bir düşüş trendine girmiştir. Bu bağlamda işlem hacmi, 2002 yılında bir önceki yıla göre ABD Doları bazında %17.5 oranında azalarak 548 milyar ABD Dolarına gerilemiştir. 2003 yılında yükselişe geçen işlem hacmi 1,254 milyar YTL (846 milyar ABD Doları) olarak gerçekleşmiştir. Bu rakamlar, bir önceki yıla göre Yeni Türk Lirası ve dolar bazında sırasıyla %49.6 ve %54.4 oranlarında bir artışı ifade etmektedir. 2003 yılında başlayan yükseliş 2004, 2005 ve 2006 yıllarında da devam etmiş ve işlem hacmi 2004 yılında 1,924 milyar YTL'ye (1.4 trilyon ABD Doları), 2005 yılında 2,340 milyar YTL'ye (1.7 trilyon ABD Doları), 2006 yılında 2,921 milyar YTL'ye (2 trilyon ABD Doları), 2007 yılında 2,935 milyar YTL'ye (2.3 trilyon ABD Doları) ulaşmıştır. 2007 yılı rakamları bir önceki yıla göre Yeni Türk Lirası ve dolar bazında sırasıyla %0.4 ve %11.3 oranlarında artışa tekabül etmektedir (Tablo: 4.8).

Günlük ortalama işlem hacmi ise 2007 yılında ABD Doları bazında %10.82 oranında artarak 9.01 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Aylık bazda günlük ortalama işlem hacmi dalgalı bir seyir izlemiş ve Kasım ayında 11.1 milyar ABD Doları seviyesine ulaştıktan sonra biraz gerilemişse de Aralıkta, yılın ilk altı ayına ilişkin ortalamaların üzerinde, 9.53 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. İşlemlerin dağılımına bakıldığında, ağırlığın yaklaşık %87.5 ile repo işlemlerinde olduğu görülmektedir.

2007 yılında borsa dışında gerçekleştirilen ve borsaya tescil edilen kesin alım ve satım işlem hacmi 239.7 milyar YTL (184 milyar ABD Doları), repo işlem hacmi ise 486.1 milyar YTL'dir (375.2 milyar ABD Doları). Aylık bazda borsa dışı günlük ortalama işlem hacmi dalgalı

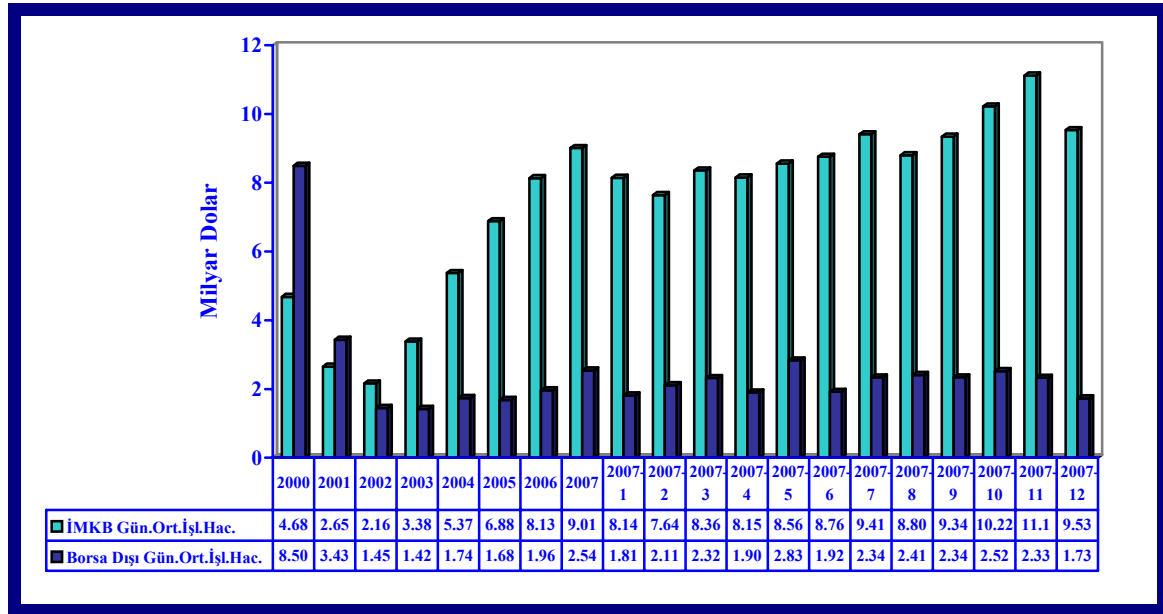
bir seyir izlemiş, Aralık ayında en düşük Mayıs ayında ise en yüksek seviyesinde bulunmuştur (Grafik: 4.7).

TABLO 4.8. TAHVİL VE BONO PİYASASI İŞLEM HACİMLERİ

	2003	2004	2005	2006	2007
TAHVİL VE BONO PİYASASI					
Kesin Alım ve Satım					
Milyar YTL	213	373	481	382	364
Milyar \$	144	263	359	270	279
Repo İşlemleri					
Milyar YTL	1,041	1,551	1,860	2,539	2,571
Milyar \$	702	1,090	1,387	1,770	1,993
Toplam					
Milyar YTL	1,254	1,924	2,340	2,921	2,935
Milyar \$	846	1,353	1,747	2,040	2,272
GÜNLÜK ORTALAMA					
Milyar YTL	5.0	7.6	9.2	11.6	11.7
Milyar \$	3.4	5.4	6.9	8.1	9.0

Kaynak: İMKB

GRAFİK 4.7. BORSA VE BORSA DIŞI TAHVİL VE BONO GÜNLÜK ORTALAMA İŞLEM HACMİ

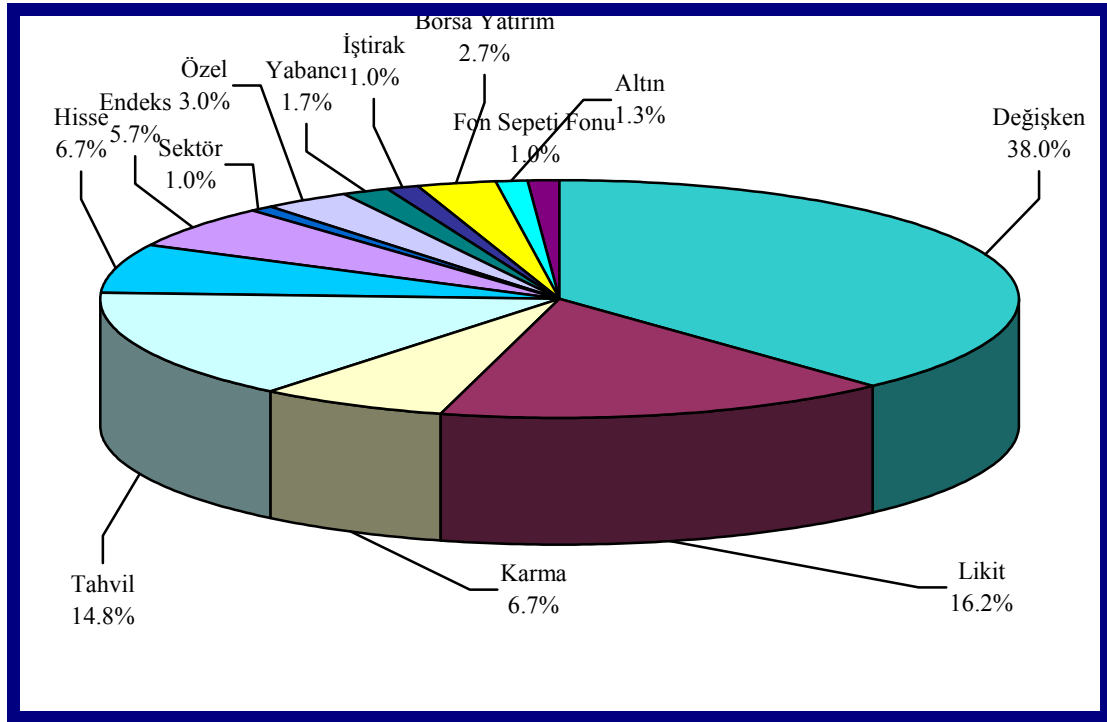
4.4. KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARI

4.4.1. Yatırım Fonları

Türk sermaye piyasalarında A-Tipi ve B-Tipi olmak üzere iki ana grup yatırım fonu bulunmaktadır. Bunlardan portföy değerinin en az %25'i hisse senedinden oluşan fonlar A-Tipi, kalanlar ise B-Tipi yatırım fonları olarak nitelendirilmektedir. Bu iki ana grup, fon portföyündeki finansal enstrümanlara bağlı olarak 16 alt grup fona ayrılmıştır. Bunlar; Tahvil ve Bono Fonu, Hisse Senedi Fonu, Sektör Fonu, İştirak Fonu, Grup Fonu, Yabancı Menkul Kıymetler Fonu, Altın Fonu, Kıymetli Madenler Fonu, Değişken Fon, Karma Fon, Likit Fon, Endeks Fon, Fon Sepeti Fonu, Garantili Fon, Koruma Amaçlı Fon ve Özel Fon'dur.

Türkiye'de 2007 yıl sonu itibariyle toplam 297 adet fon bulunmaktadır. Bunlar arasında 113 adet ile Değişken ve 48 adet ile Likit fonlar en yaygın fonlardır. Bu iki fon grubu toplam fonların %54'ünü oluşturmaktadır. Bunları %15 pay ile tahvil ve bono fonları, %7'ser pay ile karma ve hisse fonlar ve %6 pay ile endeks fonlar izlemektedir (Grafik: 4.8).

GRAFİK 4.8. A VE B TİPİ YATIRIM FONU TÜRLERİNİN SAYISAL DAĞILIMI

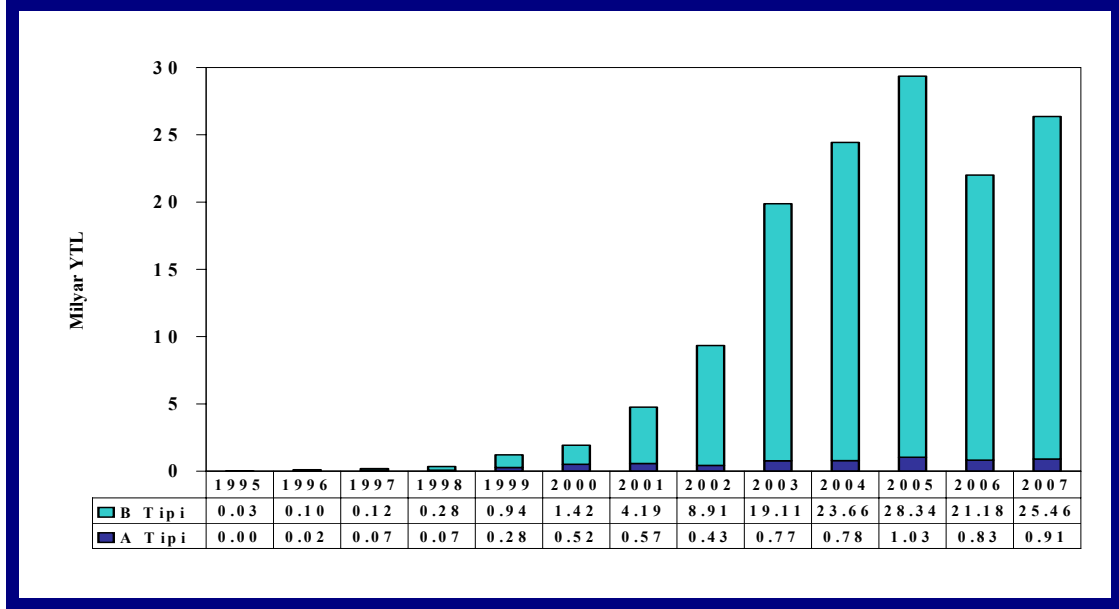

İlki 1987 yılında kurulan yatırım fonlarının toplam portföy değerleri 2007 yılında bir önceki yıla göre %20 oranında artarak 22 milyar YTL'den 26 milyar YTL'ye (22.4 milyar ABD Dolarına) yükselmiştir. Ayrıca 60 adet de yabancı yatırım fonu bulunmaktadır ve bunların Türkiye'de dolaşımda bulunan paylarının toplam değeri 2007 sonu itibariyle 77 milyon ABD Dolarıdır.

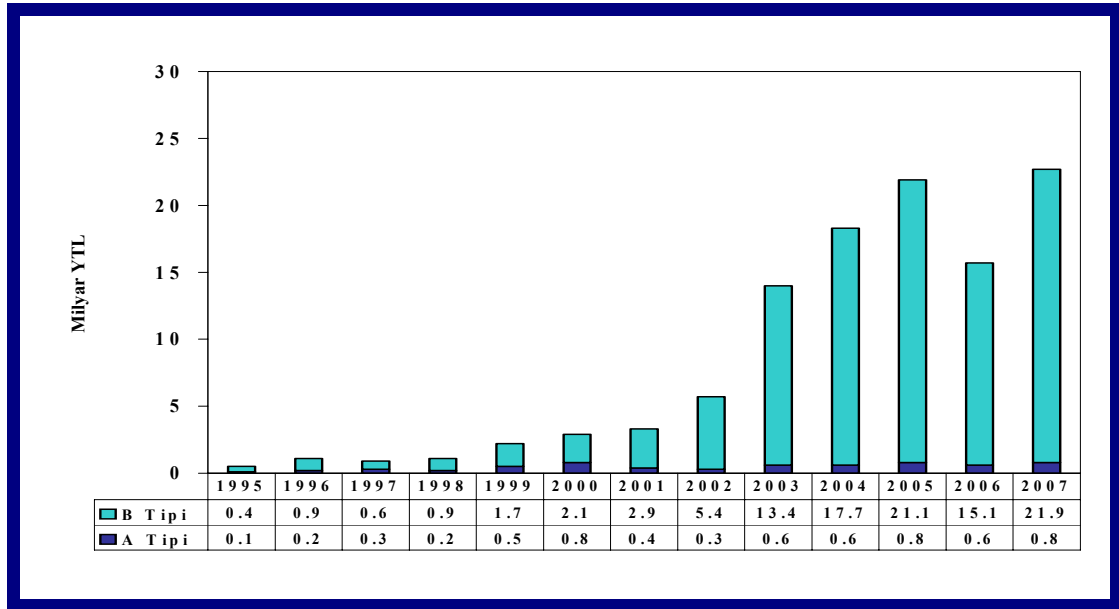
2007 yılında, A-Tipi fonların portföy değeri bir önceki yıla göre %10 oranında artarak 831.5 milyon YTL'den 919.3 milyon YTL'ye (793 milyon ABD doları), B-Tipi yatırım fonlarının

portföy değeri %20 oranında azalarak 21.2 milyar YTL'den 25.4 milyar YTL'ye (21.9 milyar ABD Doları) yükselmiştir. (Grafik:4.9; Grafik:4.10).

GRAFİK 4.9. A VE B TİPİ YATIRIM FONLARININ YENİ TÜRK LİRASI BAZLI PORTFÖY DEĞERİ

GRAFİK 4.10. A VE B TİPİ YATIRIM FONLARININ ABD DOLARI BAZLI PORTFÖY DEĞERİ

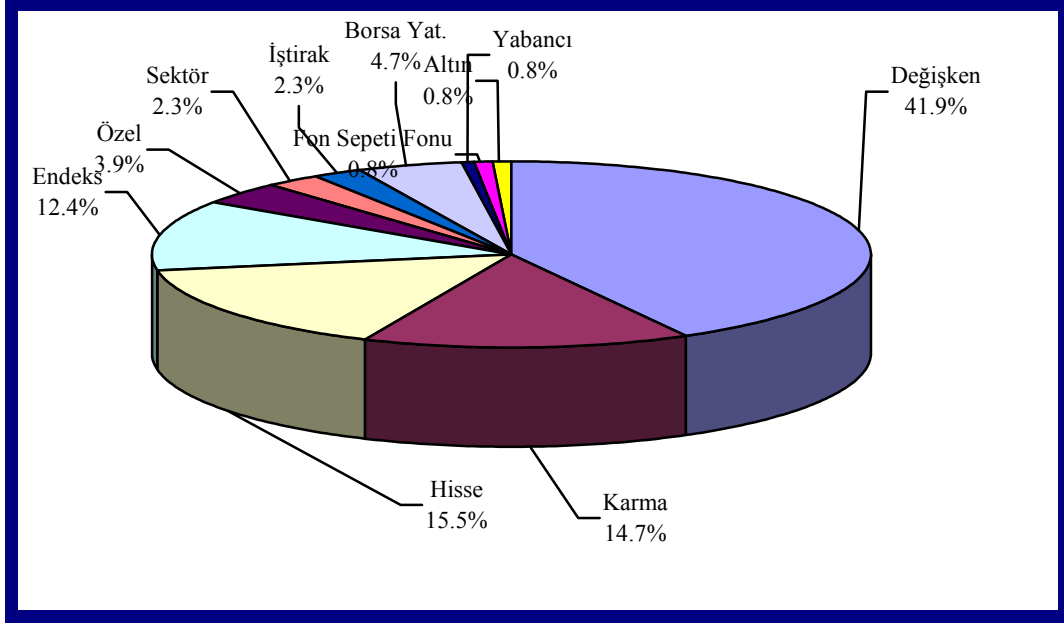

4.4.1.1 A Tipi Yatırım Fonları

2007 yıl sonu itibariyle Türk sermaye piyasalarında toplam fon değeri 919.3 milyon YTL olan 129 adet A-Tipi yatırım fonu faaliyet göstermektedir. A tipi fonlar içinde en yaygın

fon türü olarak birinci sırada %41,9 ile değişken fonlar, ikinci sırada %15.5 ile hisse senedi fonları yer almakta ve onları %14.7 ile karma fonlar izlemektedir (Grafik 4.11). A-Tipi yatırım fonlarının portföy kompozisyonunda hisse senetlerinin payı yıllar itibariyle artarak, 1996'da %32.4 iken 2007'de %68.2'ye ulaşmıştır (Tablo 4.9).

GRAFİK 4.11. A TİPİ YATIRIM FONU TÜRLERİ

TABLO 4.9. A TİPİ YATIRIM FONLARININ PORTFÖY DAĞILIMI (%)

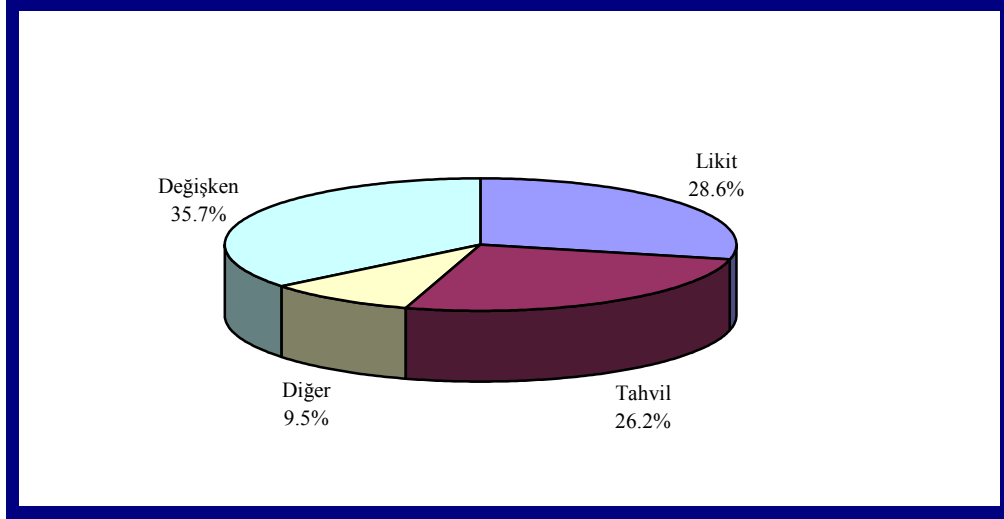
Yıllar	Kamu Borçlanma Araçları	Yabancı Menkul Kıymetler	Ters Repo	Özel Sektör Tahvili	Hisse Senedi	Borsa Para Piyasası	Diğer	Toplam Değeri	
								(Bin YTL)	(Milyon \$)
1996	67.63	0.00	0.00	0.00	32.36	0.00	0.01	17,956	166
1997	17.20	0.00	43.54	0.00	39.08	0.00	0.19	69,435	338
1998	15.65	0.20	44.54	0.00	39.56	0.00	0.06	71,879	229
1999	13.74	0.00	30.84	0.00	55.40	0.00	0.02	283,443	522
2000	11.33	0.15	42.70	0.00	45.73	0.00	0.10	520,294	770
2001	15.78	0.01	22.44	0.00	61.77	0.00	0.00	568,737	393
2002	13.11	0.07	32.37	0.00	54.46	0.00	0.00	434,884	265
2003	17.57	0.12	18.36	0.00	63.95	0.00	0.00	743,863	552
2004	20.44	0.39	10.87	0.00	68.78	0.51	0.00	780,370	583
2005	15.83	0.54	12.29	0.00	70.44	0.88	0.02	1,033,149	770
2006	17.88	0.70	15.53	0.00	64.76	0.85	0.28	831,518	591
2007	16.03	0.27	14.96	0.55	68.16	0.28	0.30	919,383	793

Kaynak: SPK

4.4.1.2 B Tipi Yatırım Fonları

2007 yıl sonu itibariyle Türk sermaye piyasalarında toplam fon değeri 25.4 milyar YTL olan 169 adet B-Tipi yatırım fonu faaliyet göstermektedir. B-Tipi fonlar içinde en yaygın fon türü olarak %35.7 ile (60 adet) birinci sırayı değişken fonlar alırken, onu %28.6 ile (48 adet) likit fonlar izlemektedir (Grafik:4.12). Toplam fon değeri açısından da %81 ile (20.7 milyar YTL) en büyük paya likit fonlar sahiptir.

GRAFİK 4.12. B TİPİ YATIRIM FONU TÜRLERİ

B-Tipi yatırım fonlarının portföylerinde, önemli ölçüde repo ve devlet iç borçlanma senetleri bulunmaktadır. 2007 yılı sonunda, hazine bonosu ve devlet tahvili portföyün %38.6'sını oluştururken, ters reponun payı %57.7 'dir (Tablo: 4.10).

A ve B tipi fonlar birlikte değerlendirildiğinde, 2007 yıl sonu itibariyle portföylerin %56.3'ünü ters repo, %37.9'unu hazine bonosu ve devlet tahvili ve %2.5'ini hisse senedi oluşturduğu görülmektedir. Söz konusu fonlara ilişkin ayrıntılı bilgiler Tablo:4.11'de verilmiştir.

TABLO 4.10. B TİPİ YATIRIM FONLARININ PORTFÖY DAĞILIMI (%)

Yıllar	Kamu Borçlanma Araçları	Yabancı Menkul Kıymet	Ters Repo	Özel Sektör Tahvili	Hisse Senedi	Borsa Para Piyasası	Diğer	Toplam Değeri (Milyon YTL)	(Milyon \$)
1996	97.23	1.68	0.00	0.08	0.95	0.00	0.06	100	930
1997*	27.66	4.65	63.79	0.00	1.34	0.00	2.56	121	587
1998	40.14	0.32	59.09	0.00	0.33	0.00	0.13	275	876
1999	29.72	0.21	68.92	0.00	0.88	0.00	0.28	936	1,725
2000	13.24	0.20	86.36	0.00	0.17	0.00	0.04	1,417	2,100
2001	35.27	0.12	64.50	0.00	0.05	0.00	0.06	4,187	2,895
2002	51.04	0.10	48.81	0.00	0.03	0.00	0.02	8,912	5,426
2003	68.90	0.09	30.97	0.00	0.04	0.00	0.00	19,114	13,442
2004	68.71	0.00	28.32	0.00	0.06	2.91	0.00	23,663	17,726
2005	72.26	0.01	26.53	0.00	0.05	1.15	0.00	28,340	21,120
2006	39.07	0.06	59.18	0.00	0.26	1.41	0.01	21,180	15,068
2007	38.69	0.05	57.78	0.08	0.16	3.07	0.25	25.461.778	21,963

* Bu tarihten itibaren ters repolar kesin alım hazine bonosu ve tahvillerden ayrılmıştır.

Kaynak: SPK

TABLO 4.11. A VE B TİPİ YATIRIM FONLARININ TOPLAM PORTFÖY DAĞILIMI (%)

Yıllar	Kamu Borçlanma Araçları	Yabancı Menkul Kıymet	Ters Repo	Özel Sektör Tahvili	Hisse Senedi	Borsa Para Piyasası	Diğer	Toplam Değeri (Milyon YTL)	(Milyon \$)
1996	92.74	1.43	0.00	0.07	5.71	0.00	0.05	118	1,088
1997	23.84	2.95	56.39	0.00	15.12	0.00	1.69	190	925
1998	35.07	0.29	56.08	0.00	8.45	0.00	0.11	347	1,105
1999	26.01	0.16	60.07	0.00	13.55	0.00	0.22	1,219	2,247
2000	12.72	0.18	74.63	0.00	12.40	0.00	0.06	1,938	2,870
2001	32.94	0.11	59.47	0.00	7.43	0.00	0.05	4,756	3,288
2002	49.28	0.10	48.04	0.00	2.56	0.00	0.02	9,347	5,691
2003	66.98	0.09	30.50	0.00	2.43	0.00	0.00	19,858	13,995
2004	67.17	0.02	27.77	0.00	2.22	2.83	0.00	24,444	18,309
2005	70.27	0.03	26.03	0.00	2.52	1.14	0.00	29,374	22,892
2006	38.27	0.09	57.53	0.00	2.70	1.39	0.02	22,011	15,659
2007	37.90	0.05	56.29	0.00	2.53	2.97	0.25	26,381	22,756

Kaynak: SPK

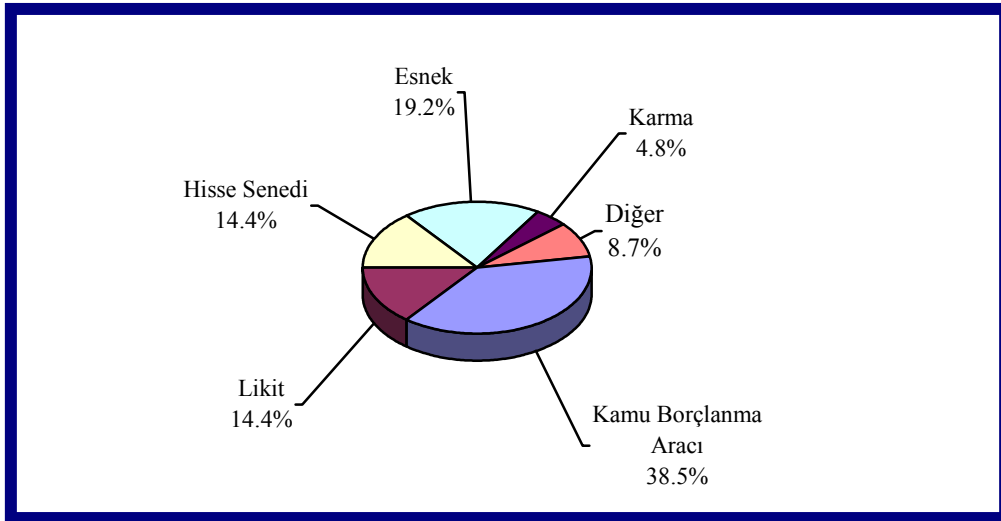
4.4.1.3 Yabancı Yatırım Fonları

2007 yılı itibariyle katılma belgeleri Kurulca kayda alınmış olan yabancı yatırım fonu sayısı 60 olup, bunlar içinde ABD Doları bazlı fonlar 28,792 milyon ABD Doları; Euro bazlı fonlar 15,728 milyon Euro net varlığa sahiptir. Ancak Türkiye’de dolaşımda bulunan payların toplam değeri yaklaşık 76.7 milyon ABD Dolarıdır (43.3 milyon ABD Doları ve 22.4 milyon Euro).

4.4.1.4 Emeklilik Yatırım Fonları

Türkiye’de bireysel emeklilik sistemi 2003 yılında faaliyete geçmiş olup, 2007 yılı sonu itibariyle halka arz edilmiş olan emeklilik fonu sayısı 104’tür. Söz konusu fonların toplam değeri 4,558 milyon YTL’dir. Emeklilik yatırım fonları içinde en yaygın fon türü olarak %38.4 ile YTL veya döviz cinsinden kamu borçlanma araçları emeklilik yatırım fonları (40 adet) birinci sırayı alırken, ikinci sırada esnek emeklilik yatırım fonları (20 adet) ve üçüncü sırada hisse senedi emeklilik yatırım fonları (15 adet) ile para piyasası likit-kamu emeklilik yatırım fonları (15 adet) bulunmaktadır (Grafik:4.13).

GRAFİK 4.13. EMEKLİLİK YATIRIM FONU TÜRLERİ

4.4.1.5 Borsa Yatırım Fonları

Kurulumuzun Seri:VII, No:23 sayılı “Borsa Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliği” 13.04.2004 tarih ve 25432 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 2007 yıl sonu itibariyle ise halka arz edilmiş ve İMKB bünyesindeki Fon Pazarı’nda işlem görmekte olan 8 adet borsa yatırım fonu bulunmaktadır. Toplam değeri 267 milyon YTL olan bu fonlardan 6 tanesi çeşitli hisse senedi endekslerini, 1 tanesi altın endeksini, 1 tanesi ise tahvil ve bono endeksini baz almaktadır (Tablo:4.12).

TABLO 4.12. BORSA YATIRIM FONLARININ MEVCUT DURUMU

Kurucu	Fonun Unvanı	Toplam Değeri (Bin YTL)	Halka Arz Tarihi
1 AKBANK T.A.Ş.	S&P/ IFCI TÜRKİYE A TİPİ	4,329	10.11.2006
2 BİZİM MENKUL DEĞERLER A.Ş.	DOW JONES DJIM TÜRKİYE A TİPİ	2,868	24.01.2006
3 FİNANSBANK A.Ş.	DOW JONES İSTANBUL 20 A TİPİ	104,320	10.11.2005
4 FİNANSBANK A.Ş.	MALİ SEKTÖR DIŞI NFIST İST. 20 A TİPİ	1,511	26.12.2005
5 FİNANSBANK A.Ş.	KÜÇÜK VE ORTA ÖLÇEKLİ ŞRK. SMIST İST. 25 A TİPİ	1,256	01.06.2006
6 FİNANSBANK A.Ş.	İSTANBUL GOLD B TİPİ ALTIN	40,477	21.09.2006
7 FİNANSBANK A.Ş.	FTSE İSTANBUL BONO FBIST B TİPİ	106,814	30.07.2007
8 İŞ YATIRIM MENKUL DEĞERLER A.Ş.	DOW JONES TÜRKİYE EŞİT AĞIR. 15 A	5,436	17.05.2007
TOPLAM:		267,011	

Söz konusu Tebliğ uyarınca borsa yatırım fonları; katılma belgeleri borsa pazarlarında işlem gören, fonun oluşturulma sürecine doğrudan katılan yetkilendirilmiş katılımcıların fon portföyünün kompozisyonunu yansıtacak şekilde, portföyde yer alan menkul kıymet ve nakdi bir araya getirerek karşılığında fon katılma belgesi alabildiği ya da söz konusu kurumların en az asgari işlem birimine tekabül eden fon katılma belgelerini saklamacı kuruluşa iade edip karşılığında fonun içindeki menkul kıymetlerin payına düşen kısmını alabildiği, riskin dağıtılması ilkesi ve inanglı mülkiyet esaslarına göre portföy işletmek amacıyla kurulan malvarlıklardır.

4.4.1.6 Fon Sepeti Fonları

Fon sepeti fonları (Funds of Funds) değişik fon yönetim stratejilerinin sağladığı getiri avantajlarından yararlanılması amacıyla, diğer yatırım fonlarının katılma paylarını portföylerine almak suretiyle faaliyet göstermekte olup 2007 yılında ilk fon sepeti fonlarının halka arz başvuruları sonuçlandırılmıştır (Tablo:4.13).

TABLO 4.13. FON SEPETİ FONLARININ MEVCUT DURUMU

Kurucu	Fonun Unvanı	Toplam Değeri (Bin YTL)	Halka Arz Tarihi
1 FİNANSBANK A.Ş.	SENTEZ A TİPİ FON SEPETİ FONU	3,337	28.01.2008*
2 FİNANSBANK A.Ş.	SENTEZ B TİPİ FON SEPETİ FONU	3,322	28.01.2008*
3 YAPI ve KREDİ BANKASI A.Ş.	B TİPİ DÜNYA FONLARI FON SEPETİ FONU	4,969	10.12.2007
TOPLAM:		11,628	

* Söz konusu fonlar 2008 yılında halka arz edilmiş olmakla birlikte 31.12.2007 itibarıyla fon portföylerinin oluşturulmasına başlanmıştır.

4.4.2. Yatırım Ortaklıkları

Türkiye’de menkul kıymet yatırım ortaklıkları (A-Tipi ve B-Tipi), gayrimenkul yatırım ortaklıkları ve girişim sermayesi yatırım ortaklıkları olmak üzere 3 tür yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir.

4.4.2.1 Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları

A-Tipi ve B-Tipi olmak üzere iki çeşit menkul kıymet yatırım ortaklığı bulunmaktadır. Bunlara ilişkin ayrıntılı bilgiler aşağıda verilmektedir.

Türk sermaye piyasalarında 2007 yıl sonu itibarıyla 321.1 milyon YTL tutarında çıkarılmış sermayesi, 421.8 milyon YTL piyasa değeri ve 676.5 milyon YTL net aktif değeri bulunan 30 adet A tipi yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir (Tablo:4.14). Yatırım ortaklıklarının portföylerinin %43.4’ünü hisse senedi, %35.2’sini devlet tahvili ve hazine bonusu, %20.7’sini de ters repo işlemleri oluşturmaktadır.

TABLO 4.14. A TİPİ YATIRIM ORTAKLIKLARININ MEVCUT DURUMU

A Tipi Yatırım Ortaklıkları	Kuruluş Tarihi	Kayıtlı Sermaye Tavanı (Bin YTL)	Çıkarılmış Sermaye (Bin YTL)	Net Aktif Değer(*) (Bin YTL)	Toplam Piyasa Değeri (Bin YTL)
1 AK	18.09.1998	40,000	18,000	53,302	29,520
2 ALTERNATİF	14.09.1995	50,000	20,400	37,687	21,624
3 ATA	20.03.1997	50,000	7,946	9,521	7,548
4 ATLANTİS	19.08.1994	20,000	6,000	9,521	6,600
5 ATLAS	22.10.1993	10,000	3,432	7,797	4,530
6 AVRASYA	01.03.1996	10,000	6,000	6,685	4,740
7 BAŞKENT	20.01.2006	6,000	6,000	4,993	4,860
8 BUMERANG	17.05.1995	10,000	6,000	6,816	5,760
9 DENİZ (1)	05.05.1995	25,000	14,985	47,045	25,024
10 ECZACIBAŞI	15.06.1998	25,000	14,000	27,081	13,580
11 EVG	22.03.2005	5,000	2,500	3,456	2,325
12 EGELİ & CO.	02.09.2004	20,000	20,000	19,937	19,600
13 EURO	14.03.2006	10,000	8,940	10,0323	8,940
14 FİNANS	17.11.1995	50,000	15,000	28,482	18,600
15 GARANTİ	09.07.1996	100,000	18,750	24,162	15,562
16 GEDİK	12.03.1998	10,000	6,930	8,480	7,623
17 HEDEF	22.03.2005	50,000	4,250	3,614	3,910
18 İNFO	22.09.2003	10,000	4,500	4,427	3,870
19 İŞ	16.08.1995	135,000	39,375	202,605	113,400
20 METRO	07.03.2006	20,000	3,000	2,986	4,050
21 MUSTAFA YILMAZ	05.08.1994	10,000	5,000	6,453	4,450
22 TACİRLER	14.02.2006	20,000	5,000	5,040	3,800
23 TAÇ	22.08.1994	20,000	1,995	9,968	7,980
24 TAKSİM	16.02.2006	5,000	2,700	1,974	2,835
25 TSKB	10.11.2000	100,000	18,000	23,379	12,780
26 VAKIF	13.06.1991	15,000	5,000	14,088	10,550
27 VARLIK	10.02.1998	50,000	6,000	8,724	10,740
28 YAPI KREDİ	02.10.1995	50,000	31,425	60,243	30,482
29 YATIRIM FİNANSMAN	31.12.1998	50,000	10,000	14,445	8,400
30 OYAK	25.04.2007	50,000	10,000	11,035	8,000
TOPLAM		1,026,000	321,128	676,502	421,885

(*) NET AKTİF DEĞER=Portföy Değeri+Hazır Değerler+Alacaklar-Borçlar

(1) Demir M.K.Y.O. A.Ş.’nin unvanı Deniz M.K.Y.O. A.Ş. olarak değiştirilmiştir.

Kaynak: SPK

2007 yıl sonu itibariyle 3 adet B tipi yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir (Tablo:4.15). B tipi yatırım ortaklıklarının portföyünün %43.4'ü hisse senedi, %35.2'si devlet tahvili ve hazine bonusu, % 20.7'si ters repo işlemlerinden oluşmaktadır.

TABLO 4.15. B TİPİ YATIRIM ORTAKLIKLARININ MEVCUT DURUMU

B Tipi Yatırım Ortaklıkları	Kuruluş Tarihi	Kayıtlı Sermaye Tavanı (Bin YTL)	Çıkarılmış Sermaye (Bin YTL)	Net Aktif Değer(*) (Bin YTL)	Toplam Piyasa Değeri (Bin YTL)
İNFOTREND	23.12.2004	5,000	5,000	5,537	4,650
MARBAŞ	29.09.2006	20,000	3,000	3,630	3,360
MERKEZ	13.07.2006	30,000	2,000	2.878	2,910
TOPLAM		55,000	10,000	12,045	10,920
(*) NET AKTİF DEĞER=Portföy Değeri+Hazır Değerler+Alacaklar-Borçlar					
Kaynak: SPK					

4.4.2.2 Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları

Türkiye’de toplam net aktif değeri 2,632 milyon YTL ve piyasa değeri 3,190 milyon YTL olan 13 adet gayrimenkul yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir. İMKB’ye kote olan bu ortaklıkların portföylerinin %82.1’ini gayrimenkul yatırımları, %17.5’ini kamu borçlanma araçları oluşturmaktadır. Söz konusu ortaklıklara ilişkin ayrıntılı bilgiler Tablo:4.16’da verilmiştir.

TABLO 4.16. GAYRİMENKUL YATIRIM ORTAKLIKLARININ MEVCUT DURUMU

Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları	Kuruluş Tarihi	Kayıtlı Sermaye Tavanı (Bin YTL)	Çıkarılmış Sermaye (Bin TL)	Net Aktif Değer (Bin YTL)	Piyasa Değeri (Bin YTL)
1 AKMERKEZ	15.02.2005	27,400	13,700	929,051	530,053
2 ALARKO	31.07.1996	20,000	5,490	211,237	145,377
3 ATAKULE	21.08.2000	100,000	63,000	161,149	137,340
4 EGS	01.10.1997	75,000	50,000	20,187	26,500
5 DOĞUŞ-GE	25.07.1997	500,000	73,800	136,246	101,844
6 Y&Y	23.12.1997	35,000	33,163	26,399	36,478
7 İŞ	06.08.1999	2,000,000	329,966	1,139,669	774,000
8 NUROL	03.09.1997	50,000	10,000	47,365	30,700
9 PERA (*)	06.09.2006	50,000	32,000	40	106,560
10 VAKIF	26.11.1996	100,000	16,800	82,148	44,906
11 YAPI KREDİ KORAY	24.12.1996	100,000	40,000	192,234	132,800
12 SAĞLAM	03.06.2005	50,000	14,000	61,423	16,660
13 SİNPAS	24.04.2007	500,000	136,974	878,886	1,106,754
TOPLAM		3,607,400	667,919	2,631,831	3,189,972
(*) PERA MKYO, 06.09.2006 tarihinde PERA GYO’ya dönüşmüştür.					

4.4.2.3 Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına İlişkin Temel Veriler

Türkiye’de 2007 sonu itibarıyla portföy değerleri toplamı 173.8 milyon YTL (149 milyon \$) olan 2 adet girişim sermayesi yatırım ortaklığı faaliyet göstermektedir. Söz konusu ortaklıklardan İş Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş.’nin yaklaşık 170 milyon YTL tutarındaki portföyünün %54’ü girişim sermayesi yatırımlarından, %45’i menkul kıymetlerden, Vakıf Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı A.Ş.’nin ise 4 milyon YTL’lik portföyünün %100’ü para ve sermaye piyasası araçlarından oluşmaktadır.

4.5. PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETLERİ

2007 yıl sonu itibarıyla Türk sermaye piyasasında faaliyet gösteren 19 adet portföy yönetim şirketi bulunmaktadır. Bu şirketlerin yönettiği portföy büyüklüğü 31,326 milyon YTL’dir. Yönetilen portföyün %80.5’i bireysel bazda, %13.7’si kurumsal bazda ve %5.7’si de tüzel kişi bazında yönetilmektedir (Tablo:4.17). ABD Doları bazında, 2007 yılından bir önceki yıla göre yönetilen portföy büyüklüğü %20 oranında artarak 18,258.8 milyon ABD Dolarından 25,061.1 milyon ABD Dolarına gerilemiştir.

TABLO 4.17. PORTFÖY YÖNETİM ŞİRKETLERİN MEVCUT DURUMU

	Portföy Yönetim Şirketleri	Sözleşme Sayıları (Adet)				Yönetilen Portföy Büyüklüğü (Milyon YTL)			
		Bireysel	Kurumsal	Tüzel Kişi	Toplam	Bireysel	Kurumsal	Tüzel Kişi	Toplam
1	Ak	15	38	3	56	65.8	4,548.1	5.8	4,619.9
2	Ata	0	10	0	10	0	99.5	0	99.5
3	Ateşan Aybars								
4	Bender	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Deniz	0	9	0	9	0	440.1	0	440.1
6	Eczacıbaşı-Ubp	147	11	1	159	13.3	99.8	0.6	113.8
7	Finans	932	25	44	1,001	65.5	1,070.0	66.9	1,202.5
8	Fortis	8	16	4	28	7.3	422.7	23.6	453.6
9	Garanti	51	29	28	108	164.6	4,308.8	359.5	4,832.9
10	Global	61	6	2	69	5.4	151.4	2.9	159.9
11	HSBC	0	11	0	11	0	1,134.1	0	1,134.1
12	Inter	12	5	1	18	9.1	8.4	0.03	17.6
13	Ergo-İsviçre	223	5	15	243	10.8	21.2	7.6	39.6
14	İş	0	57	0	57	0	6,677.6	0	6,677.6
15	Oyak	70	14	7	91	9.9	1,012.8	7.2	1,030
16	Teb	95	24	11	130	166.9	1,029.5	76.0	1,272.4
17	Vakıf	0	11	1	12	0	302.5	286.0	588.5
18	Yapı Kredi	320	43	20	383	212.1	6,503.6	241.9	6,957.7
19	Ziraat	0	16	1	17	0	1,677.2	8.5	1,685.8
	Toplam (YTL)	1,934	330	138	2,402	731.3	29,207.8	1,087	31,326.3
	(ABD Doları)					585.0	23,606.3	869.6	25,061.1

Kaynak:SPK

4.6. VADELİ İŞLEM VE OPSİYON BORSASI A.Ş.

Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası A.Ş., Kurulumuzun 17/8/2001 tarih ve 9/1101 sayılı Kararına istinaden, SPKn'ın 40'inci maddesine göre, Devlet Bakanlığı'nın önerisi üzerine, 10/9/2001 tarih ve 24558 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2001/3025 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulmuştur.

Borsa, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile her türlü türev araçtan oluşan sermaye piyasası araçlarının işlem göreceği piyasaları oluşturmak, geliştirmek, güven ve istikrar içerisinde, serbest rekabet koşulları altında, dürüstlük ve açıklık ilkeleri çerçevesinde faaliyette bulunmasını sağlamak amacıyla, dünyadaki gelişmelere paralel olarak anonim şirket şeklinde yapılandırılmış ve 04.07.2002 tarihinde Ticaret Siciline tescil edilerek tüzel kişilik kazanmıştır. Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine dayanılarak 27.03.2004 tarih ve 25415 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası Yönetmeliği ile de Borsa'nın işlem, üyelik, takas ve faaliyet esasları belirlenmiştir.

Kurulumuzca 05.03.2004 tarihinde Borsaya faaliyet izni verilmiş olup, işlemlere Borsa ile birlikte yürütülen çalışmaların tamamlanmasını müteakip, 04.02.2005 tarihinde başlanmıştır.

Borsada işlem görececek vadeli işlem sözleşmelerinin asgari unsurları Kurulumuzca onaylanmakta olup, başlangıç aşamasında; Ege Standart 1 Baz Kalite Pamuk, Anadolu Kırmızı Sert Baz Kalite Buğday, Türk Lirası/Amerikan Doları paritesi, Türk Lirası/Euro paritesi, 91 ve 365 günlük Hazine Bonoları ve İMKB-30 ve İMKB-100 Fiyat Endeksine¹ dayalı vadeli işlem sözleşmelerinin işlem görmesi onaylanmıştır. 2006 yılında yukarıda belirtilen sözleşmelere ek olarak, gösterge DİBS'lere ve altına dayalı vadeli işlem sözleşmeleri de Kurulumuzca onaylanarak VOB'da işlem görmeye başlamıştır.

Başlangıçta 10:00 ile 15:00 arasında olan seans saatleri piyasa katılımcılarından gelen talepler üzerine uzatılmış ve 9:15 ile 16:40 arası (12:00-13:00 öğle tatili) olarak belirlenmiştir. VOB'da gerçekleşen işlemlerin takası Takasbank tarafından gerçekleştirilmektedir.

VOB'da 2005 yılında (pozisyon kapamalarla² birlikte) 3 milyar YTL'lik işlem hacmi gerçekleşmiş olup, işlem hacmi ve açık pozisyon sayısı dayanak varlık bazında incelendiğinde ağırlığı dövizle dayalı sözleşmelerin oluşturduğu görülmektedir. 2007 yılında ise, 2006 yılında olduğu gibi işlem hacmi içerisinde endeks sözleşmeleri ağırlık kazanmıştır (Tablo: 4.18).

¹ İMKB 100 Endeksi vadeli işlem sözleşmesi diğer sözleşmelerden farklı olarak Kasım 2005 tarihinde işleme açılmıştır.

² Sözleşmenin vade gününde, piyasa katılımcıları tarafından henüz kapatılmamış açık pozisyonların sistem tarafından kapatılması.

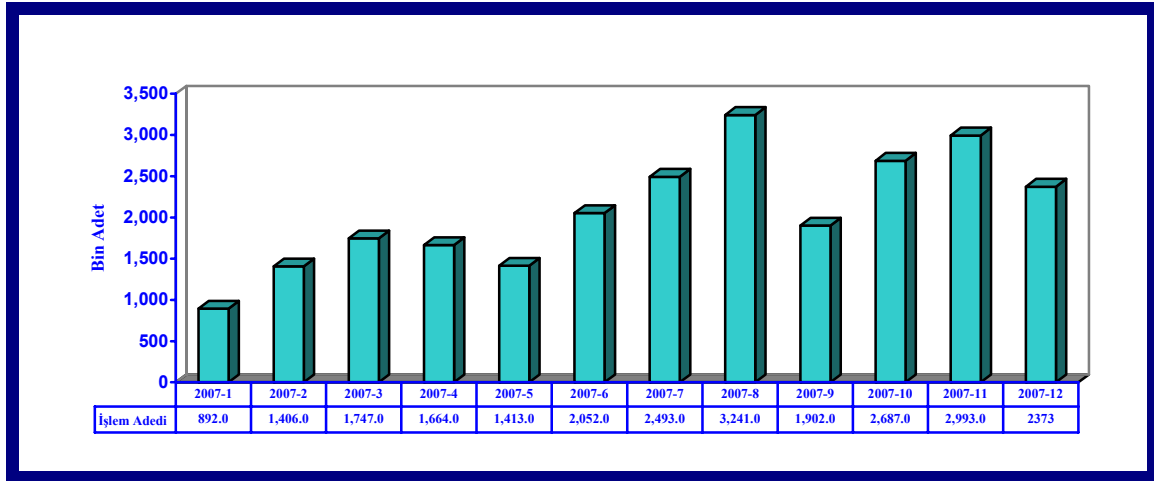
TABLO 4.18. VADELİ İŞLEM VE OPSİYON BORSASI HACİM BİLGİLERİ (2007)

Sözleşme	Miktar (Adet)	Hacim (YTL)	Açık Pozisyon (*)
Endeks	17,016,913	107,605,751,295	123,076
Faiz	401	3,354,766	0
Döviz	7,849,609	10,426,033,098	111,637
Emtia	110	303,612	0
Altın	1,425	4,215,389	4
Genel Toplam	24,868,458**	118,039,658,160**	234,713

(*) 31.12.2007 tarihi itibarıyla
(**) Pozisyon kapamalar dahil edilmiştir.

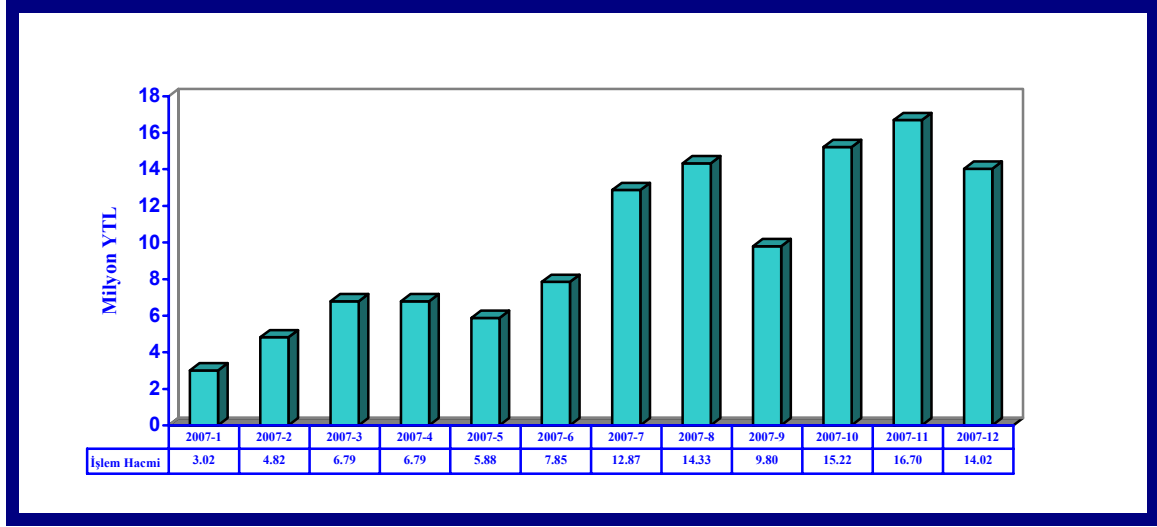
2007 yılında işlem hacmi 24,868,458 adet ve 118,039,658,160 YTL olarak gerçekleşmiştir. Bu rakamlar 2006 yılıyla karşılaştırıldığında sırasıyla %275 ve %579 oranında artışı ifade etmektedir.

İşlem miktarına bakıldığında, yıl içindeki ufak dalgalanmalara rağmen istikrarlı bir artış trendi görülmektedir. Pozisyon kapamalar da dahil edildiğinde Ocak ayında 892,133 adet olan işlem miktarı Aralık ayında 2,373,081 adede çıkmıştır (Grafik: 4.14).

GRAFİK 4.14. VOB İŞLEM MİKTARI

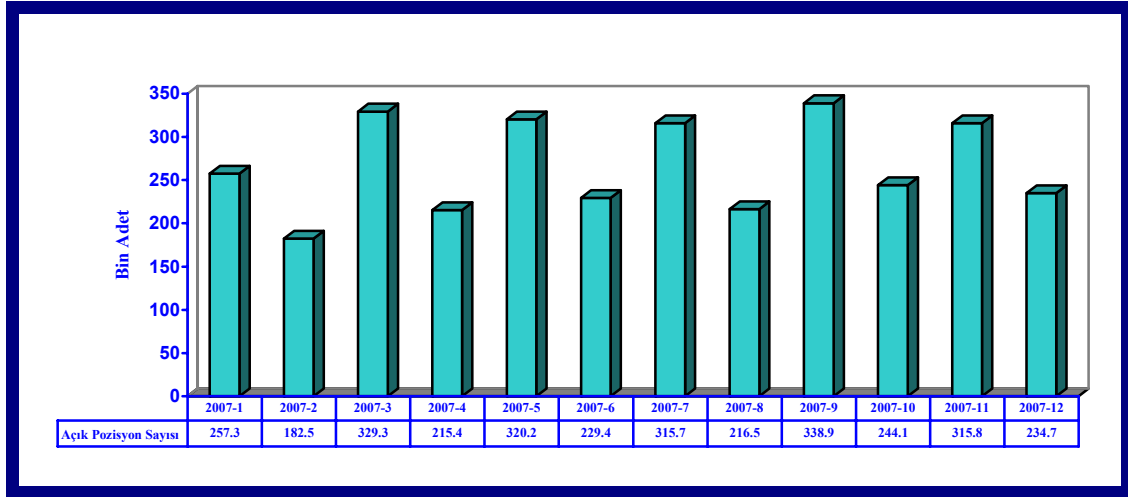
İşlem hacminde de 2007 yılı içinde bir artış trendi görülmektedir. Ocak ayında 3,017 milyon YTL olarak gerçekleşen aylık işlem hacmi, yıl sonunda 14 milyar YTL değerine ulaşmıştır (Grafik: 4.15).

GRAFİK 4.15. VOB İŞLEM HACMİ

Ay sonları itibariyle açık pozisyon sayısının gelişimine bakıldığında dalgalı bir seyir izlenmektedir. Ocak ayı sonunda 257 bin olan açık pozisyon sayısı, Eylül ayında 338 bin ile yılın en yüksek seviyesine ulaştıktan sonra Aralık ayı sonunda 234 bin seviyesinde gerçekleşmiştir (Grafik: 4.16).

GRAFİK 4.16 AÇIK POZİSYON SAYISININ GELİŞİMİ

4.7. MERKEZİ KAYIT KURULUŞU VE YATIRIMCILARI KORUMA FONU

15.12.1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun ile SPKn'na eklenen 10/A maddesinde sermaye piyasası araçları ve bunlara ilişkin hakların özel hukuk tüzel kişiliğini haiz bir Merkezi Kayıt Kuruluşu (MKK) tarafından kayden izlenmesi hükme bağlanmıştır. Aynı madde uyarınca hazırlanarak Bakanlar Kurulu tarafından 21.06.2001 tarihinde yayımlanan "Merkezi Kayıt Kuruluşunun Kuruluş, Faaliyet, Çalışma ve Denetim Esasları Hakkında Yönetmelik" (MKK Yönetmeliği) MKK'nın bir "anonim ortaklık" şeklinde kurulmasını öngörmüş ve Kurulumuz

tarafından hazırlanan ana sözleşmesinin, 26.9.2001 tarihli Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanması ile bir anonim ortaklık olarak kurulmuştur. İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş. (Takasbank), İMKB, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB) ve İAB, MKK'nın tüzel kişi kurucu ortaklarıdır.

SPKn ve ilgili mevzuat çerçevesinde MKK genel olarak; ihraççılar, aracı kuruluşlar ve hak sahipleri itibariyle kaydı tutulan sermaye piyasası araçları ve bunlara ilişkin hakları kayden izlemek, üye grupları itibariyle tutulan kayıtların birbiriyle tutarlılığını kontrol etmek ve Yatırımcıları Koruma Fonunu idare ve temsil etmek ile görevli ve yetkili kılınmıştır. MKK'nın kuruluş aşamasının tamamlanarak personel alımı ile birlikte fiilen faaliyete geçtiği tarihten 31.12.2002 tarihine kadar olan dönemde, kaydi sistemin gerekli yasal ve teknik alt yapısını oluşturmak amacıyla çeşitli projeler üretmeye yönelik çalışmalar tamamlanmış ve 22.12.2002 tarihinde "Kaydileştirilen Sermaye Piyasası Araçlarına İlişkin Kayıtların Tutulmasının Usul ve Esasları Hakkında Tebliğin" (Tebliğ) Resmi Gazete'de yayımlanması ile kaydi sisteme ilişkin esaslar düzenlenmiştir.

Yatırım fonu katılma belgeleri ve hisse senetlerinin kaydileştirilmesi kapsamında, üyelerin üyelik işlemlerini tamamlayarak kaydi sistem mevzuatı çerçevesinde hazırlık yapmalarını ve yatırımcıların kaydi sisteme geçiş öncesinde geçiş prosedürü hakkında bilgilendirilmelerini teminen belirlenen usul ve esaslar Kurulumuzun 22.07.2004 tarihli kararıyla onaylanmış ve MKK Yönetmeliği ve Tebliğde bu yönde değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede yürütülen çalışmalar sonrasında hisse senetleri borsada işlem gören şirketlerin hisse senetlerinde MKK bünyesinde 28.11.2005 tarihinde kaydi sisteme geçilmiştir. MKK bünyesinde 2007 yılı sonu itibariyle 318,539,588,717 YTL piyasa değerinde 49,441,862,101 adet kaydi pay tutulmakta olup, 1,069,552 adedi bakiyeli olmak üzere toplam 17,722,035 adet açık hesap bulunmaktadır (rakamlar halka kapalı kısımları da içermektedir).

Yine, Kurulumuzun 15.10.2004 tarihli kararı ile 25 Nisan 2005 tarihinden itibaren pilot kurumlardan başlayarak yatırım fonu katılma belgelerinin kaydileştirilmesine başlanmasına karar verilmiştir. Kurulumuzun 16.12.2005 tarihli kararı ile likit fonlar dışındaki yatırım fonu katılma belgelerinin 31.12.2005 tarihine kadar kaydileştirilmesi, likit fonların katılma belgelerinin kaydileştirilmesi işlemlerinin ise 31.3.2006 tarihine kadar tamamlanması öngörülmüştür. 2007 yılsonu itibariyle kaydi sisteme geçilen 287 adet yatırım fonunda kaydileştirilen yatırım fonu pay adedi 851,618,837,384 olurken, 2,955,690 hesapta yatırım fonu bakiyesi bulunmaktadır (rakamlar sadece dolaşımdaki payları içermektedir).

15.12.1999 tarih ve 4487 sayılı Kanun ile SPKn'e eklenen 46/A maddesi ile, haklarında tedrici tasfiye veya iflas kararı verilen aracı kurumların ve Bankalar Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla Bakanlar Kurulu Kararıyla faaliyetleri durdurulan SPKn'ın 50. maddesi (a) bendi hükmü kapsamındaki bankaların, yaptıkları sermaye piyasası faaliyetleri ve işlemleri nedeniyle müşterilerine karşı hisse senedi işlemlerinden doğan nakit ödeme ve hisse senedi teslim yükümlülüklerini ve SPKn'ın 46/B maddesinde düzenlenen görevleri SPKn'de öngörülen esaslara göre yerine getirmek ve tasfiye giderlerini karşılamak amacıyla kurulmuş olan Yatırımcıları Koruma Fonu (Fon), Kanun'un Fon'un temsil ve idaresi ile görevlendirdiği Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.'nin 21.10.2001 tarihinde kurulması ile faaliyete geçmiştir.

Fonun söz konusu görevleri yerine getirmek amacıyla kullanılan varlığının başlangıç kaynağı olan 10 milyon YTL İMKB tarafından tahsis edilmiştir. Fonun diğer kaynakları aracı kuruluşların yatırdıkları yıllık ödentiler, Kurul, TSPAKB ve İMKB tarafından verilen idari para cezaları, tutarı Kurul tarafından belirlenen geçici ödentiler ve Fon varlığının getirisinden oluşmaktadır. Fon varlığı kamu bankalarında devlet tahvili, hazine bonosu ve mevduat olarak

veya ters repo yapılmak suretiyle değerlendirilmekte olup 31.12.2007 tarihi itibarıyla toplam değeri 118,245,283 YTL'ye ulaşmıştır.

Haklarında tedrici tasfiye veya iflas kararı verilen aracı kuruluşların yatırımcılarının hisse senedi ve hisse senedinden doğan nakit alacakları Kanun ile belirlenen ve her yıl yeniden değerlendirme oranında artırılan limit dahilinde Fon tarafından ödenmektedir. 2007 yılı için söz konusu limit yatırımcı başına 48,203 YTL'dir.

4.8. İSTANBUL ALTIN BORSASI

İAB, 26 Temmuz 1995 tarihinde faaliyete geçmiş olup, bünyesinde Kıymetli Madenler Piyasası, Vadeli İşlemler Piyasası ile Kıymetli Maden Ödünç Piyasası bulunmaktadır.

İAB Kıymetli Madenler Piyasası'nda TL/Gr cinsinden gerçekleştirilen işlem miktarının, 2000 yılında 429 bin kg'den, ekonomik krizin etkisiyle 2001 yılında 145 bin kg'ye kadar gerilediği, 2002 yılından sonra yeniden artış trendine girdiği görülmektedir.

2007 yılında gerçekleşen işlem miktarı, 2006 yılına göre YTL bazında yaklaşık % 359, ABD Doları bazında ise yaklaşık %30.2 artış göstermiştir. YTL/gr cinsinden işlem hacmi bir önceki yıla göre %347 artarak 1 milyar YTL olarak gerçekleşmiş olup, \$/Ons cinsinden gerçekleşen işlem hacmi ise 6.5 milyar ABD Doları düzeyinde olup bir önceki yıla göre %47.5 oranında bir artış ifade etmektedir.

TABLO 4.19. İSTANBUL ALTIN BORSASI

Yıllar	İşlem Miktarı(Kg)			İşlem Hacmi	
	YTL/Gr	\$/Ons	Toplam	(Milyon YTL)	(Milyon \$)
1997	178,121	113,367	291,488	287	1,215
1998	265,532	173,748	439,280	684	1,640
1999	277,734	213,740	491,474	1,052	1,908
2000	299,740	129,430	429,170	1,681	1,160
2001	57,888	83,884	144,742	499	741
2002	47,837	95,149	142,986	749	942
2003	77,643	155,016	232,659	1,320	1,782
2004	58,839	221,425	280,264	1,068	2,909
2005	19,907	306,145	326,052	369	4,344
2006	7,875	224,421	232,296	227	4,409
2007	36,131	292,251	328,382	1,015	6,507

Kaynak: İAB

4.9. İMKB TAKAS VE SAKLAMA BANKASI A.Ş.

Mali piyasalarımızın önemli kurumlarından biri olan Takasbank, İMKB Hisse Senetleri Piyasası ile Tahvil ve Bono Piyasası, Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası ile yatırım fonu ve ortaklıklarının portföy varlıklarına yönelik olarak takas ve/veya saklama hizmetleri vermek

üzere kurulan ve mevduat kabul etmeyen bir bankadır.³ Takasbank tarafından bu hizmetlerin yanı sıra, Borsa Para Piyasası aracılığıyla aracı kuruluşlara para piyasası hizmeti ile menkul kıymet kredisi ve ödünç menkul kıymet kredisi gibi hizmetler de sunulmaktadır.

Takasbank tarafından sağlanan hizmetlerden 780 kuruluş yararlanmaktadır. Aynen saklama kasalarında toplam 0.13 milyar YTL nominal değerde 2.1 milyon adet hisse senedi bulunmaktadır. Takasbank'ın 2007 yılı faaliyetlerine ilişkin bazı bilgilere aşağıdaki tabloda yer verilmektedir (Tablo: 4.20).

TABLO 4.20. TAKASBANK A.Ş. ÖZET VERİLERİ (2007)

Hizmet Verilen Kuruluş Sayısı	780
Saklama Kasasında Bulunan Hisse Senedi (Mislen-Milyar Nominal YTL)*	29.1
Saklama Kasasında Bulunan Hisse Senedi (Mislen-Adet-Milyon)*	26.6
Saklama Kasasında Bulunan Pay Sayısı (Adet-Milyar)	415.3
Yatırım Fonu/Ortaklıkları Portföy Tutarı (Milyar YTL)	33.3
Emeklilik Fonları Portföy Tutarı (Milyar YTL)	4.6
Yatırım Fonu Katılma Belgesi (Adet- Milyon)	8.8
Saklama Kasasında Bulunan Hisse Senedi (Aynen- Nominal Milyar YTL)	0.13
Saklama Kasasında Bulunan Hisse Senedi (Aynen-Adet-Milyon)	2.1
Hisse Senetleri Piyasası Takas Sisteminden Yararlanan Kuruluş Sayısı	
- Aracı Kurum	97
- Banka	16
- Yatırım Fonu/Ortaklığı	338
- Emeklilik Fonu	104
- Portföy Yönetim Şirketi	22
Menkul Kıymet Takası (Milyar YTL)	130.68
Nakit Takası (Milyar YTL)	43.31
Tahvil ve Bono Takası (Milyar YTL)	1,779.8
Nakit Takası (Milyar YTL)	467.6
DİBS Kupon Ödemesi (Milyar YTL)	0.6
İtfa Ödemesi (Milyar YTL)	15.4
Elektronik Fon Transferi (EFT)	
- Gelen (Milyar YTL)	1,062
- Giden (Milyar YTL)	1,053
Takasbank Ödünç Pay Senedi Piyasası 2007 Yılı İşlem Hacmi (Milyon YTL)	1401.0
Takasbank Ödünç Pay Senedi Piyasası 2007 Yılı İşlem Hacmi (Milyon adet)	232.7
Takasbank Ödünç Pay Senedi Piyasası Günlük Ort. İşlem Hacmi (Milyon YTL)	5.6
Takasbank Ödünç Pay Senedi Piyasası Günlük Ort. İşlem Hacmi (Milyon adet)	0.9
Takasbank Para Piyasası Günlük Ort. İşlm. Hacmi (Milyon YTL)	159.5
Takasbank Para Piyasası İşlem Hacmi (Milyar YTL)	40.2

(*) Karşılıkları MKK nezdinde kayden izlenen fiziki kıymetler.

(**) Takasbank nezdinde saklanan İMKB'de işlem gören hisse senedi bakiyeleri ve saklama hesapları 28.11.2005 tarihinde MKK'ya devredildiğinden söz konusu tarihten itibaren hisse senedi saklama hesapları MKK nezdinde takip edilmektedir.

³Borsada işlem gören hisse senetleri için 28.11.2005 tarihinde MKK bünyesinde kaydi sisteme geçilmiş olup, Takasbank'ta mislen saklanmakta olan hisse senetleri artık MKK'da izlenmektedir.

4.10. TÜRKİYE SERMAYE PİYASASI ARACI KURULUŞLAR BİRLİĞİ

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB), aracı kuruluşların üye olduğu, kamu tüzel kişiliği haiz öz düzenleyici bir meslek kuruluşudur. 2499 sayılı SPKn'e 15.12.1999 tarihli ve 4487 sayılı Kanunla eklenen 40/B ve 40/C maddelerine dayanılarak kurulmuştur. TSPAKB Statüsü 11.02.2001 tarih ve 24315 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Birliğin amacı; sermaye piyasasının ve aracılık faaliyetlerinin gelişmesini, Birlik üyelerinin dayanışma ve sermaye piyasasının gerektirdiği özen ve disiplin içerisinde çalışmalarını, üyelerin iktisadi menfaatlerinin korunmasını, haksız rekabetin önlenmesini, mesleki konularda üyelerin aydınlatılmasını sağlamak üzere Kanun ve Statü ile verilen görevleri yerine getirmektir. Birlik; Kanunun 40/B maddesi uyarınca sermaye piyasasının ve aracılık faaliyetlerinin gelişmesini sağlamak üzere araştırmalar yapmak, Birlik üyelerinin sermaye piyasasının gerektirdiği özen ve disiplin içerisinde çalışmalarına yönelik meslek kurallarını oluşturmak, haksız rekabeti önlemek, bu konularda gerekli önlemleri almak, kendisine mevzuatla bırakılan veya Kurulca belirlenen konularda düzenlemeler yapmak, yürütmek, denetlemek, Birlik Statüsünde öngörülen disiplin cezalarını vermek amacıyla ilgili hususlarda üye kuruluşlarla işbirliği yapmak, mesleki gelişmeleri, idari ve yasal düzenlemeleri izleyerek bu konuda üyeleri aydınlatmakla görevli ve yetkili kılınmıştır.

Öz düzenleyici bir kurum olan Birlik, Statüsü gereğince üyelere, yatırımcılara ve diğer sosyal paydaşlara yönelik araştırma, eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerine 2007 yılı içinde de geniş yer vermiş, aracı kuruluş çalışanlarının lisanslama sınavlarına hazırlanmalarına katkıda bulunmak amacıyla eğitim faaliyetlerinde bulunmuştur. Bunların yanında Kurulun düzenleme faaliyetlerinin olduğu pek çok konuda aracı kuruluşların görüş ve önerilerinin Kurula iletilmesini sağlamıştır.

4.11. ARACI KURULUŞLAR

Türkiye'de, 2007 yılı sonu itibarıyla sermaye piyasasında faaliyet gösteren, 7 adedi faaliyetleri geçici olarak durdurulmuş olan 104 aracı kurum ve 41 banka olmak üzere toplam 145 aracı kuruluş bulunmaktadır.

2007 yılı içerisinde toplam 3 adet aracı kurumun faaliyetleri geçici olarak durdurulmuş, bu aracı kurumlardan 2 adedinin yeniden faaliyete geçmesine izin verilmiştir. 2007 yıl sonu itibarıyla 7 adet aracı kurumun geçici kapalılık durumu devam etmektedir. 2007 yıl sonu itibarıyla, aracı kurumların, yatırım bankalarının, ticari bankaların, Kurulumuz iznine tabi olarak gerçekleştirebildikleri faaliyetlere ilişkin yetki ve izin belgeleriyle ilgili bilgiler aşağıda verilmektedir (Tablo: 4.21).

TABLO 4.21. ARACI KURULUŞLARIN FAALİYET BELGELERİ

Belgenin Türü	Aracı Kurumlar	Yatırım Bankaları	Ticari Bankalar
Alım Satım Aracılığı Yetki Belgesi	104	9 (borsa dışında)	32 (borsa dışında)
Halka Arza Aracılık Yetki Belgesi	61	4	-
Portföy Yöneticiliği Yetki Belgesi	58	3	-
Yatırım Danışmanlığı Yetki Belgesi	56	4	-
Repo-Ters Repo İşlemleri Yetki Belgesi	63	9	31
Kredili Menkul Kıymet, Açığa Satış ve Menkul Kıymetlerin Ödünç Alma ve Verme İşlemleri İzin Belg.	96	-	-
Türev Araçların Alım Satımına Aracılık Yetki Belgesi (VOBAŞ)	63	2	16

Aracı kurumlar, ülke çapında merkez dışı örgütleri vasıtasıyla faaliyet göstermekte olup, 2007 yıl sonu itibarıyla 232 adet şube, 56 adet iribat bürosu ve bankalarla tesis ettikleri 32 adet acentede hizmet vermektedirler.

İkincil piyasa işlemlerinin aracı kuruluşlar bazında dağılımı aşağıdaki tabloda verilmektedir (Borsa dışı işlemler de dahil).

TABLO 4.22. İKİNCİ EL PİYASA İŞLEMLERİNİN ARACI KURULUŞLAR BAZINDA DAĞILIMI

	2005		2006		2007	
	Milyar YTL	Milyar \$	Milyar YTL	Milyar \$	Milyar YTL	Milyar \$
Hisse Senedi						
-Aracı Kurum	539	401	636	454	774	596
Tahvil/Bono (Repo da dahil)						
-Aracı Kurum	885	659	1,042	744	1,127	867
-Banka	3,541	2,639	4,682	3,344	5,248	4,039
Toplam İşlem Hacmi	4,965	3,699	5,179	4,542	6,375	4,906

Not: İşlemler çift taraflı olarak hesaplanmıştır.

5. SERMAYE PİYASASI KURULU 2007 YILI FAALİYETLERİ

Türkiye’de sermaye piyasaları ile ilgili gelişmeler her ne kadar Osmanlı İmparatorluğu dönemine kadar uzansa da, sağlıklı ve düzenli işleyen bir yapı ancak 1980’lerden itibaren kurulabilmektedir

1981 yılında çıkarılan Kanunla kurulan SPK sermaye piyasalarının düzenlenmesi, denetlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla yeni araçlar, kurumlar oluşturmuştur. İlk dönem birincil piyasaların düzenlenmesi amacıyla çalışmalar yapılırken, bir yandan da ikincil piyasaların oluşturulması çalışmalarına hız verilmiş ve 1985 yılının sonunda “Kambyo, Esham ve Tahvilat Borsası” İMKB olarak yeniden açılmıştır.

1980’li yılların başlarındaki düzenlemelerle Türkiye’de sermaye piyasaları hızlı bir gelişim sürecine girmiş ve gerek birincil gerekse ikincil piyasalarla ilgili göstergelerde önemli iyileşmeler yaşanmıştır.

2007 yılında da sermaye piyasası yatırımcıları ve ihraççılar ile diğer örgüt ve kamu kurumlarıyla diyaloga büyük önem verilmiştir. Bu bağlamda, şikayet, eleştiri ve önerilerin alınmasını ve değerlendirilmesini sağlayacak bir sistem kurulmuş ve bu sistemden kanun ve tebliğ hazırlıklarında büyük ölçüde yararlanılmıştır. Özellikle İMKB, İAB, TSPAKB, Aracı Kurum Yöneticileri Derneği ile yakın bir iş birliği ve koordinasyon içinde çalışılmış ve diğer kuruluşların çalışmalarına destek verilmiştir.

Ayrıca yatırımcılar ve sermaye piyasası çalışanlarının, istedikleri anda şikayetlerini ve bilgilenme isteklerini internet üzerinden gerçekleştirmelerine olanak sağlayan uygulama devam ettirilmiştir. Bu sayede gelen şikayet ve bilgilenme istekleri daha hızlı bir şekilde değerlendirilebilmektedir.

2007 yılı içinde SPK Karar Organı 47 kez toplanarak faaliyet alanları ile ilgili çeşitli konularda 1,309 adet Kurul kararı almıştır.

5.1. DÜZENLEME

SPK’nın temel fonksiyonlarından birisi düzenlemedir. Kurul 2007 yılında Kanunla kendisine verilen yetki çerçevesinde sermaye piyasası kurumlarına, araçlarına, piyasaya ve yatırımcıları korumaya yönelik pek çok düzenleme yapmıştır. Bu düzenlemeler ana başlıklar itibarıyla sınıflandırılarak aşağıda özetlenmiştir.

5.1.1. Yönetmelikler

1. İstanbul Altın Borsası Yönetmeliğinin, 15’inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde değişiklik (25.01.2007 tarihli Resmi Gazete).

2. 24.07.1995 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Uluslararası Menkul Kıymetler Serbest Bölgesi Uygulama Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik (02.02.2007 tarihli Resmi Gazete).

3. Kıymetli Madenler Borsası Aracı Kuruluşlarının Faaliyet Esasları ile Kıymetli Madenler Aracı Kurumlarının Kuruluşu Hakkında Yönetmelik ile 16.10.1993 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan Kıymetli Madenler Borsası Üyelik Belgesi Verilme Esasları ile Kıymetli

Madenler Borsası Aracı Kurumlarının Kuruluş ve Faaliyet Şartlarına İlişkin Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır (21.05.2007 tarihli Resmi Gazete).

4. Kıymetli Madenler Borsalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Genel Yönetmeliğin 13'üncü maddesinde değişiklik (14.06.2007 tarihli Resmi Gazete).

5. 14.06.1996 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Uluslararası Pazar Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik (08.08.2007 tarihli Resmi Gazete).

6. 14.06.1996 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Uluslararası Pazar Takas ve Saklama İşlem Esasları Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik (08.08.2007 tarihli Resmi Gazete).

7. 24.06.2004 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Kotasyon Yönetmeliğinde, 5, 9, 13, 14, 15, 16 ve Geçici 1. maddelerde yapılan değişiklik (08.08.2007 tarihli Resmi Gazete).

8. 18.03.2003 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Borsa Dışı Teşkilatlanmış Menkul Kıymetler Piyasalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Yönetmeliğinde, 5, 14 ve 17'nci maddelerde yapılan değişiklik (19.10.2007 tarihli Resmi Gazete).

9. 18.03.2003 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Borsa Dışı Teşkilatlanmış Menkul Kıymetler Piyasalarının Kuruluş ve Çalışma Esasları Yönetmeliğinin 5'nci maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarında yapılan değişiklik (08.12.2007 tarihli Resmi Gazete).

5.1.2. Kurul Tebliğleri

1. Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunanlar İçin Lisanslama ve Sicil Tutmaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: VIII, No:52) ile sektördeki gelişmeler ve günün değişen ihtiyaçları çerçevesinde Konut Değerleme Uzmanlığı Sınavı Tebliğ kapsamına dahil edilmiştir (11.07.2007 tarihli Resmi Gazete).

2. Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunanlar İçin Lisanslama ve Sicil Tutmaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: VIII, No:55) ile Kurulumuz tarafından duyurulan süreler içerisinde sınavlara katılarak geçiş süresinden yararlanan kişiler için 2007 Eylül dönemi sınav sonuçlarının açıklandığı tarihte sona eren süre 2009 yılı Eylül ayı sınav sonuçlarının açıklandığı tarihe kadar uzatılmıştır (18.10.2007 tarihli Resmi Gazete).

3. Vadeli İşlemler Aracılık Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ (Seri: V, No:90) ile belirtilen esaslar çerçevesinde münhasıran vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile diğer türev araçların alım satımına aracılık faaliyetinde bulunacak olan vadeli işlemler aracılık şirketlerinin kuruluş, faaliyet ve yetkilendirilmelerine ilişkin esaslar düzenlenmiştir (06.04.2007 tarihli Resmi Gazete).

4. Aracı Kurumlarda İç Denetim Sistemine İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri: V, No:89) ile hisse senetleri halka arz edilmiş olan veya halka arz edilmiş sayılan, şube ve irtibat bürolarının toplam sayısı 10 veya daha fazla olan ve yurtdışı piyasalarda işlem gören türev araçların alım satımına aracılık yetki belgesine sahip olan aracı kurumların Kurulun bağımsız denetim standartlarına ilişkin düzenlemeleri çerçevesinde yıllık bazda düzenleyecekleri özel amaçlı bağımsız denetim raporunu ilgili yılın

bitimini izleyen 12 hafta içerisinde Kurula göndermeleri zorunlu kılınmıştır (22.03.2007 tarihli Resmi Gazete).

5. Vadeli İşlemler Aracılık Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ (Seri:V, No:90) ile münhasıran vadeli işlem ve opsiyon borsalarında işlem gören hür türlü türev araçların alım satımına aracılık faaliyetinde bulunabilecek vadeli işlemler aracılık şirketlerinin kuruluş ve faaliyet esasları belirlenmiştir (06.04.2007 tarihli Resmi Gazete).

6. Aracılık Faaliyetleri ve Aracı Kuruluşlara İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:V, No:91) ile vadeli işlemler aracılık şirketlerinin türev araçların alım satımına aracılık faaliyetinde bulunabilmesini teminen türev araçların alım satımına aracılık faaliyetinin sadece aracı kuruluşlarca yapılabileceği hükmü değiştirilmiştir (06.04.2007 tarihli Resmi Gazete).

7. Aracılık Faaliyetinde Belge ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:V, No:93) ile aracı kurumlarca muhafaza edilmesi gereken belgeler arasına müşteri emirlerine ilişkin faks kayıtları ve internet de dahil olmak üzere elektronik ortamda alınan müşteri emirlerine ilişkin elektronik kayıtlar eklenmiş; telefon ile alınan müşteri emirlerine ilişkin ses kayıtlarına ilave olarak faks yoluyla alınan emirlere ilişkin talimatın ve gün içinde faks ile iletilen tüm emirlerin aracı kuruluşa ulaştığı tarih ve zaman bilgilerini içeren toplu dökümün; internet üzerinden alınan emirlerde tarih, zaman ve müşteri bazında olmak üzere emri ileten müşterilere ilişkin IP (Internet Protokol) numaraları kayıtlarının; her ne türlü olursa olsun elektronik ortamda diğer şekillerde alınan emirlerde emri veren kaynağı gösterecek şekilde gerekli elektronik log kayıtlarının emri alan aracı kuruluşlarca tutulması ve faks yoluyla iletilen emirlere ilişkin talimatın, faks cihazı tarafından otomatik olarak yazılan, göndericinin faks numarası, tarih ve zaman bilgilerini kapsaması zorunluluğu getirilmiştir (28.06.2007 tarihli Resmi Gazete).

8. Sermaye Piyasası Araçlarının Kredili Alım, Açığa Satış ve Ödünç Alma ve Verme İşlemleri Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:V, No:94) ile sözlü olarak açığa satış emri verilebilmesi imkanı sağlanmış ve müşteri tarafından verilen satım emrinin açığa satış olduğunun emrin verilmesi esnasında aracı kuruma bildirilmesi ve aracı kurumlarca sözlü emir niteliğinde açığa satış emri kabulü halinde, emirlerin açığa satış olduğunun, emir iletiminde kullanılan iletişim aracının niteliğine uygun bir şekilde bildirilmesi ve bu bildirimlerin saklanması hususunda gerekli önlemlerin alınması zorunluluğu getirilmiştir (17.07.2007 tarihli Resmi Gazete).

9. Aracı Kuruluşların Türev Araçların Alım Satımına Aracılık Faaliyetlerinde Düzenleyecekleri Belgeler ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğ'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:V, No:95) ile türev piyasalar hesap ekstresinin aylık dönemler itibariyle ilgili dönemi izleyen 7 gün içinde müşterilerin adreslerine taahhütlü olarak gönderilmesi zorunluluğu getirilmiştir (02.08.2007 tarihli Resmi Gazete).

10. Sermaye piyasasında derecelendirme kuruluşlarına ilişkin olarak, Uluslararası Sermaye Piyasaları Örgütü'nün (International Organization of Securities Commissions) yayımladığı ilkelerle uyumlu Seri:VIII, No:51 "Sermaye Piyasasında Derecelendirme Faaliyeti ve Derecelendirme Kuruluşlarında İlişkin Esaslar Tebliği" yayınlanmıştır (12.07.2007 tarihli Resmi Gazete).

11. Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:VII, No:31) ile Kanunun 28'inci maddesinin (b) fıkrasının üçüncü paragrafı uyarınca takvim yılı esas alınarak üçer aylık dönemlerin son iş gününde fonun net varlık değeri üzerinden hesaplanacak kayda alma ücretinin izleyen on iş günü içerisinde Kurul Özel Hesabına yatırılarak ilgili dekontların ve hesaplama tablosunun bir örneğinin Kurula iletilmesi

öngörülmüştür. Fonun ilgili hesaplama dönemi içerisinde katılma paylarını halka arz etmesi veya tasfiye olması durumunda, fon katılma paylarının satışa sunulmuş olduğu günlerin ilgili üç aylık dönemdeki gün sayısına oranı dikkate alınarak kayda alma ücreti hesaplanır (16.03.2007 tarihli Resmi Gazete).

12. Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:VII, No:33) ile garantili yatırım fonları ve koruma amaçlı yatırım fonlarına ilişkin düzenlemeler Tebliğ hükümlerine eklenmiştir (25.05.2007 tarihli Resmi Gazete).

13. Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:VII, No:34) ile garantili yatırım fonları ve koruma amaçlı yatırım fonlarının yapabilecekleri diğer işlemler, portföy değerlendirme esasları ve bu fonların bağımsız denetim esaslarına ilişkin özel hükümlere ilişkin düzenlemeler yapılmıştır (18.10.2007 tarihli Resmi Gazete).

14. Portföy Yöneticiliği Faaliyetine ve Bu Faaliyette Bulunacak Kurumlara İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:V, No:92) ile müşterilere portföyün önceden saptanmış belirli bir getiriye sağlayacağına dair herhangi bir sözlü veya yazılı garanti verilemeyeceği ve ilan ve reklamlarında bu anlamda gelebilecek ifadeleri kullanamayacakları hükme bağlanmıştır. Garantili yatırım fonlarında garantiye veya koruma amaçlı yatırım fonlarında hedeflenen korumaya ve getiriye ilişkin olarak içtüzük ve izahnamede belirlenenlerin ötesinde açıklama yapılamaması öngörülmüştür. Ayrıca, yetkili kurumun müşterileri ile Kurulca belirlenecek standartlara uygun yazılı bir sözleşme akdedilmesi ve müşteriden tebliğde belirtilen unsurları içeren bir beyan alınması zorunlu tutulmuştur (25.05.2007 tarihli Resmi Gazete).

15. Portföy Yöneticiliği Faaliyetine ve Bu Faaliyette Bulunacak Kurumlara İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:V, No:96) ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarına ilişkin esaslar tebliğinde tanımlanan nitelikli yatırımcılarla sınırlı olmak üzere söz konusu tebliğde tanımlanan girişim sermayesi yatırımlarına yönelik olarak portföy işletmeciliği veya yatırım danışmanlığı hizmeti verilebileceği öngörülmüş, girişim sermayesi portföy yöneticiliği ve girişim sermayesi portföy yönetim sözleşmesi ile girişim sermayesi portföy yönetimine ilişkin uygulama esasları ve yetkili kurumun girişim sermayesi yatırımı ile ilgili faaliyet göstermeye başlaması durumunda Kurula bildirimde bulunma zorunluluğu belirlenmiştir (23.08.2007 tarihli Resmi Gazete).

16. Sermaye Piyasası Mevzuatı Çerçevesinde Değerleme Hizmeti Verecek Şirketlere ve Bu Şirketlerin Kurulca Listeye Alınmalarına İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:VIII, No:50) ile tanımlar, faaliyet ilke ve esasları, ortakların, yöneticilerin, denetçilerin, değerlendirme uzmanları ile konut değerlendirme uzmanlarının nitelikleri ve listeden çıkarılmaya ilişkin hükümlerde düzenlemeler yapılmıştır (02.08.2007 tarihli Resmi Gazete).

17. Sermaye Piyasası Mevzuatı Çerçevesinde Değerleme Hizmeti Verecek Şirketlere ve Bu Şirketlerin Kurulca Listeye Alınmalarına İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:VIII, No:53) ile tebliğ adı değiştirilmiş, amaç ve kapsam yeniden düzenlenmiş, gayrimenkul, konut değerlemesine ilişkin tanımlar eklenmiş, başta başvuru koşulları olmak üzere muhtelif hükümler revize edilmiş, ortakların, yöneticilerin, denetçilerin, değerlendirme uzmanlarının, konut değerlendirme uzmanlarının ve şirketin tüzel kişi ortaklarının yönetim kurulu üyelerinin emlak komisyonculuğu alanında faaliyet gösteren herhangi bir şirkete ortak olmaması veya herhangi bir unvanla görev almamaları zorunluluğu getirilmiştir. Şirket esas sözleşme değişikliklerine ilişkin Kurulun uygun görüşünün alınması zorunlu tutulmuştur (02.08.2007 tarihli Resmi Gazete).

18. İpotek Teminatlı Menkul Kıymetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (Seri:III, N:33) ile ipotek teminatlı menkul kıymetlere ilişkin düzenlemeler yapılmıştır (04.08.2007 tarihli Resmi Gazete).

19. Konut Finansmanı Fonlarına Ve İpoteğe Dayalı Menkul Kıymetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ (Seri:III, No:34) ile konut finansmanı fonlarının kuruluş ve faaliyetlerine ve ipoteğe dayalı menkul kıymetlere ilişkin düzenlemeler yapılmıştır (04.08.2007 tarihli Resmi Gazete).

20. Yabancı Yatırım Fonu Paylarının Kurul Kaydına Alınmasına ve Satışına İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri:VII, No:32) ile takvim yılı esas alınarak üçer aylık dönemlerin son iş gününde fonun net varlık değerinin Türkiye’de satılan kısmına denk gelen büyüklüğü üzerinden hesaplanacak kayda alma ücreti izleyen on iş günü içerisinde Kurul Özel Hesabına yatırılarak ilgili dekontların ve hesaplama tablosunun bir örneğinin Kurula iletilmesi öngörülmüştür. Fonun ilgili hesaplama dönemi içerisinde katılma paylarını halka arz etmesi veya tasfiye olması durumunda, fon katılma paylarının satışa sunulmuş olduğu günlerin ilgili üç aylık dönemdeki gün sayısına oranı dikkate alınarak kayda alma ücreti hesaplanacağı hükme bağlanmıştır (16.03.2007 tarihli Resmi Gazete).

5.1.3. Kurul Kararları

1. Sermaye Piyasası Kanunu’nun 22’nci maddesi (t) bendi çerçevesinde yapılacak işlemler ile lisanslama sınavlarının uygulanmasına ilişkin değerlendirmelerde bulunmak üzere bir komisyon oluşturulmasına ilişkin karar (29.03.2007 tarih ve 12/360 sayılı Kurul Kararı).

2. Piyasa katılımcılarının ortaklığı ile kurulması planlanan lisanslama ve eğitim merkezinin bir anonim şirket olarak oluşturulması yönünde çalışmalara başlanılmasını teminen ilgili komisyonun görevlendirilmesine ilişkin karar (28.06.2007 tarih ve 25/728 sayılı Kurul Kararı).

3. Sınavlara katılanlardan 4 yıl geçtiği halde halen daha lisans almaya hak kazanamayanların başarılı oldukları notlarının silinmesi işleminin geçiş sürecinin sonu olan 2009 Eylül döneminde başlatılarak, 2009 Eylül sınavı sonuçlarına göre 4 yıl ve daha uzun süre sınava girdikleri halde başarılı olamayan adayların 2010 Ocak sınavında tüm notlarının silinmesine, bu kapsamdaki adaylardan modül silme süresinin uzatılmasından yararlanmak istemeyenlerin, 4 yıllık süreyi tamamlanmış olmaları şartıyla en son 2009 Eylül dönemine kadar sınav başvuru süresi içinde Kurulumuza yazılı olarak başvurmaları halinde, başarılı oldukları sınav notlarının silinmesine imkan tanınmasına, Kurulumuzun lisanslama sınavlarına yönelik eylem planlarında yer alan ve sınav sayısının arttırılması, elektronik ortamda sınav yapılması, sınav türlerinin meslek bazında çeşitlendirilmesi vb değişikliklerin çalışmaları başlatılan Sermaye Piyasası Lisanslama, Eğitim ve Sicil Merkezi’nin faaliyete geçmesini takiben uygulamaya konulmasına ilişkin karar (10.10.2007 tarih ve 36/1041 sayılı Kurul Kararı).

4. 2002 yılı Eylül ayında yapılan lisanslama sınavlarının soru ve cevap anahtarlarının Kurulumuzun internet adresinde yayımlanmasına ilişkin karar (15.11.2007 tarih ve 42/1133 sayılı Kurul Kararı).

5. Aracı Kuruluşların Yatırımcıları Koruma Fonuna yatıracakları yıllık ödentilerin mevcut oranlarının %50 oranında azaltılmasına ilişkin karar (16.02.2007 tarih ve 6/164 sayılı Kurul Kararı).

6. Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası üyelik giriş aidatlarının, Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen yeniden değerlendirme oranları çerçevesinde %18,36 oranında artırabileceğine ilişkin karar (01.03.2007 tarih ve 8/226 sayılı Kurul Kararı).

7. İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş.'nin VOB Takas Ücret Tarifesi ile ilgili olarak, diğer kalemler aynı kalmak koşuluyla, 2005 ve 2006 yılları için uygulanan %50 oranındaki indirimin 2007 yılı için de geçerli olmasına ilişkin karar (01.03.2007 tarih ve 8/227 sayılı Kurul Kararı).

8. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda DİBS işlemlerinin tescil esaslarında değişiklik yapılmasına ilişkin karar (23.03.2007 tarih ve 11/321 sayılı Kurul Kararı).

9. İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş. ile ilgili olarak, Banka esas sözleşmesinde değişiklik yapılmasına ve İMKB'nin sahip olduğu Takasbank hisse senetlerinin halka arz yoluyla satışına yönelik değerlendirmenin İMKB'nin özelleştirilmesi kapsamında daha sonra yapılmasına ilişkin karar (05.04.2007 tarih ve 13/396 sayılı Kurul Kararı).

10. Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.'nin kayıtlarından elde edilebilecek bazı bilgilerin İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş., Türkiye Bankalar Birliği ve Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliğine talepleri doğrultusunda verilmesine ve bazı bilgilerin MKK internet sitesinde yayınlanmasına ve söz konusu bilgilerin veriliş amacına uygun olarak kullanılıp kullanılmadığının takibi ve gerekli tedbirlerin alınması konusunda MKK'nın görevlendirilmesine ilişkin karar (05.04.2007 tarih ve 13/397 sayılı Kurul Kararı).

11. Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. yönetim kurulunca alınan, MKK üyelerinin gerçek kişi yatırımcılar için MKK üzerinden gerçekleştirecekleri MERNİS sorgularının ücretlendirilmesine ilişkin kararın onaylanmasına ilişkin karar (15.06.2007 tarih ve 23/658 sayılı Kurul Kararı).

12. Finansman bonolarının Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. nezdinde kayden izlenerek müşteri ismine saklanmasına ve halka arz edilmeksizin ihraç edilecek finansman bonolar ile halka arz edilmeksizin ihraç edilecek özel sektör tahvilleri için kaydileştirmenin ihraçcının talebi üzerine ihtiyari olarak uygulanmasına ilişkin karar (09.08.2007 tarih ve 29/852 sayılı Kurul Kararı).

13. Merkezi Kaydi Sistemdeki (MKS) müşteri hesap numaraları değişiklikleri ve hesapların niteliğinin müşterek/tekil olarak değiştirilmesine ilişkin uygulama esasları hakkında karar (28.09.2007 tarih ve 35/1014 sayılı Kurul Kararı).

14. İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş. ile ilgili olarak, Banka'nın Krediler Yönetmeliği'nin aracı kuruluşların Borsa Para Piyasası'ndan kredi kullanmaları hali ile ilgili bazı hükümlerinin değiştirilmesine ilişkin karar (28.09.2007 tarih ve 35/1015 sayılı Kurul Kararı).

15. Gelişen İşletmeler Piyasaları A.Ş.'nin, faaliyet izni verilebilmesi için Kurulumuz tarafından ilgili mevzuat çerçevesinde belirlenen son tarih olan 09.12.2007'ye kadar aranan şartların tamamlanamayacağı belirtilerek Kurulumuzca ek süre verilmesine ilişkin talebinin görüşülmesi sonucunda, bundan sonra gerek faaliyet başvurusu yapılması, gerekse faaliyete geçiş için öngörülen sürelerin esnek şekilde belirlenebilmesini teminen gerekli Yönetmelik değişikliklerin yapılmasına ve faaliyet izni için de Haziran 2008 sonuna kadar ek süre verilmesine ilişkin karar (23.11.2007 tarih ve 43/1168 sayılı Kurul Kararı).

16. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda ortalama teminat hesaplanması ile ilgili genelgede değişikliğe gidilmesine ilişkin karar (29.11.2007 tarih ve 44/1190 sayılı Kurul Kararı).

17. Tek hisse senedine dayalı vadeli işlem sözleşmelerinin Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası'nda işleme açılması hususuna ve sözleşmelerin asgari unsurlarının onaylanmasına ilişkin karar (28.12.2007 tarih ve 47/1297 sayılı Kurul Kararı).

18. Likit fonların yanısıra Devlet İç Borçlanma Senetleri ve T.C. Merkez Bankası'nca alım satımı yapılan dövizlerin de halka arzlarda talep toplama aşamasında blokaja kabul edilmesine ilişkin karar (01.03.2007 tarih ve 8/213 sayılı Kurul Kararı).

19. Asgari kar dağıtım zorunluluğunun %20 olarak belirlenmesi ve kar dağıtım politikalarına faaliyet raporunda yer verilerek 2007 ve izleyen yıllara ilişkin kar dağıtım politikalarının genel kurul toplantısında ortakların bilgisine sunulması konusunda şirketlerin son kez bilgilendirilmesi ve payları borsada işlem gören şirketler için birinci temettü tutarının mevcut ödenmiş/çıkarılmış sermayelerinin %5'inden az olması durumunda, söz konusu tutarın dağıtılmadan ortaklık bünyesinde bırakılabilmesine ilişkin karar (18.01.2007 tarih ve 2/53 sayılı Kurul Kararı).

20. Kurulumuz kaydında bulunan medya şirketlerince yayımlanan gazete ve dergilerde yer alan çeşitli yazılar nedeniyle ilgili şirketler ve yazarları aleyhine açılan manevi tazminat davaları ile ilgili olarak, bu şirketlerce ayrılan karşılık ve ödenen tazminat tutarları ile yazarları tarafından ödenen tutarlar hakkında yıllık olağan genel kurul toplantılarında gündem maddesi konulmak suretiyle Şirket ortaklarının düzenli ve ayrıntılı olarak bilgilendirilmesine ilişkin karar (23.05.2007 tarih ve 20/571 sayılı Kurul Kararı).

21. Payları borsada işlem görmeyen anonim ortaklıklar için, Seri: IV, No:9 Tebliğinin 3'üncü maddesinin (c) fıkrasında belirtilen diğer şartları taşıması halinde, kar dağıtmamaya karar verilebilmesi için genel kurul kararı alınmasından önce Kurul'dan uygun görüş alınması şartının aranmayarak uygulamanın bu şekilde yönlendirilmesine ilişkin karar (12.07.2007 tarih ve 26/733 sayılı Kurul Kararı).

22. Sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetinde bulunan ve bulunacak gerçek kişilere ilişkin lisans şartı ile ilgili olarak sektörün ihtiyaçları doğrultusunda geçiş süresini uzatmak amacıyla Seri:X, No:22 "Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ"de değişikliğe gidilmiştir (08.02.2007 tarih ve 5/126 sayılı Kurul Kararı).

23. 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında, Kurulumuzdan istenen bilgi ve belgelerin temin edilmesinde Kurulumuzca takip edilecek hususlara ilişkin karar (26.4.2007 tarih ve 16/469 sayılı Kurul Kararı).

24. Yatırım ortaklıklarının paylarının Borsa'da oluşan ağırlıklı ortalama fiyatının, pay başına net aktif değerinin iki katını aşması halinde; izleyen işgününden itibaren bu durum ortadan kalkıncaya kadar, yatırım ortaklığının özet portföy değer tablosunun her işgünü, Borsa Bülteni'nde yayımlanmasına ilişkin karar (01.03.2007 tarih ve 8/236 sayılı Kurul Kararı).

25. a) Kurulumuzun 02.2005 tarih ve 4/80 sayılı kararının yürürlükten kaldırılmasına,

b) -Menkul kıymet yatırım ortaklıklarının kurucuları ile yönetim kurulu üyeleri için aranacak şartlara,

-Menkul kıymet yatırım ortaklıkları, gayrimenkul yatırım ortaklıkları ve girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının kamu kurumları ve kamu kurumu niteliğindeki tüzel kişiler dışındaki tüzel kişi kurucularında ve yönetim kurulu üyelerinde aranacak şartlara,

-Halka arzdan önce ve sonra menkul kıymet yatırım ortaklıkları, gayrimenkul yatırım ortaklıkları ve girişim sermayesi yatırım ortaklıklarında pay/imtiyazlı pay devrinin tabi olacağı şartlara,

c) Halen faaliyette olan menkul kıymet yatırım ortaklıkları tarafından üç ay içerisinde yerine getirilmek üzere, portföy yönetim hizmeti ve iç kontrol sistemi uygulamalarına,

ilişkin karar (05.04.2007 tarih ve 13/404 sayılı Kurul Kararı).

26. Yatırım fonları ve yabancı yatırım fonlarından alınacak kayda alma ücretlerinin hesaplanması, muhasebeleştirilmesi ve ödenmesine ilişkin karar (29.03.2007 tarih ve 13/369 sayılı Karar).

27. -Kurulumuzun 10.06.2004 tarih ve 24/705 sayılı kararının (c) bendinin değiştirilmesine;

-Yatırım ortaklıklarının kurucuları, yönetim kurulu üyeleri için aranacak ek şartlara;

-Menkul kıymet yatırım ortaklıkları, gayrimenkul yatırım ortaklıkları ve girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının sermayelerinin doğrudan veya dolaylı olarak %10 veya daha fazlasına ya da bu orana bağlı olmaksızın imtiyazlı paylarına sahip olan, kamu kurum ve kuruluşu niteliğindeki tüzel kişiler dışındaki tüzel kişi kurucularda, sermayelerinin %10 veya daha fazlasına ya da bu orana bağlı olmaksızın imtiyazlı paylara sahip ortaklar ile yönetim kurulu üyelerinde de kurucularda aranan şartların aranmasına,

ilişkin karar (19.04.2007 tarih ve 15/449 sayılı Karar).

28. Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıklarına ilişkin olarak,

a. Girişim sermayesi yatırımlarının enflasyon uyarlaması dışında, rayiç değerle değerlemeye tabi tutulmasının istenmesi durumunda muhasebenin temel kavramlarından tutarlılık kavramına aykırılık teşkil etmemek koşuluyla, değerlemenin yılda en az bir defa olmak üzere, Seri:VIII, No:45 sayılı "Sermaye Piyasasında Uluslararası Değerleme Standartları Hakkında Tebliğ" kapsamında yapılmasının ve değerlemeye ilişkin temel varsayımlar ile değerlendirme yöntemlerinin portföy tablolarının dipnotunda veya eki olarak belirtilmesine ve değerlemenin, Kurulumuzun 17.07.2003 tarih ve 37/875 sayılı İlke Kararında sayılan kurumlar tarafından yapılmasına,

b. Girişim sermayesi yatırım ortaklıklarında, rayiç değerlendirme yapılmış olması halinde, değerlendirilmiş tutarların, girişim sermayesine yapılacak asgari yatırım oranı olan %50'nin hesabında dikkate alınabilmesine,

ilişkin karar (12.07.2007 tarih ve 26/745 sayılı Karar).

29. Portföy yönetim şirketlerinin asgari ödenmiş sermayelerinin %15'inin, teminat mektubu şeklinde bloke edilebilmesine ilişkin karar (26.07.2007 tarih ve 28/798 sayılı Karar).

30. Borsa yatırım fonlarının baz alacağı T.C. Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen devlet iç borçlanma senetlerinden oluşan endekslerin ve bu endeksleri baz alan borsa yatırım fonu portföylerinin sağlaması gereken kriterlerin; endeksin/fon portföyünün en az 6 menkul kıymetten oluşması ve endekste/fon portföyünde yer alan menkul kıymetlerin hiçbirinin endeks/fon portföyü içindeki ağırlığının %35'i geçmemesine ilişkin karar (09.08.2007 tarih ve 29/845 sayılı Karar).

31. Menkul kıymet yatırım fonlarının risk yönetim sistemlerine ilişkin genel ilkeler, garantili yatırım fonlarının, koruma amaçlı yatırım fonlarının ve serbest yatırım fonlarının

portföylerinde bulunan türev araçlar nedeniyle maruz kaldıkları risklerle ilgili esaslara ilişkin karar (28.09.2007 tarih ve 35/1012 sayılı Karar).

32. Garantili yatırım fonlarına garantör olabilmek ve garantili yatırım fonları ve koruma amaçlı yatırım fonları tarafından borsa dışında taraf olunacak sözleşmelerin karşı tarafı olabilmek için aranan yatırım yapılabilir seviyeye denk gelen derecelendirme notuna sahip olma koşulunun değerlendirilmesine ilişkin karar (10.10.2007 tarih ve 36/1038 sayılı Karar).

5.2. DEVAM EDEN DÜZENLEME VE DİĞER ÇALIŞMALAR

Kurulumuzca başlanmış olup 2007 yıl sonu itibariyle devam eden düzenleme ve diğer çalışmalar ana başlıkları itibariyle aşağıda verilmiştir:

- Sermaye Piyasası Kanununun günün koşullarına ve AB düzenlemelerine uygun olarak yenilenmesi,
- Sermaye Piyasası Lisanslama, Eğitim ve Sicil Merkezi'nin faaliyete geçmesine yönelik çalışmaların yapılması,
- Aracılık faaliyetlerinin MiFID kapsamında yeniden tasarlanması çalışmaları,
- Aracı kurumların sermaye yeterliliği ölçümlerinin riske daha duyarlı hale getirilmesi ve BASEL-II düzenlemeleri kapsamındaki çalışmalar,
- AB Genel Sekreterliği koordinasyonunda Hollanda Hükümetinin finansörlüğü ile hazırlanan "Creating an effective supervision system on financial reporting of the listed companies and on the conduct of business rules of intermediary institutions" başlıklı proje çerçevesinde uzaktan gözetim sisteminin kurulup geliştirilmesine yönelik çalışmalar,
- Karaparanın aklanması ve terörizmin finansmanının engellenmesi için FATF önerileri çerçevesinde aracı kurumların rolünün güçlendirilmesine ilişkin çalışmalar,
- Risk bazlı finansal tablo revizyonu,
- Kamuyu aydınlatmada etkinliğin ve AB mevzuatına uyumun sağlanmasını teminen özel durum açıklamalarına ilişkin mevzuatın güncellenmesi,
- Kurumsal yönetim uygulamalarının izlenmesi ve geliştirilmesi,
- Yapılandırılmış sermaye piyasası aracı niteliğinde olan hisse senedi varantlarına yönelik esasların düzenlenmesi,
- Varlığa dayalı ve varlık teminatl原因 menkul kıymetlerin ihracını teminen yeni düzenlemelerin yapılması,
- Halka arzlarda izahnamenin düzenlenmeyeceği ya da yayınlanmayacağı hallerin belirlenmesi,
- İzahname standartlarının geliştirilmesi ve geleceğe yönelik bilgilerin kamuya açıklanmasında uygulanacak standartların belirlenmesi,

- Zorunlu çağrıya ilişkin düzenlemelerin gözden geçirilmesi,
- Halka açık şirketlerin birleşme ve bölünme işlemlerinin küresel rekabeti engellemeyecek şekilde ve AB düzenlemelerine uyumlu olarak düzenlenmesi,
- Piyasadan gelen talepler doğrultusunda Hisse Senetlerinin Kurul Kaydına Alınmasına İlişkin Esaslar Tebliği ile Sermaye Piyasası Araçlarının Halka Arzında Satış Yöntemlerine İlişkin Esaslar Tebliğinde Değişiklik yapılması,
- Uluslararası Muhasebe / Finansal Raporlama Standartları ile uyumlu Seri:XI, No:25 "Sermaye Piyasasında Muhasebe Standartları Hakkında Tebliğ"inin yayımlandığı tarihten günümüze değişen, kaldırılan ve eklenen Uluslararası Muhasebe / Finansal Raporlama Standartları ile Avrupa Birliği düzenlemeleri çerçevesinde güncellenmesi,
- Bağımsız denetim kuruluşları nezdinde sürdürülen gözetim faaliyetinin etkinliğinin artırılması amacıyla Uzaktan Veri Alım Projesi kapsamında sistemin kurulması,
- Yurtdışında "Mortgage" olarak adlandırılan "Konut Finansmanı" Kanun Tasarısına ilişkin ikincil düzenleme (Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler, Varlık Teminatlı Menkul Kıymetler ve İpotek Finansmanı Kuruluşları) çalışmaları,
- Girişim sermayesi fonlarının kuruluşuna imkan sağlayacak düzenlemelerin yapılması,
- Gayrimenkul yatırım fonlarının kuruluşuna imkan tanınması,
- AB'ye uyum çerçevesinde hazırlanmakta olan Kanun'la birlikte Değişken Sermayeli Yatırım Ortaklıklarının kuruluşuna ilişkin yasal altyapının oluşturulması.

5.3. KAYDA ALMA

SPKn uyarınca ihraç ve halka arz olunacak sermaye piyasası araçlarının Kurula kaydedilmesi zorunludur. Kamuyu aydınlatmanın esas olduğu kayda alma sisteminde, sermaye piyasası aracı ihracı için yapılan başvurular, izahname ve sirkülerlerin ortaklık ve halka arz olunacak sermaye piyasası aracına ilişkin, mevzuatta öngörülen bilgileri içerip içermediği dikkate alınarak, kamunun aydınlatılması çerçevesinde incelenir. İhraç başvurusunun incelenmesi hukuki ve mali boyutları dikkate alınarak gerçekleştirilmektedir. Bunun yanında ilk halka arz başvurularının tamamında, diğer ihraçlar için ise gerekli görüldüğü zamanlarda ilgili ortaklığın merkez ve tesislerinde inceleme yapılmaktadır.

İncelemeler sonucunda açıklamaların yeterli olmadığı ve gerçeği dürüst biçimde yansıtmayarak halkın istismarına yol açacağı sonucuna varılırsa, gerekçe gösterilerek, başvuru konusu sermaye piyasası araçlarının Kurul kaydına alınmasından imtina edilebilir. Ancak Kurul tarafından sermaye piyasası araçlarının kayda alınması, resmi bir teminat niteliği taşımamaktadır.

Bu kapsamda 2007 yılında, halka arz veya ihraç olunacak hisse senetlerinin (anonim ortaklıklar ile menkul kıymet, gayrimenkul ve girişim sermayesi yatırım ortaklıkları tarafından), banka bonolarının (mevduat kabul etmeyen bankalar tarafından) ve katılma belgelerinin (yatırım fonları tarafından) Kurulumuz kaydına alınması için yapılan başvurular değerlendirilmiştir. Kayda alma başvuruları ve sonuçları hakkında aşağıda rakamsal bilgi verilmektedir.

TABLO 5.1. KAYDA ALMA BAŞVURULARI VE SONUÇLARI

Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru Sayısı	Sonuçlandırılan Başvuru Sayısı
Hisse Senedi	136	126
Halka Açık Anonim Ortaklıklar	111	105
Gayrimenkul Yatırım Ortaklıkları	8	9
Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklıkları	1	1
Menkul Kıymet Yatırım Ortaklıkları	16	11
Katılma Payları	65	41
Emeklilik Yatırım Fonu Payları	2	2
Finansman Bonosu	4	4
Tahvil	3	3
Toplam	210	176

5.4. İZİN

5.4.1. Aracı Kuruluşlara Yönelik İzinler

Sermaye piyasasının güven, açıklık ve kararlılık içinde çalışmasını ve tasarruf sahiplerinin hak ve yararlarının korunmasını teminen, sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunacak aracı kuruluşların faaliyette bulunabilmeleri için gerekli koşullar Kurulumuzca belirlenmektedir. Bu kapsamda; aracı kurum ve bankaların sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunmaları, merkez dışı örgüt açmaları, ortaklık yapılarının değişmesi, esas sözleşmelerinde değişiklik yapılması Kurul iznine tabi bulunmaktadır.

Mevcut durumda Kurul iznine tabi olarak gerçekleştirilebilen faaliyetler ile bu faaliyetleri gerçekleştirebilecek kurumlara ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

TABLO 5.2. SPK İZNİNE TABİ FAALİYETLER VE BU FAALİYETLERİ YÜRÜTEBİLECEK KURULUŞLAR

Faaliyet Konusu	Aracı Kurumlar	Mevduat Kabul Etmeyen Bankalar (Yatırım Bankaları)	Ticari Bankalar
Alım Satım Aracılığı	✓	✓ Borsa Dışında	✓ Borsa Dışında
Halka Arza Aracılık	✓	✓	
Menkul Kıymetlerin Geri Alma veya Satma Taahhüdü ile Alım Satımı (Repo-Ters Repo)	✓	✓	✓
Portföy Yöneticiliği	✓	✓	
Yatırım Danışmanlığı	✓	✓	
Kredili Menkul Kıymet, Açığa Satış ve Menkul Kıymetlerin Ödünç Alma ve Verme İşlemleri	✓		
Türev Araçların Alım Satımına Aracılık	✓	✓	✓

Bu çerçevede, yukarıda yer alan faaliyet konularına ilişkin izin başvuruları Kurulumuz uzmanlarınca incelenmekte ve karara bağlanmak üzere Kurul Karar Organına sunulmaktadır.

2007 yılı içerisinde aracı kuruluşlar tarafından Kurulumuza iletilen izin başvurularına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

TABLO 5.3. ARACI KURULUŞ BAŞVURULARI

Yapılan Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru Sayısı	Sonuçlanan Başvuru Sayısı
Faaliyet İzni Başvuruları	31	29
Merkez Dışı Örgüt Başvuruları	24	20
Ortaklık Yapısı Değişikliği	55	47
Aracı Kurumların Esas Sözleşme Tadili	46	44
TOPLAM	156	140

5.4.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Kolektif yatırım kuruluşlarının işleyişleri ile kamuyu aydınlatma esaslarının daha sağlıklı ve şeffaf bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla, kolektif yatırım kuruluşlarından;

- Yatırım fonlarının kuruluş, içtüzük, kurucu ve tür değişiklikleri, birleşme ile tasfiyeleri,
- Menkul kıymet/gayrimenkul yatırım ortaklıklarının kuruluş/dönüşüm, esas sözleşme değişikliği, kayıtlı sermaye sistemi tavan artırımı ile portföy işletmeciliği yetki belgesi alması,
- Portföy yönetim şirketlerinin ise kuruluş, faaliyet, portföy işletmeciliği ve yatırım danışmanlığı yetki belgesi alması ile çeşitli kuruluşlarla acentelik tesis etmesi,

Kurul iznine tabi bulunmaktadır.

Buna göre söz konusu kuruluşlar tarafından 2007 yılında Kurula yapılan başvurulara ilişkin dağılım aşağıdaki tabloda verilmiştir.

TABLO 5.4. KOLEKTİF YATIRIM KURULUŞLARI BAŞVURULARI

	YATIRIM FONU*		YATIRIM ORTAKLIĞI**		GAYRİMENKUL YAT. ORT.		PORTFÖY YÖNETİM ŞİR.		TOPLAM	
Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru	Yapılan Başvuru	Sonuçlanan Başvuru
Kuruluş/ Dönüşüm	90	34	2	2	7	3	6	1	105	40
Kayda Alma(1)	67	43	2	2	1	2	-	-	70	47
Tür Değişikliği	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Birleşme	5	7	-	-	-	-	-	-	5	7
Tasfiye	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kurucu Değişikliği	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sermaye Artırımı	-	-	15	10	7	7	5	4	27	21
KSS Tavan Artırımı	-	-	3	5	1	1	-	-	4	6
Faaliyet İzni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yatırım Danış. Yetki Belgesi	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1
TOPLAM	162	84	22	19	16	13	12	6	212	122

(1) Yatırım fonları için ilk halka arz ve tutar artırım başvuruları dahil olup, yatırım ortaklıkları ve gayrimenkul yatırım ortaklıkları için ilk halka arz ve Kurul kaydında olmayan hisse senetlerinin kayda alınması başvurularını içermektedir.

*Emeklilik yatırım fonu başvuruları dahildir.

**Girişim Sermayesi Yatırım Ortaklığı başvuruları dahildir.

5.4.3. Halka Açık Anonim Ortaklıklara İlişkin İzinler

Gerek hisse senetleri borsada işlem gören, gerekse diğer halka açık anonim ortaklıkların sermaye artırım prosedürünün kolaylaştırılması ve halka açık anonim ortaklıkların çeşitli işlemlerinde hissedarlarının korunmasını teminen;

- Kayıtlı sermaye sistemine geçiş ve kayıtlı sermaye tavanının yükseltilmesi,
- Birleşme, devir ve bölünmeler,
- Esas sözleşme değişiklikleri,
- Çağrı yoluyla hisse senedi veya vekalet toplanması, çağrıda bulunmadan muafiyet talepleri,
- Çok uluslu şirketlerin Türkiye'deki iştiraklerinin çalışanlarına hisse senedi edindirme planları,
- Kağıt ithalleri,
- Borsada işlem görmesi yasaklanmış hisse senetlerinin satış işlemleri,
- Ortaklıkların Kurul kaydına alınmaları,
- Ortaklıkların Kurul kaydından çıkarılmaları,

Kurul iznine tabi bulunmaktadır.

Bu çerçevede, halka açık anonim ortaklıklar tarafından 2007 yılında Kurula yapılan başvurulara ilişkin nicel bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

TABLO 5.5. HALKA AÇIK ANONİM ORTAKLIKLARIN BAŞVURULARI

Başvurunun Türü	Yapılan Başvuru Sayısı	Sonuçlandırılan Başvuru Sayısı
KSS' ye geçiş ve Tavan Yükseltme	29	26
Birleşme, Devir, Bölünme	12	12
Çağrıda Bulunma ve Çağrıdan Muafiyet	49	43
Esas Sözleşme Değişiklikleri	129	123
Çokuluslu Şirket Çalışanlarına His.Sen. Edindirme İşl.	27	27
Ortaklıkların Kurul Kaydına Alınması	5	1
Ortaklıkların Kurul Kaydından Çıkarılması	12	12
Kağıt İthal İzni	3	3
İMKB'de İşlem Gören Şirketlerin Sermayelerinin Kurul Kaydında Olmayan Kısımlarının Kayda Alınması	-	-
İşlem Yasaklı Hisse Senetlerinin Satışı	16	16
Sermaye Azaltımı	0	0
Toplam	282	263

5.4.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Bağımsız denetim kuruluşları, ortaklıkların ve sermaye piyasası kurumlarının kamuya açıklanacak veya SPK tarafından istenecek finansal tablolarının, genel kabul görmüş muhasebe kavram, ilke ve standartlarına uygunluğu ile bilgilerin doğruluğunun ve gerçeği dürüst bir biçimde yansıtıp yansıtmadığının, bağımsız denetçileri vasıtasıyla bağımsız denetim ilke ve kurallarına göre, defter, kayıt ve belgeler üzerinden incelenmesinden ve tespit edilen sonuçların rapora bağlanmasından sorumludur.

Sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetinde bulunmak isteyen kuruluşların başvuruları Kurulumuzca değerlendirilerek, gerekli şartları taşıyanlar Kurulumuzun Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetime Yetkili Kuruluşlar Listesi'ne (Liste) alınmaktadır. 2007 yılında toplam 4 kuruluşun sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetinde bulunmak üzere yetkilendirilerek Liste'ye alınmalarına ilişkin başvuruları olumlu sonuçlandırılmıştır. 2007 yılı sonu itibarıyla Liste'de toplam 98 bağımsız denetim kuruluşu bulunmaktadır.

5.4.5. Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin İzinler

Kurulumuzun Seri:VIII, No:51 "Sermaye Piyasasında Derecelendirme Faaliyeti ve Derecelendirme Kuruluşlarına İlişkin Esaslar Tebliği" uyarınca, derecelendirme faaliyeti; kredi derecelendirmesi ve kurumsal yönetim ilkelerine uyum derecelendirmesi faaliyetlerini kapsamaktadır. Tebliğ'de, kredi derecelendirmesi "işletmelerin risk durumları ve ödeyebilirliklerinin veya borçluluğu temsil eden sermaye piyasası araçlarının anapara, faiz ve benzeri yükümlülüklerinin vadelerinde karşılanabilirliğinin derecelendirme kuruluşları tarafından bağımsız, tarafsız ve adil olarak değerlendirilmesi ve sınıflandırılması faaliyeti"; kurumsal yönetim ilkelerine uyum derecelendirmesi ise, "işletmelerin Kurulca yayımlanan Kurumsal Yönetim İlkelerine uyumlarının derecelendirme kuruluşları tarafından bağımsız, tarafsız ve adil olarak değerlendirilmesi ve sınıflandırılması faaliyeti" olarak tanımlanmıştır.

2007 yılında Avrasya Derecelendirme A.Ş., TCR Kurumsal Yönetim ve Kredi Derecelendirme A.Ş. ve Saha Kurumsal Yönetim ve Kredi Derecelendirme Hizmetleri A.Ş. sermaye piyasasında kredi derecelendirme faaliyetinde bulunmak üzere yetkilendirilmiştir. Diğer taraftan, daha önce kurumsal yönetim ilkelerine uyum derecelendirmesi faaliyetinde bulunması Kurulca kabul edilen bir uluslararası derecelendirme kuruluşu (CoreRatings) listeden çıkarılmıştır. Mevcut durumda ülkemizde kurulan 4 derecelendirme kuruluşu sermaye piyasasında kredi derecelendirme faaliyetinde bulunmak üzere ve 1 derecelendirme kuruluşu sermaye piyasasında kurumsal yönetim ilkelerine uyum derecelendirmesi faaliyetinde bulunmak üzere yetkilendirilmiş bulunmaktadır. Ayrıca 3 uluslararası derecelendirme kuruluşunun kredi derecelendirme faaliyetinde bulunması ve 1 uluslararası derecelendirme kuruluşunun kurumsal yönetim ilkelerine uyum derecelendirmesi faaliyetinde bulunması Kurulca kabul edilmiş durumdadır.

5.5. GÖZETİM

Sermaye piyasasında gözetim faaliyetleri, yatırımcıların korunması, piyasaların adil, etkin ve şeffaf bir biçimde işleminin güvence altına alınması ve sistemik riskin azaltılması amaçlarıyla:

- Halka açık anonim ortaklıklar ile sermaye piyasası işlemlerinin ve kurumlarının izlenmesi suretiyle mevzuata aykırı fiillerin ve muhtemel risklerin tespit edilerek mevzuat çerçevesinde işleme tabi tutulması,

- Gözetim faaliyetleri sırasında yapılan tespitler ve uygulamada karşılaşılan sorunlar çerçevesinde mevzuatta gerekli düzenlemelerin yapılması,

suretiyle gerçekleştirilmektedir.

Bu kapsamda, 2007 yılı içerisinde Kurulca yürütülen gözetim ve izleme faaliyetlerine ilişkin bilgiler izleyen bölümlerde yer almaktadır.

5.5.1. Halka Açık Anonim Ortaklıkların Gözetimi

5.5.1.1 Mali Tabloların Revizyonu

Halka açık anonim ortaklıklardan hisse senetleri borsalarda işlem görenler üçer aylık dönemler itibarıyla, diğerleri ise yılda bir defa olmak üzere mali tablolarını kamuya duyurmak ve bir örneğini de Kurula iletmek zorundadırlar. Bunun yanında, Borsa şirketlerinin yıllık ve altı aylık mali tabloları ile diğer halka açık ortaklıkların yıllık mali tabloları bağımsız denetime tabi tutulmakta ve bağımsız denetçilerin mali tablolara ilişkin görüşü de kamuya duyurulmaktadır.

Aralık 2006 tarihinde Kurulumuz ile Hollanda Ekonomi Bakanlığına bağlı Uluslararası İş ve İşbirliği Kurumu (EVD) tarafından "Borsa Şirketlerinin Finansal Raporlaması için Etkin Gözetim Sistemi Oluşturulması ve Sermaye Piyasasında Faaliyet Gösteren Aracı Kuruluşlar için Daha Etkin Bir Uzaktan Gözetim Sisteminin Kurulması" projeleri onaylanmıştır. Projeler Kurulumuz ve Hollanda Finansal Piyasalar Otoritesi (AFM) tarafından iki yıl içinde gerçekleştirilecektir.

Borsa Şirketlerinin Finansal Raporlaması için Etkin Gözetim Sistemi Oluşturulması Projesinin amacı borsa şirketlerinin hazırladıkları finansal raporlar için risk analizine ve diğer ilgili yöntemlere dayanan ve Avrupa Birliği mevzuatına uygun bir gözetim sisteminin Kurulumuzca oluşturulması ve kullanılmasıdır.

5.5.1.2 Özel Durumların İzlenmesi

Kurul tarafından özel durum olarak belirlenen ve sermaye piyasası araçlarının değerini etkileyebilecek önemli olay ve gelişmelerin kamuya açıklanması gerekmektedir. Bu kapsamda ortaklar ve/veya ihraççılar sermaye yapısı, duran varlıklar, faaliyetler, mali yapı ve iştirakler gibi çeşitli konulardaki önemli değişiklikleri kamuya duyurmakla yükümlüdürler.

Bu çerçevede halka açık anonim ortaklıkların kamuya açıkladıkları özel hal bildirimleri izlenmekte; açıklama yapılması gerektiği halde bu yükümlülüklerini yerine getirmeyenler hakkında yapılacak işlemler belirlenmekte ve uygulanması sağlanmaktadır. Hisse senetleri borsada işlem gören anonim ortaklıkların hisse senedi fiyatlarında olağan dışı hareketlerin görülmesi halinde konunun özel haller çerçevesinde açıklamaya dayandırılıp dayandırılmadığı incelenmekte, açıklama yapmayan veya eksik yapanlar için gereken inceleme yapılarak, tespit edilen aksaklıklar konusunda ilgili ortaklıklar için gerekli yaptırımlar uygulanmaktadır. Öte yandan hisse senetleri borsada işlem görmeyen anonim ortaklıkların özel hal bildirimleri ise Kurul Haftalık Bülteni ile kamuya duyurulmaktadır.

5.5.1.3 Genel Kurul Toplantılarına Katılım

Gözetim faaliyetleri kapsamında, SPKn'ın 46/j maddesi hükmü çerçevesinde hisse senetleri İMKB'de işlem gören 40 şirketin 2006 yılı olağan/olağanüstü genel kurul

toplantılarına gözlemci sıfatıyla katılmış, muhtemel sorunların yerinde tespitine yönelik çalışmalar yapılarak, katılan her genel kurul toplantısı için bilgi formları düzenlenmiştir.

5.5.2. Kolektif Yatırım Kuruluşlarının Gözetimi

Kolektif yatırım kuruluşları ile portföy yönetim şirketlerinin periyodik tablo ve raporları izlenmekte, mevzuata aykırılık hallerinde gerekli önlemler alınmakta ve gerekli yaptırımlar uygulanmaktadır.

Tüm yatırım fonları, emeklilik yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarının portföy yapılarının elektronik ortamda Kurulumuz tarafından izlenebilmesine olanak tanıyan bir sistem geliştirilmiş olup, 2001 yılında yatırım fon ve ortaklıklarının portföylerinin günlük olarak izlenebilmesi amacıyla T+2 (Takas) gününde Kurulumuza iletilmekte olan bilgilerin T gününde (aynı gün) iletebilmesi için gerekli teknik değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler paralelinde Kurulumuza iletilen söz konusu veriler 2007 yılında da incelenmiş ve mevzuata aykırı bulunan hususlar hakkında gerekli işlemler yapılmıştır.

5.5.3. Aracı Kuruluşların Gözetimi

5.5.3.1 Mali Duruma Yönelik Gözetim

Aracı Kurumların Sermayelerine ve Sermaye Yeterliliğine İlişkin Esaslar Tebliği uyarınca, aracı kurumlar, sermaye yeterliliğine ilişkin olarak hazırladıkları tablolar ile faaliyetleriyle ilgili verileri içeren tabloları 15 günlük dönemlerde Kurulumuza göndermektedirler. Bu çerçevede, aracı kurumların sağlıklı mali yapılarının korunmasını teminen, 2007 yılı boyunca söz konusu tablolar incelenmiş ve bütün aracı kurumların sermaye yeterliliği yükümlülüklerini yerine getirmeleri amacıyla gerekli uyarılar yapılmış ve tedbirler alınmıştır. Bu faaliyetler ile aracı kurumların aktif yapıları düzenlenerek, güçlü bir sermayeye sahip olmaları sağlanmıştır.

5.5.3.2 İzleme Faaliyetleri

Aracı kurum ortakları ile aracı kurumlarda görev alacak personelin ilgili Tebliğler uyarınca gerekli şartları sağlayıp sağlamadıkları izlenmektedir. Aracı kurumlarda görev alan personelde meydana gelen değişikliklerin TSPAKB'ye bildirildiği dikkate alınarak, bu konuda Birlik ile koordineli olarak çalışılmaktadır.

Aracı kurumların merkez ve merkez dışı örgütlerindeki organizasyon, mekan, belge-kayıt düzeninde meydana gelen değişiklikler Kurula yapılan bildirimler üzerinden izlenmektedir.

Aracı kurum ve bankaların, faaliyet yetki belgelerine ilişkin olarak mevcut mevzuat gereğince gerçekleştirmek zorunda oldukları tescil yükümlülüklerini yerine getirip getirmediikleri takip edilmektedir.

Gözetim ve izleme faaliyetleri kapsamında, 2007 yılı içerisinde 15 adet aracı kurumda yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir.

5.5.4. Bağımsız Denetim Kuruluşlarının Gözetimi

Sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetine ilişkin olarak, bağımsız denetim kuruluşlarının kuruluş şartları, faaliyet esasları, bu kuruluşlarda çalışabilecek kişilerin nitelikleri ve müşteri işletmelerle yapılan sözleşmeler açısından izleme faaliyetinde bulunmaktadır.

Bağımsız denetim sektörünün işleyişinde etkinliği artırmak üzere Kurulun diğer birimlerinden gelen bildirimler de izleme faaliyetinde dikkate alınmakta, bunun sonucunda bağımsız denetim kuruluşları nezdinde kalite kontrol çalışmaları yürütülmektedir.

Diğer taraftan bağımsız denetim kuruluşları nezdinde gerçekleştirilen gözetim faaliyetinin etkinliğini arttırmak amacıyla Uzaktan Veri Alım Projesi üzerinde çalışılmakta olup, söz konusu projenin tamamlanmasını müteakip bağımsız denetim kuruluşlarının mevzuat gereği yapmaları zorunlu bildirimleri elektronik imza ile elektronik ortamda da gerçekleştirmeleri sağlanmış olacağından hem bildirimlerde verimlilik sağlanmış hem de gözetim kapsamında elektronik ortamda çeşitli raporlar alınması mümkün olacaktır.

5.5.5. Derecelendirme Kuruluşlarının Gözetimi

Sermaye piyasasında derecelendirme faaliyeti ve derecelendirme kuruluşlarına ilişkin olarak yürütülen yeni düzenleme çalışmaları çerçevesinde, derecelendirme kuruluşlarının kuruluş ve faaliyet esasları, organizasyon, mekan, teknik donanım, belge ve kayıt sistemindeki değişiklikler ve müşteri işletmelerle yapılan sözleşmeler itibarıyla izlenmekte ve gözetimine yönelik çalışmalar yapılmaktadır.

5.5.6. Piyasa Gözetimi

Kurul Karar Organı'nın 17.03.2006 tarih ve 12/305 sayılı kararı çerçevesinde, piyasa gözetimi, esas itibarıyla Kurulumuz Bilgi Edinme Birimi'nden intikal eden çeşitli yatırımcı şikayetleri, Kurulumuz bünyesindeki diğer dairelerden gelen talepler ve Basın İzleme Grubu'nun bildirimleri çerçevesinde yapılmaktadır. Bu kapsamda ilgili yatırımcı şikayeti, daire yazısı veya grup bildiriminde belirtildiği üzere İMKB Hisse Senetleri Piyasası'nda işlem gören ilgili hisse senetleri üzerinde işlem yapan yatırımcılar ve aracı kurumlar analiz edilmektedir. Bu analizlerden sonra hissenin piyasasında SPKn 47/A-1, 47/A-2 ve 47/A-3 kapsamında bir unsura rastlanması halinde, hangi kapsamda değerlendirildiği de belirtilerek DEDA Başkanlığı'na daha kapsamlı bir denetim yapılmak üzere gönderilmektedir.

Piyasa gözetimi faaliyetlerinin iyileştirilmesi, verimlilik ve etkinliğinin artırılması amacıyla Kurulumuzun da katılımıyla İMKB ile birlikte 2001 yılı başında geliştirme çalışmalarına başlanan gözetim sistemi üzerindeki çalışmalar devam etmiş, program İMKB gözetim biriminde test amaçlı olarak kullanılmaya başlanmıştır. Test aşamasının olumlu olarak sonuçlanmasını takiben programın işleme alınması aşamasına geçilecek ve piyasa gözetim faaliyeti ile ilgili genel strateji belirlenecektir.

Öte yandan, Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası A.Ş.'nin gözetim sisteminin geliştirilmesine yönelik çalışmaların takibi de yapılmıştır.

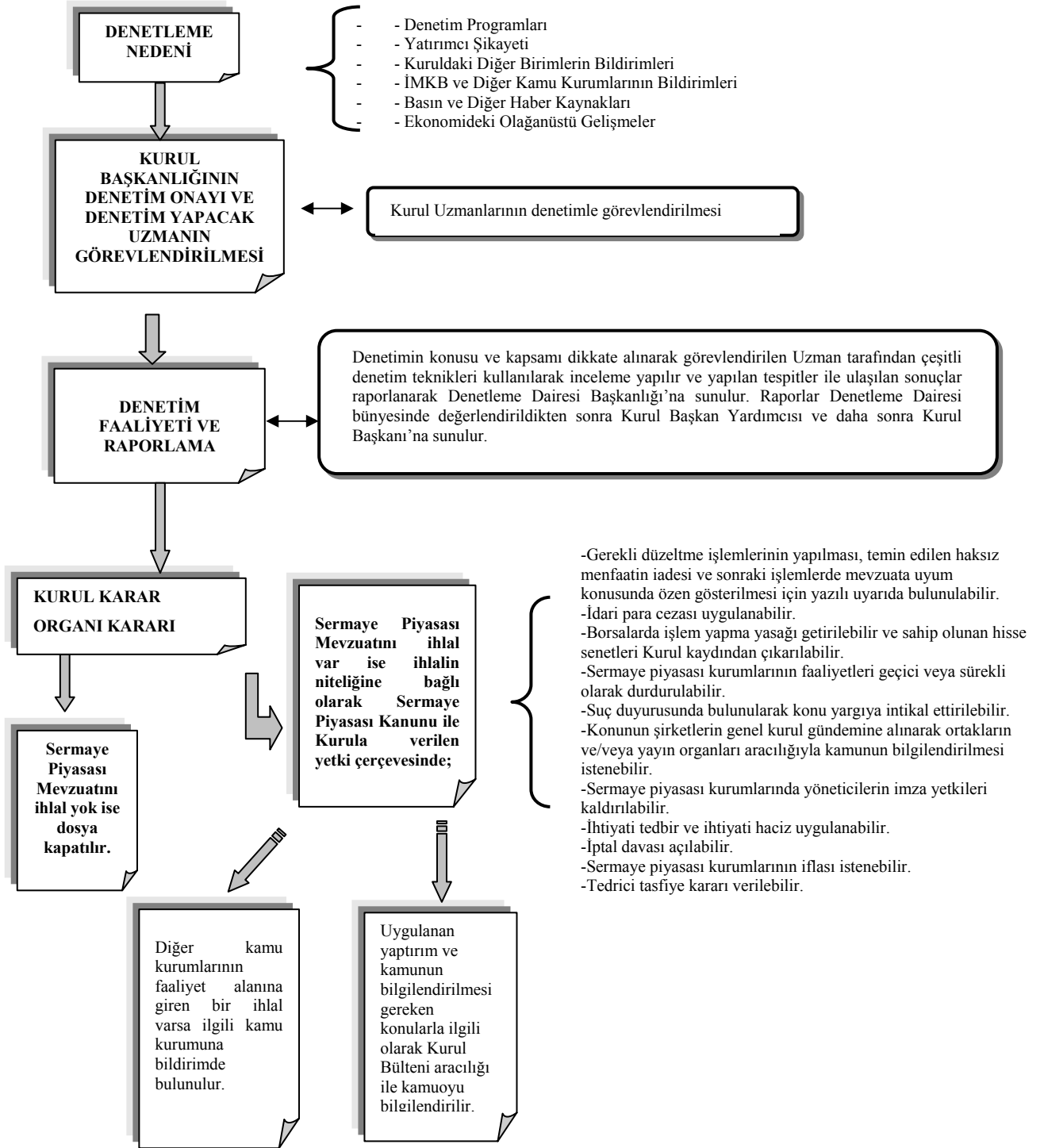
5.6. DENETİM

Kurul denetiminin amacı; sermaye piyasalarının güven açıklık içinde çalışmasını ve tarafların hak ve yararlarının korunmasını engelleyen ihmal, ihlal, suiistimal ve benzeri her tür yasal olmayan fiil ve eylemlerin önlenmesidir. Bu amaçla halka açık şirketler, aracı kuruluşlar, yatırım fonları, emeklilik yatırım fonları, yatırım ortaklıkları, portföy yönetim şirketleri, bağımsız denetim şirketleri, derecelendirme kuruluşları, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalar ile sermaye piyasasında faaliyet gösteren kurumların (Merkezi Kayıt Kuruluşu, İMKB Takas ve Saklama Bankası A.Ş., Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği gibi) faaliyetleri Sermaye Piyasası Kanunu ve bu Kanun uyarınca çıkarılmış yönetmelik, tebliğ ve diğer mevzuat uyarınca denetlenmektedir.

Denetimin konusu, yapılan yıllık denetim programlarıyla yatırımcı şikayetleri, Kuruldaki diğer birimlerin ve kamu kurumlarının yaptıkları bildirimler dikkate alınarak belirlenmektedir.

Daha sonra denetim, görevlendirilen Kurul Uzmanları tarafından merkezde veya ilgili kurum nezdinde, çeşitli denetim teknikleri kullanılarak gerçekleştirilmekte, ulaşılan tespitler bir rapor halinde Kurul Karar Organına sunulmakta ve Kurul Karar Organı tarafından karara bağlanarak sonuçlandırılmaktadır. SPKn ile verilen yetki çerçevesinde Kurulumuz denetim süreci aşağıdaki şemada özetlenmiştir.

DENETİM SÜRECİ

2007 yılında Kurulumuzun temel ilkeleri doğrultusunda sermaye piyasalarının etkin, dürüst ve güvenilir işleyişini bozucu her tür usulsüz fiil ve işlemler denetlenerek, piyasaların düzgün ve disiplin içinde çalışması sağlanmıştır. Denetimlerde bir yandan yol gösterici, yapıcı ve iyileştirici bir yaklaşım izlenirken, diğer yandan cezai yaptırım gerektiren işlemler de derhal ilgili makamlara iletilmiştir.

Bu çerçevede denetim faaliyetleri yürütülürken 2007 yılında Kurul Denetleme Dairesine 3,422 adedi Kurul dışından ve 1,485 adedi Kurul içinden olmak üzere toplam 4,907 adet yazı ulaştırılmıştır. Kurul dışı yazıların 27 adedi şikâyet ve ihbar, 285 adedi aracı kurumların, şirketlerin, kamu kuruluşlarının ve yatırımcıların bilgi isteme, 2,518 adedi Kurulumuz yazısına cevap verme ve 592 adedi çoğunluğu resmi kurumlardan olmak üzere Kurula bilgi verme niteliğindeki yazılardır.

Diğer taraftan, yıl boyunca denetleme faaliyetleriyle ilgili olarak Kurul içindeki diğer birimlere, yatırımcılara, şirketlere, sermaye piyasası kurumlarına ve kamu kuruluşlarına toplam 2,934 adet yazı gönderilmiştir. Bu yazıların 1,432 adedi Kurul içi yazışma, 226 adedi Daireye ulaşan bilgi isteme yazılarına cevap, 152 adedi bilgi isteme, 116 adedi savunma isteme, 918 adedi denetim sonuçları hakkında bilgi verme, 90 adedi ise kamu kurumları ve şirketlere bilgi verme niteliğindeki yazılardır.

Denetleme Dairesine doğrudan veya Kurul'un Bilgi Edinme Birimi aracılığıyla ulaşan toplam 35 şikâyet ve ihbar yazısı ile 82 adet İMKB manipülasyon ihbarına ve yapılan denetim programlarına bağlı olarak, 2007 yılında 187 adet yeni inceleme başlatılmıştır. Cari yıldaki yeni denetimlerle, geçmiş yıllarda başlatılan denetim faaliyetleri sonucunda, 2007 yılında denetleme dairesi tarafından 124 ve diğer birimler tarafından 11 olmak üzere toplam 135 denetim raporu ile 115 öneri yazısı (müzekkere) ve uzman yazısı hazırlanmıştır. Söz konusu rapor ve yazıların konularına göre dağılımına bakıldığında %30 ile manipülasyonun ilk sırada, %13 ile halka açık şirket denetiminin ikinci sırada yer aldığı görülmektedir (Tablo: 5.6). Halka açık şirket denetimlerinin çoğunluğu örtülü kazanç aktarımı ile ilgilidir. Diğer başlığı altındaki müzekkere ve uzman yazıları içinde ise, idari para cezaları ve işlem yasağını kaldırma yazıları ağırlıklı olarak yer almaktadır.

TABLO 5.6. DENETİM ÇALIŞMALARININ KONULARINA GÖRE DAĞILIMI

	2006				2007			
	Rapor	Müzekkere ve Uzman Yazısı	Toplam	%	Rapor	Müzekkere ve Uzman Yazısı	Toplam	%
Aracı Kurum Denetimi	3	2	5	1.7	15	17	32	12.8
İzinsiz Sermaye Piyasası Faaliyeti	-	-	-	-	1	-	1	0.4
Halka Açık Şirket Denetimi	28	12	40	14.0	27	6	33	13.2
Kurul Kaydına Alınmaksızın Halka Arz Denetimi	4	-	4	1.5	4	3	7	2.8
İçerden Öğrenenlerin Ticareti	5	-	5	1.7	4	2	6	2.4
Manipülasyon	80	17	97	34.0	62	13	75	30.0
Bağımsız Denetim Kuruluşu	8	5	13	4.6	-	-	-	0.0
Sermaye Piyasası Kurumları	7	6	13	4.6	7	1	8	3.2
Diğer (idari para cezası, işlem yasağı vb.)	13	95	108	37.9	15	73	88	35.2
TOPLAM	148	137	285	100.0	135	115	250	100.0

2007 yılı denetleme faaliyetleri arasında önemli bir paya sahip olan manipülasyon incelemeleri büyük ölçüde İMKB tarafından Kurula iletilen ihbarlara istinaden

gerçekleştirilmiştir. Kurul tarafından diğer kaynaklardan elde edilen bilgiler veya gözetim faaliyetleri çerçevesinde yapılan tespitlere dayanarak başlatılan incelemeler ise azınlıktadır. 2007 yılında İMKB tarafından Kurula iletilen manipülasyon ihbarlarının sayısı 82 olup, geçmiş yıllardan yapılan ihbarlarla birlikte toplam 198 İMKB manipülasyon ihbarının 68'i cari yılda sonuçlandırılmıştır. İMKB tarafından Kurula iletilen manipülasyon ihbarlarının sayısına ilişkin bilgiler Tablo 5.7'de özetlenmiştir.

TABLO 5.7. İMKB MANİPÜLASYON İHBARLARI HAKKINDA BİLGİLER

	2006	2007
Önceki Yılda Devreden İnceleme Sayısı	134	116
Cari Yılda İMKB'den Gelen İnceleme Sayısı	67	82
TOPLAM	201	198
Cari Yılda Sonuçlandırılan İMKB İncelemesi	85	68
Sonraki Yıla Devreden İnceleme Sayısı	116	130

Kurul denetimleri sonucunda uyarı, idari para cezası, suç duyurusu biçiminde yaptırımlar uygulanabilmektedir. Manipülasyon incelemeleri sonucunda suç duyurusunun yanı sıra uygulanan yaptırımlardan biri de, suçu tespit edilenlere Kurul Karar Organı kararına istinaden SPKn'ın verdiği yetki çerçevesinde borsada işlem yapma yasağı getirilmesi ve ilgili gerçek ve tüzel kişinin sahip olduğu tüm hisse senetlerinin Kurul kaydından çıkarılmasıdır. Ancak borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem yasağı getirilen kişilerin yasakları; işlem yasağı süresinin dolması halinde, ilgilinin Kurula yapacağı başvuru üzerine, konunun Kurul Karar Organı tarafından değerlendirilip karara bağlanması ile kaldırılabilir.

2007 yılında yapılan denetim faaliyetleri sonucunda, 74'ü daha önceden de yasaklı olan toplam 151 gerçek ve tüzel kişiye işlem yasağı getirilmiştir. Ayrıca Kurulumuzun 28.09.2007 tarihli İlke Kararıyla işlem yasağı uygulamasına ilişkin esaslarda değişiklik yapılması ile cari yılda işlem yasağı süresi dolanlar dahil toplam 182 gerçek ve tüzel kişinin işlem yasağı kaldırılmıştır. Böylece 2006 yılında 354 olan işlem yasaklı kişi sayısı, 2007 yılı sonu itibarıyla 249'a düşmüştür.

TABLO 5.8. İŞLEM YASAKLI SAYISI

	2006	2007
Önceki Yılda İşlem Yasaklı Sayısı	340	354
Cari Yılda İlk Kez İşlem Yasağı Getirilenler	41	77
Cari Yılda Tüm İşlem Yasakları Kaldırılanlar	27	182
Yıl Sonu İşlem Yasaklı Sayısı	354	249

2007 yılı sonu itibarıyla işlem yasaklı olan 249 kişinin 12'si tüzel kişi 237'si gerçek kişidir. Söz konusu gerçek kişilerin %71'inin 1 adet, %16'sının 2 adet ve %5'inin 3 adet işlem yasağı bulunmaktadır (Tablo 5.9).

TABLO 5.9. İŞLEM YASAKLI SAYISININ DAĞILIMI

YASAK SAYISI	TÜZEL KİŞİ SAYISI	ŞAHİS SAYISI
1 adet yasağı olanlar	9	170
2 adet yasağı olanlar	3	39
3 adet yasağı olanlar	-	12
4 adet yasağı olanlar	-	3
5 adet yasağı olanlar	-	2
6 adet yasağı olanlar	-	2
7 adet yasağı olanlar	-	4
7'den daha fazla olanlar	-	5
	12	237

2007 yılı içinde yapılan denetim faaliyetleri sonucunda, işlem yasakları ile birlikte uygulanan diğer yaptırımlar Tablo 5.10'da ayrıntılı olarak yer almaktadır. 2007 yılında hazırlanan 250 denetim raporu, uzman yazısı ve müzekkere sonucunda, 135 denetim raporunun 32'sinde (%24), 57 uzman yazısının 21'inde (%36) ve 58 müzekkerenin 4'ünde (%7) olmak üzere toplam 57 incelemede hiçbir işlem yapılmasına gerek görülmemiştir.

Kurul tarafından yapılan denetimlerde 171 gerçek ve tüzel kişinin SPKn ve ilgili mevzuat hükümlerine uyum konusunda uyarılmasına, 33 gerçek kişi hakkında sadece suç duyurusu yapılmasına, 131 gerçek kişi hakkında suç duyurusu ile birlikte işlem yasağı getirilmesine, ayrıca 89 gerçek ve tüzel kişi hakkında da idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.

TABLO 5.10. DENETİM SONUCUNDA UYGULANAN YAPTIRIMLAR

	2006	2007
Uyarı	115	171
Şahıs	19	115
Aracı Kurum	21	22
Şirket	72	34
Bağımsız Denetim Kuruluşu	3	0
Suç Duyurusu ve İşlem Yasağı	153	164
Suç Duyurusu	30	33
Suç Duyurusu ve İşlem Yasağının Tekrarlanması	82	74
Suç duyurusu ve İşlem Yasağı Getirilmesi	41	57
İdari Para Cezası	104	89
Şahıs	30	46
Aracı Kurum	50	33
Şirket	18	10
Bağımsız Denetim Kuruluşu	6	0
TOPLAM	372	424

Kurulun tüm hizmet birimleri tarafından 2007 yılında 89 gerçek ve tüzel kişi hakkında toplam 3,323,768 YTL tutarında idari para cezası uygulanmıştır (Tablo: 5.11). İdari para cezalarının tutar olarak %59'u şahıslara, %33'ü aracı kurumlara ve %8'i şirketlere verilmiştir. Ceza uygulama nedenlerine bakıldığında ise, ilk sırada %62 ile özel durumlara ilişkin tebliğ bulunmaktadır.

TABLO 5.11. İDARİ PARA CEZASI UYGULAMA NEDENLERİ VE TUTARLARI

İLGİLİLER VE CEZA UYGULAMA NEDENİ	2006		2007	
	SAYI	CEZA TUTARI (YTL)	SAYI	CEZA TUTARI (YTL)
Şahıs	30	566,060	46	1,945,932
Seri: V, No: 6 Aracılık Faaliyetinde Belge ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğ	3	32,940	1	10,000
Seri: V, No:46 Aracılık Faaliyetleri Tebliği	2	21,960	4	139,800
Seri: V, No:55 Yatırım Danışmanlığı Tebliği	1	10,980	1	50,000
Seri: V, No:59 Portföy Yöneticiliği Tebliği	1	10,980	-	-
Seri: V, No:65 Açığa Satış Tebliği	-	-	3	50,980
Seri: VIII, No:39 Özel Durumlar Tebliği	23	489,200	30	1,594,620
Seri: X, No:16 Bağımsız Denetim Tebliği	-	-	1	21,960
Seri: IV, No:8 Vekaleten Oy Kullanma ve Çağrı Tebliği	-	-	1	23,672
Muhasebe Düzenlemelerine Aykırılık	-	-	5	54,900
Kurul Kararını Yerine Getirmeme	-	-	-	-
Aracı Kurum	50	1,220,659	33	1,106,468
Seri: V, No: 6 Aracılık Faaliyetinde Belge ve Kayıt Düzeni Hakkında Tebliğ	1	10,980	2	40,278
Seri: V, No:34 Sermaye Yeterliliği Tebliği	1	21,960	2	32,940
Seri: V, No:46 Aracılık Faaliyetleri Tebliği	5	140,000	11	522,340
Seri: V, No:65 Açığa Satış Tebliği	7	162,940	7	85,880
Seri: V, No:68 Aracı Kurumlarda İç Denetim Tebliği	3	76,860	3	71,960
Seri: VIII, No:39 Özel Durumlar Tebliği	26	677,919	6	329,400
Kurul Kararını Yerine Getirmeme	7	130,000	2	23,670
Şirket	18	661,319	10	271,368
Seri: VII No:10 Yatırım Fonlarına İlişkin Esaslar	2	15,639	3	55,756
Seri: VIII, No:39 Özel Durumlar Tebliği	15	635,680	4	152,796
Muhasebe Düzenlemelerine Aykırılık	-	-	1	40,000
Kurul Kararını Yerine Getirmeme	1	10,000	2	22,816
Bağımsız Denetim Kuruluşu	6	65,880	-	-
Seri: X, No: 16 Bağımsız Denetim Tebliği	6	65,880	-	-
TOPLAM	104	2,513,918	89	3,323,768

Kurul uzmanlarınca Mali Suçları Araştırma Kurulu (MASAK) adına da denetimler yürütülmektedir. 2007 yılında MASAK'ın 13 yeni inceleme talebi Kurul'a ulaşmış ve 10 adet inceleme sonuçlandırılmıştır. 2007 yıl sonu itibarıyla mevcut MASAK incelemelerinin sayısına ilişkin bilgiler Tablo 5.12'de verilmiştir.

TABLO 5.12. MASAK DENETİMLERİ

	2006	2007
Önceki Yılda Devreden MASAK Denetimi Sayısı	10	22
Cari Yılda MASAK'dan Gelen Denetim Sayısı	16	13
TOPLAM	26	35
Cari Yılda Sonuçlandırılan MASAK Denetimi Sayısı	4	10
Sonraki Yıla Devreden Denetim Sayısı	22	25

5.7. MUHASEBE VE BAĞIMSIZ DENETİM STANDARTLARI

5.7.1. Uluslararası Finansal Raporlama Standartları

Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) ile tam uyumlu "Sermaye Piyasasında Muhasebe Standartları Hakkında Tebliğ" 15.11.2003 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Tebliğ ile, hisse senetleri borsada işlem gören şirketler, yatırım ortaklıkları, hisse senetleri borsada işlem görsün veya görmesin tüm aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri ile bu işletmelerin bağlı ortaklığı, müşterek yönetime tabi ortaklığı ve iştiraki konumunda olan ve konsolidasyon kapsamı dışında tutulmamış olan şirketler, Tebliğ hükümleri uyarınca dipnotlarıyla birlikte bilanço, gelir tablosu, nakit akım tablosu ve özsermaye değişim tablosu hazırlamakla yükümlü tutulmuşlardır. Ancak, bankalar ve sigorta şirketleri SPKn'nın 50/a maddesi gereğince; muhasebe, mali tablo ve rapor standartları konularında kendi özel kanunlarındaki hükümlere tabi bulunmaktadır.

Tebliğ, 01.01.2005 tarihinden sonra sona eren ilk ara mali tablolardan geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir. Dileyen işletmeler, 31.12.2003 tarihinde veya daha sonra sona eren (01.01.2005'e kadar geçen sürede) yıllık veya ara hesap döneminden başlamak üzere bu Tebliğ hükümlerini uygulamışlardır. Ayrıca, işletmelerin UFRS'yi uygulamalarının bu Tebliğ'de öngörülen düzenleme ve ilan yükümlülüklerinin yerine getirilmesi hükmünde olduğu düzenlenmiştir.

5.7.2. Bağımsız Denetim Standartları

Son yıllarda yaşanan muhasebe usulsüzlükleri halka açık şirketler tarafından kamuya açıklanan finansal bilginin güvenilirliğini sorgulanır hale getirmiş; bunların sonucunda, bağımsız denetim sürecinin etkinliğinin global düzeyde geliştirilebilmesi amacıyla kaliteli bağımsız denetim standartlarının oluşturulması ön plana çıkmıştır.

Konuyla ilgili olarak, SPKn ile bağımsız denetime ilişkin standart, ilke ve kuralları belirleme yetkisi verilmiş bulunan Kurul, söz konusu yetkisini, uygulamayı sağlıklı bir biçimde yönlendirmek amacıyla çeşitli düzenlemeler yaparak kullanmaktadır.

Uluslararası muhasebe meslek örgütü olan Uluslararası Muhasebeciler Federasyonu bünyesinde oluşturulan Uluslararası Denetim ve Sigorta Standartları Kurulu (International Auditing and Assurance Standards Board - IAASB), ulusal bağımsız denetim standartlarının uluslararası düzeyde uyumlulaştırılması amacıyla halihazırda 70 ülkede uygulanmakta olan Uluslararası Denetim Standartları'nı (UDS) yayımlamakta olup, Avrupa Komisyonu'nun 2005 yılı itibarıyla AB üyesi ülkelerin ulusal bağımsız denetim standartlarının UDS'ye uyumlu hale getirilmesi yönünde üye ülkeler tarafından da olumlu olarak karşılanan bir ilke kararı bulunmaktadır.

Bu çerçevede, Sermaye Piyasası Kurulunca 1987 yılından bu yana sermaye piyasasında bağımsız denetim faaliyetlerine ilişkin düzenlemelerin en kapsamlısı olan "Uluslararası Bağımsız Denetim Standartları" ile tam uyumlu Seri:X, No:22 sayılı "Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Tebliğ" Resmi Gazete'nin 12.06.2006 tarih ve 26196 sayılı Mükerrer sayısında yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Tebliğ ile, finansal tabloların hazırlanması ve raporlanmasına yönelik, yeni Uluslararası Finansal Raporlama Standartları kapsamında ortaya çıkan bağımsız denetim ihtiyacının daha kaliteli olarak yerine getirilmesi olanağı yaratılmıştır. Bağımsız denetimin her aşamasında mesleki şüphecilik anlayışının göz önünde bulundurulması ve bağımsız denetimin finansal tabloların önemli yanlışlık içermediği konusunda makul güvence sağlayacak yeterli ve

uygun bağımsız denetim kanıtının toplanması amacıyla gerekli bağımsız denetim tekniklerine başvurulacak şekilde tasarlanması gerekmektedir. Etik ilkelere uyum ile bağımsız denetçinin sorumluluğuna dair ayrıntılı belirlemeler kapsamında işletmenin iç kontrol sisteminin anlaşılması hususunun önemi artmıştır. Bağımsız denetimde önemlilik ve işletmenin sürekliliği kavramları dikkate alınarak, planlama yapılması ve gerekli tüm bağımsız denetim tekniklerine başvurularak, yeterli ve uygun bağımsız denetim kanıtının elde edilmesi ve raporlanması sermaye piyasasında bağımsız denetimden beklenen etkinliğin temelini oluşturmaktadır.

5.8. DAVALAR, SUÇ DUYURULARI VE İDARİ TEDBİRLER

SPKn'nın 49'uncu maddesinde, 47'nci maddede sayılı suçlar nedeniyle kovuşturma yapılması, Kurul tarafından Cumhuriyet Savcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlanmıştır.

Kanuna aykırı fiillerin işlendiğine dair bilgi edinen Cumhuriyet Savcılarının ise, Kurulu haberdar ederek durumun incelenmesini isteyebileceği de Kanunun 49'uncu maddesinde düzenlenmiştir. Kanun koyucu öngördüğü bu kovuşturma sistemiyle, salt SPKn'e aykırılığın doğmasını kovuşturma için yeterli görmemiş, bu konuda düzenleme ve denetlemeye yetkili otorite olan SPK'nın başvurusunu kovuşturmaya geçmenin ön koşulu olarak düzenlemiştir.

Kurul, yaptığı inceleme ve denetimler sonucunda ulaştığı tespitleri, olayın bütünlüğü, menfaatler dengesi, Kanunun geneli ve kamu yararı açısından değerlendirerek, kovuşturmaya geçilmesinde kamu yararı varsa Savcılığa başvuruda bulunmaktadır. Bankalar Kanununda da yer alan ve teknik yönü ağırlıklı mevzuata özgü bu sistem, bir taraftan kamu yararına yönelik olarak Kurula değerlendirme yetkisini verirken, diğer taraftan da Cumhuriyet Savcılarına, uzmanlarca incelenmiş ve rapora bağlanmış olayların ulaştırılmasını, gereksiz olaylarla yargının meşgul edilmemesini ve böylece yargılama sürecinin hızlı ve etkin yürütülmesini sağlamaktadır. Bu çerçevede, SPKn'nın 47'nci maddesinde yazılı suçlarla ilgili kovuşturma yapılabilmesi için mutlaka Kurulun yazılı başvurusu şarttır. Cumhuriyet Savcıları, Kanuna aykırılık oluşturan fiilleri Kurul dışı bir kanalla öğrenmeleri halinde dahi, durumu Kurula intikal ettirerek inceleme istemektedirler.

Mali piyasalarda işlenen suçlarda, genellikle birbiriyle bağlantılı birden fazla suç teşkil eden fiil söz konusu olmaktadır. SPKn'nın 47'nci maddesinde sayılan fiillerde kovuşturma, yukarıda açıklandığı gibi yürütülmekte, bu fiillerle birlikte işlenen Türk Ceza Kanununa veya başka kanunlara muhalefet suçları ise, tamamen genel hükümlere veya ilgili özel kanun hükümlerine göre kovuşturmaya tabi tutulmaktadır.

Diğer yandan Kurulun idari işlemlerine karşı iptal davaları ve bu işlemler nedeniyle zarara uğranıldığı iddiasıyla tam yargı davaları açılmaktadır. Ayrıca münferiden ve az sayıda olmak üzere adli mahkemelerde Kurul aleyhine tazminat davaları da açılmaktadır. Kurulca yatırımcıların haklarının korunmasını teminen adli mahkemelerde tedbir istemiyle davalar açılmakta ve alınan tedbir kararları uygulanmaktadır.

SPKn'nın 46'ncı maddesinin (i) bendi uyarınca Kurul, Kanunun 47/A bendi hükmünde sayılan fiillere doğrudan ya da dolaylı olarak iştirak ettikleri Kurulca tespit edilen gerçek veya tüzel kişilerin, borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda geçici veya sürekli olarak işlem yapmalarının önlenmesini teminen gerekli tedbirleri almaktadır.

Bunların yanı sıra, piyasalarda güven ve istikrarı daha hızlı sağlamaya yönelik olarak; düzenlemelere, belirlenen standart ve formlara ve Kurulca alınan genel ve özel nitelikteki

kararlara aykırı hareket ettiği tespit edilen gerçek ve tüzel kişiler hakkında Kurul tarafından idari para cezası verilmektedir.

5.8.1. Kurul İşlemleri Aleyhine Açılan Davalar

5.8.1.1 İdari Davalar

Kurulun çeşitli karar ve idari işlemlerinin yürütülmesinin durdurulması ve/veya iptali ya da bu kararlara ilişkin tazminat (tam yargı) talebi ile açılmış olan davalara ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler 31.12.2007 tarihi itibarıyla aşağıda tablo halinde verilmiştir:

TABLO 5.13. SON 3 YIL İÇİNDE KURUL İŞLEMLERİNE KARŞI AÇILAN İDARİ DAVALAR (KONULARINA GÖRE DAĞILIM)

Yılı	Dava Sayısı	İdari Para Cezası	İşlem Yasağı	İmar Bankası (Tam yargı)	Diğer	Karara Bağlanan (*)	Yargılaması Devam Eden (*)
2005	3,026	44	23	2,576	383	1,723	1,303
2006	1,003	24	12	876	91	629	374
2007	391	32	21	171	167	61	330
TOPLAM	4,420	100	56	3,623	641	2,413	2,007

(*)“Karara Bağlanan” ve “Yargılaması Devam Eden” sütunlar, “Karara Bağlanan” ve “Yargılaması Devam Eden” dosyalara ilişkin kümülatif verileri göstermektedir. Dolayısıyla ilgili yıl içerisinde açılıp o yıl içerisinde karara bağlanan/yargılaması devam eden dosyalara ilişkin istatistikî veriler değildir.

TABLO 5.14. KARARA BAĞLANAN İDARİ DAVALAR

Dava Yılı	Karara Bağlanan	Kurul Aleyhine (Kesin)	Kurul Aleyhine (Kesinleşmeyen)	Kurul Lehine (Kesin)	Kurul Lehine (Kesinleşmeyen)	Görevsizlik
2005	1,723	0	455	169	1,062	37
2006	629	0	300	29	294	6
2007	61	0	2	44	11	4
TOPLAM	2,413	0	757	242	1,367	47

5.8.1.2 Hukuk Davaları

Kurulun idari nitelikte olmayan eylem ve işlemleri aleyhine hukuk ve ticaret mahkemelerinde açılmış olan davalara ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler 31.12.2007 tarihi itibarıyla aşağıda tablo halinde verilmiştir:

TABLO 5.15. SON 3 YIL İÇİNDE KURUL ALEYHİNE AÇILAN HUKUK DAVALARI

Yılı	Dava Sayısı	Yargılaması Devam Eden	Karara Bağlanan
2005	16	13	3
2006	3	2	1
2007	9	6	3
TOPLAM	28	21	7

5.8.2. Kurul Tarafından Açılan Davalar

5.8.2.1 Ceza Davaları/Suç Duyuruları

Kurulun ilgili birimleri tarafından yapılan inceleme ve denetimler sonucunda, mevzuata aykırı işlem ve eylemleri tespit edilmiş olan kişi ve kuruluşlar hakkında, Kurul Karar Organı kararları uyarınca, SPKn'nın 49'uncu ve Türk Ceza Kanununun 235'inci maddeleri çerçevesinde 2007 yılı içerisinde Cumhuriyet Savcılıklarına yapılan suç duyurusu sayısı 42'dir.

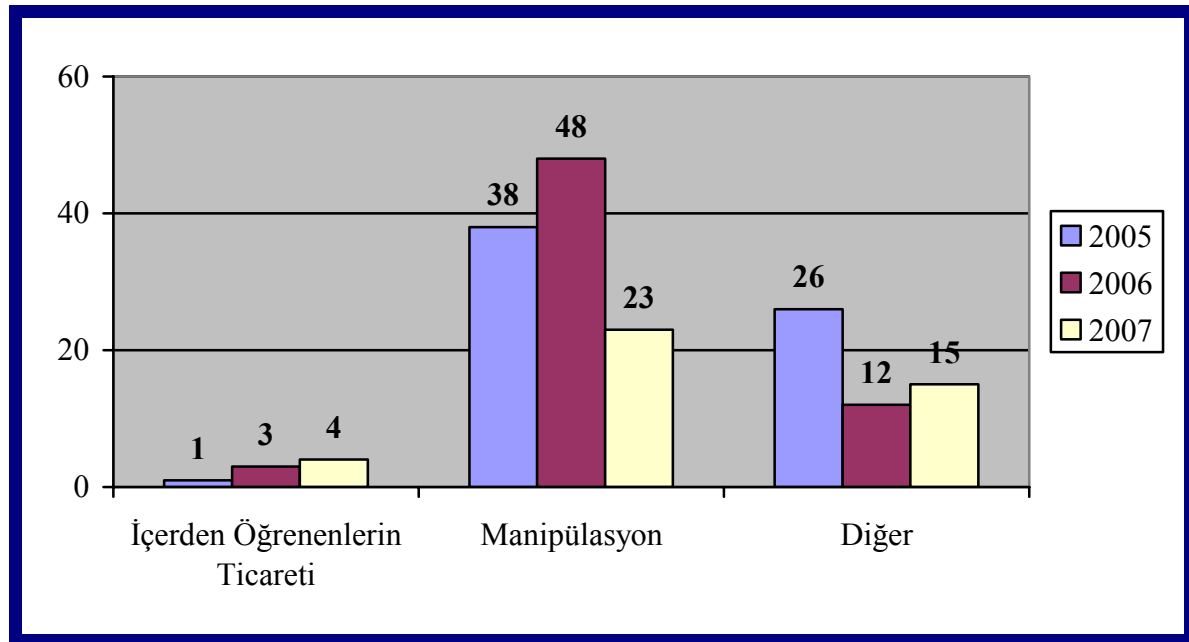
Suç duyuruları ve bu suç duyuruları üzerine, ilgililer hakkında açılmış ve Kurulumuzun "müdahil" sıfatıyla katıldığı ceza davalarına ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler 31.12.2007 tarihi itibarıyla aşağıda tablo halinde verilmiştir.⁴

TABLO 5.16. SON 3 YIL İÇİNDE KURUL TARAFINDAN YAPILAN SUÇ DUYURULARI VE AÇILAN KAMU DAVALARI

Yıllar	Suç Duyurusu Sayısı	Konularına Göre Dağılımı			Yargılama Aşamasına Göre Dağılımı		
		İçerden Öğrenenlerin Ticareti	Manipülasyon	Diğer	Savcılık İncelemesinde	Yargılaması Devam Eden	Karara Bağlanan
2005	65	1	38	26	6	35	24
2006	63	3	48	12	3	43	17
2007	42	4	23	15	15	25	2
TOPLAM	170	8	109	53	24	103	43

(*) İlk derece mahkemeleri tarafından verilen beraat kararları, Kurulumuzca temyiz edilmiş olup, Yargıtay incelemeleri devam etmektedir.

GRAFİK 5.1. 2005-2007 DÖNEMİ SUÇ DUYURULARI (KONULARINA GÖRE DAĞILIM)

⁴ Kurulumuzca yapılan tüm suç duyurularına ilişkin ayrıntılı güncel bilgiye "http://www.spk.gov.tr" adresinden ulaşmak mümkündür.

Kurulumuzca yapılan suç duyuruları neticesinde açılan kamu davalarından karara bağlananlara ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler 31.12.2007 tarihi itibarıyla aşağıda tablo halinde verilmiştir. Ancak verilen kararlar ilk derece mahkemelerinin verdiği kararlar olup kesinleşmemiştir.

TABLO 5.17. SON 3 YIL İÇİNDE KURUL TARAFINDAN YAPILAN SUÇ DUYURULARI ÜZERİNE AÇILAN VE KARARA BAĞLANAN DAVALARA İLİŞKİN BİLGİLER

Suç Duyurusu Yılı	Karara Bağlanan	Mahkumiyet	Ön Ödeme	Takipsizlik	Beraat(*)	Zamanaşımı
2005	24	7	1	4	10	2
2006	17	8	0	4	5	0
2007	2	1	0	0	1	0
TOPLAM	43	16	1	8	16	2
(*) İlk derece mahkemeleri tarafından verilen beraat kararları, Kurulumuzca temyiz edilmiş olup, Yargıtay incelemeleri devam etmektedir.						

5.8.2.2 Hukuk Davaları

Kurul tarafından, diğer kişi ve kuruluşlar aleyhinde hukuk ve ticaret mahkemeleri ile icra tetkik mercilerinde açılmış olan alacak, tespit, vb. davalara ilişkin son 3 yıllık dönemi kapsayan bilgiler 31.12.2007 tarihi itibarıyla aşağıda tablo halinde verilmiştir.

TABLO 5.18. SON 3 YIL İÇİNDE KURUL TARAFINDAN AÇILAN HUKUK DAVALARI

Yıllar	Dava Sayısı	Yargılaması Devam Eden	Karara Bağlanan
2005	31	4	27
2006	31	5	26
2007	7	1	6
TOPLAM	69	10	59

5.8.2.3 İflas Davaları

31.12.2007 tarihi itibarıyla, esasen hukuk davası niteliğinde olmakla beraber, takip prosedürü bakımından farklılıklar gösterdiğinden ayrı bir başlık altında izlenmesinde fayda görülen ve Kurul tarafından şirket ya da aracı kurumların iflası talebi ile son 3 yıllık dönemde açılmış olan dava bulunmamaktadır.

5.9. AVRUPA BİRLİĞİ (AB) UYUM ÇALIŞMALARI

Avrupa Birliği'nin Türkiye ile müzakerelere başlamasının kabul edildiği 3 Ekim 2005 tarihinden sonra gerçekleştirilen ve müzakere süreci öncesi hazırlık niteliği taşıyan tarama toplantıları, ilgili AB mevzuatının son durumu ve Türk mevzuatında yapılması gerekenler konusunda temel çerçeve çizmiştir. Bu kapsamda, Kurulumuzun mevzuat uyumu konusunda

sorumlu olduğu ana konular, Sermayenin Serbest Dolaşımı, Mali Hizmetler, şirketler Hukuku ve Ekonomik ve Parasal Politika müzakere başlıkları altında yer alan konulardan oluşmaktadır.

Söz konusu konu başlıklarında yer alan hususlarla ilgili çalışmalar geçtiğimiz dönemde de aktif biçimde sürdürölmüştür. Finansal piyasalarda görölen hızlı değişim ve AB'nin sermaye piyasasına ilişkin düzenlemelerinin de kendi içinde sürekli yenilenmesi, bu gelişmelerin düzenli takibi ve yapılacak işlerin uygun zaman ve yöntemle sonuçlandırılmasını gerekli kılmıştır. Bu kapsamda, 2002 yılı Mart ayında Kurulumuz bünyesinde AB Grubunun oluşturulmasıyla birlikte kurumsal yapılanmada bizzat AB konusunda faaliyet göstermek ve çalışmaları yürütmek üzere yeni bir oluşuma gidilmiştir. Görev ve sorumluluk alanı sadece Avrupa Birliği ile ilişkiler olan birimin koordinasyonunda bir taraftan AB Direktifleri ile ölkemiz düzenlemelerinin uyumlaştırılması çalışmaları Kurulumuz bünyesinde devam ederken, diğer taraftan ilgili AB Kurumları ile işbirliği ve AB fonlarından destek alınması süreci başlatılmış, dolayısıyla AB çalışmaları daha etkin ve koordineli biçimde yürütölmeye başlanmıştır. Aynı zamanda, gerek AB Grubu gerekse Kurulun diğer birimlerinde çalışan personelin AB konusunda daha detaylı bilgi sahibi olmasına yönelik eğitim ve toplantılara katılması yönünde azami gayret sarf edilmiş; sermaye piyasası mevzuatı İngilizce'ye çevrilerek Kurulun internet sayfası aracılığıyla tüm tarafların kullanımına sunulmuş; bu çabalar da kurumsal kapasitenin güçlendirilmesine önemli katkılar sağlamıştır.

5.9.1. Mevzuat Uyum Çalışmaları

AB ile müzakerelere bir ön hazırlık amacı taşıyan tarama toplantılarının yapılmasının ardından ilgili müzakere başlıklarında yer alan konularla ilgili Kurulumuz görev alanı kapsamında mevzuat uyumuna yönelik takvim hazırlanmış bulunmaktadır. Kurulumuzca hazırlanan Mevzuat Uyum Takvimi Almanya ile yürütölmüş olan Eşleştirme Projesi takvimine paralel olarak belirlenmiştir.

Ayrıca, sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde yapılan tüm düzenleme çalışmalarında AB düzenlemeleri de dikkate alınmakta ve AB'nin sermaye piyasası mevzuatına yönelik yeni düzenlemeleri de sürekli biçimde takip edilmektedir. Bu çerçevede bugüne kadar halka açık anonim ortaklıklar, kurumsal yatırımcılar, aracı kuruluşlar, bireysel yatırımcılar ve borsalar, diğer sermaye piyasası kurumları ve piyasalara yönelik bir dizi düzenleme yapılmıştır.

5.9.2. AB Yardımlarından Yararlanmaya Yönelik Faaliyetler

AB'nin 2004 Yılı Katılım Öncesi Mali Yardım Programı'ndan yararlanmak üzere hazırlanan ve Kasım 2005'te Avrupa Komisyonu tarafından onaylanan Sermaye Piyasası Kuruluna Avrupa Birliği Sermaye Piyasası Standartlarına Uyumda Yardım isimli Eşleştirme Projesi (Twinning Project) Şubat 2006'da fiilen başlatılmış olup, Aralık 2007'de sona ermiştir. Eşleştirme Projesi, Almanya Federal Maliye Bakanlığı ile yürütölmüştür. Ayrıca proje kapsamında Almanya Federal Finansal Denetim Otoritesi ve Almanya Merkez Bankası uzmanlarının da desteği alınmıştır. 2007 Aralık ayında sona ermiş olan proje kapsamında yürütölen çalışmalar neticesinde AB mevzuatıyla tam uyumlu mevzuat taslakları hazırlanmıştır.

Projenin nihai amacı daha iyi düzenlemeler aracılığıyla sermaye piyasalarındaki yatırım düzeyinin artırılmasıdır. Projeden beklenen sonuçlar;

- AB Müktesebatına tam uyumlu sermaye piyasası düzenlemeleri,

- AB ve dünya standartlarına paralel uygulamaların geliştirilmesi ile birlikte etkin bir denetim ve gözetim sisteminin oluşturulmasını temin etmek üzere idari kapasitenin güçlendirilmesine yönelik çalışmalar yapılması,
- Düzenleyici Etki Analizi (Regulatory Impact Assessment) ilkelerinin oluşturulması,
- Kurul uzmanlarının eğitime tabi tutulması, eğitimcilerin eğitimi programının tamamlanması,
- Kamuoyu Bilgilendirme Programı'nın planlanması, onaylanması ve uygulamaya geçirilmesidir.

Eşleştirme Projesi kapsamında, 2007 yılı içerisinde mevzuat karşılaştırması tamamlanmış olup AB müktesebatına uyumlu Sermaye Piyasası mevzuatının hazırlanması çerçevesinde, içerden öğrenenlerin ticareti ve manipülasyon, izahname, yatırımcı tazmin sistemi, takas ve finansal teminat, bağımsız denetim, pay alım teklifleri, şirketler hukuku, sermaye yeterliliği, yatırım hizmetleri, kamuyu aydınlatma, kolektif yatırım kuruluşları konularında ilk taslak mevzuatlar hazırlanmıştır.

Buna ek olarak, Projeye ilişkin Kamuyu Bilgilendirme Programı kapsamında, 6 Haziran 2007 tarihinde İstanbul'da bir konferans düzenlenmiştir. Sermaye piyasası Kurulu'nun yanı sıra, sektör temsilcileri ve basın mensuplarına yönelik olarak gerçekleştirilen Konferansa Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sn. Doç. Dr. Abdüllatif ŞENER, BaFin Başkanı Sn. Jochen Sanio ve AB Türkiye Delegasyonu Müsteşarı Sn. Ulrike HAUER de katılmıştır. Konferans sırasında Kurulumuz ve BaFin uzmanları tarafından katılımcılara, piyasanın kötüye kullanılması, izahname, yatırımcı tazmin sistemleri ve kolektif yatırım kuruluşlarına ilişkin AB mevzuatı ve bu konularda hazırlanan taslak düzenlemelerin piyasalarımıza getireceği yeniliklere ilişkin bilgi verilmiştir. Konferans kapsamında düzenlenen panel sırasında da sektör temsilcileri tarafından, Türk ekonomisinin durumu ile Türk sermaye piyasalarına yapılan yabancı yatırımlar ve bunların etkileri değerlendirilerek, sermaye piyasası mevzuatının ilgili AB müktesebatı ile uyumunun sağlayacağı faydalar ele alınmıştır. Konferans, basında da geniş yer bulmuş ve gerek kamuoyunun gerekse sektörün Kurulumuzun mevzuatın geliştirilmesine yönelik çalışmaları hakkında bilgilendirilmesi ve işbirliği olanaklarının sağlanması konusunda önemli kazanımlar sağlamıştır.

Diğer taraftan projenin Kamuyu Aydınlatma bileşeni kapsamında bahsi geçen konferansa ek olarak 7 Kasım 2007'de yine sektör temsilcileri ve basın mensuplarına yönelik olarak ikinci bir konferans tertip edilmiştir. Bu konferansta ise Kurulumuz ve BaFin uzmanları tarafından katılımcılara, yatırım hizmetleri, pay alım teklifler ve kamuyu aydınlatma konularına ilişkin AB mevzuatı ve bu konularda hazırlanan taslak düzenlemelerin piyasalarımıza getireceği yeniliklere ilişkin bilgi verilmiştir.

Twinning Projesi kapsamında sekiz konu başlığı altında BaFin ve Almanya'daki diğer ilgili kurumlar nezdinde Kurulumuz personeli çalışma ziyaretlerine katılmış olup, anılan çalışma ziyaretlerinden ilki Mart 2007'de izahname konusunda, ikincisi Nisan 2007'de piyasanın kötüye kullanılması konusunda, üçüncüsü Mayıs 2007'de yatırımcı tazmini konusunda, dördüncüsü Haziran 2007'de kolektif yatırım kuruluşları konusunda, beşincisi Temmuz 2007'de sermaye yeterliliği konusunda, altıncısı Eylül 2007'de kamuyu aydınlatma konusunda, yedincisi Kasım 2007'de kurumsal yapı konusunda, sekizincisi ise Kasım 2007'de yatırım hizmetleri konusunda gerçekleştirilmiştir. Eşleştirme Projesi kapsamında ayrıca Kurulumuzun dört uzmanının "Piyasanın Kötüye Kullanımı (Market Abuse)" ve "Düzenleyici Etki Analizi (Regulatory Impact Assessment)" konularında BaFin nezdinde staj yapması imkanı sağlanmıştır. Stajlar Haziran ayı içinde başlayarak gerçekleştirilmiştir.

Almanya Federal Maliye Bakanlığı ile birlikte gerçekleştirilen Eşleştirme Projesinin kapanış toplantısı 11 Aralık 2007 tarihinde, Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Prof. Dr. Nazım EKREN, Almanya Federal Cumhuriyeti Büyükelçisi Dr. Eckart KUNTZ, Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu Başkanı, Büyükelçi Marc PIERINI, BaFin Genel Müdürü Hannalore LAUSCH ve Sermaye Piyasası Kurulu Başkanı Doç. Dr. Turan EROL'un katılımlarıyla Sermaye Piyasası Kurulu'nun Ankara merkez binasında yapılmıştır.

AB mevzuat ve uygulamalarına uyum amacıyla yürütülen çalışmalar kapsamında ayrıca Hollanda hükümeti tarafından finanse edilen ve Hollanda Finansal Piyasalar Otoritesi (AFM) ile bir proje gerçekleştirilmektedir. Bu proje ile ilgili olarak AFM temsilcileri ile ilk toplantı Mart 2007'de gerçekleştirilmiş olup; ayrıca 3 Eylül 2007 tarihinde bir sunuş toplantısı yapılarak, kamuoyu projede gelinen aşama hakkında bilgilendirilmiş olup, toplantıya Hollanda Finansal Piyasalar Otoritesi Başkanı Sn. Docteurs Van Leeuwen de katılmıştır. Projede Borsa Şirketlerinin Finansal Raporlaması İçin Etkin Gözetim Sistemi Oluşturulması ve Aracı Kurumların Faaliyet Kurallarına Uyumu İçin Etkin Gözetim Sistemi Oluşturulması amaçlanmaktadır. Bu proje 2008 yılı sonuna kadar tamamlanacaktır.

Kısa süreli teknik yardımlar kapsamında ise, aday ülkelere AB mevzuatına uyum sağlanması ve gerekli idari alt yapının kurulması için teknik yardım sağlayan Avrupa Komisyonunun Genişlemeden Sorumlu Genel Müdürlüğü altında faaliyet gösteren Teknik Yardım Bilgi Paylaşımı Ofisi (Technical Assistance Information Exchange Office -TAIEX) ve Kurulun işbirliğiyle Mayıs 2007'de Sermaye Yeterliliği konusunda bir seminer düzenlenmiştir.

5.9.3. Diğer Kurumlarla Koordinasyon

Sermaye Piyasası Kurulu AB mevzuat uyum çalışmalarını ilgili diğer kurumlarla koordineli biçimde yürütmektedir. Bu çerçevede Kurulumuzca 2007 yılı içerisinde diğer kurumlarla koordinasyon içinde yapılan çalışmalar aşağıda özetlenmektedir:

Kurulumuz, Avrupa Birliği Ortaklık Konseyi'nde alınan karar ile AB müktesebatının analitik incelemesini gerçekleştirmek amacıyla AB ile Türkiye arasında kurulan alt komitelerden "İç Pazar ve Rekabet Alt Komitesi" ve "Ekonomik ve Mali Konular, Sermaye Hareketleri ve İstatistik Alt Komitesi" ne iştirak etmektedir. Genellikle yılda 1 kez düzenlenen Alt komite toplantılarında AB müktesebatındaki gelişmeler ve müktesebatın uyarlanması ve uygulanması yönünde Türkiye'de sürdürülen çalışmalar değerlendirilmekte, konu ile ilgili sunuşlar yapılmaktadır. Bu çerçevede Ocak 2007'de "İç Pazar ve Rekabet Alt Komitesi" ve "Ekonomik ve Mali Konular, Sermaye Hareketleri ve İstatistik Alt Komitesi" toplantılarına iştirak edilmiştir.

Nisan 2007'de kamuya açıklanan "Türkiye'nin AB Müktesebatına Uyum Programı" başlığını taşıyan belgenin hazırlanması çalışmalarına katkı sağlanmıştır.

2007 Yılı İlerleme Raporunun Türkiye Katkısının hazırlanması çalışmalarına katılmış, İlerleme Raporunda Kurulumuz görev alanına giren konulara ilişkin görüş ve açıklamalarımız Komisyona iletilmek üzere AB Genel Sekreterliğine gönderilmiştir.

2007 yılı Katılım Öncesi Ekonomik Programı'nın Kurulumuz görev alanına giren bölümüne ilişkin katkılarımız ilgili koordinatör kuruma iletilmiştir.

5.9.3.1 Danışma Komitesi ve Avrupa Sermaye Piyasaları Düzenleyici Otoriteleri Komitesi

Sermaye Piyasaları Düzenleme ve Denetleme Danışma Komitesi (Consultative Group) AB düzenlemelerinin ve Direktiflerinin uygulanmasında düzenleyici ve denetleyici kurumlar arasında bilgi paylaşımının ve iş birliğinin sağlanması amacıyla Avrupa Birliği'ne aday ülkelerin

sermaye piyasalarının gözetim ve denetiminden sorumlu düzenleyici ve denetleyici otoriteleri tarafından 2001 yılında kurulmuş olup, Kurulumuz 27 Eylül 2002 tarihinde üye olmuştur. Danışma Komitesinin amacı esas olarak Avrupa Birliği Direktiflerinin ve düzenlemelerinin uygulanması konusunda tecrübelerin paylaşımı ve Avrupa Birliği standartlarına tam uyum konusunda bir forum vazifesi görmektir. Yılda en az iki defa düzenlenen başkanlar seviyesindeki toplantılara Avrupa Birliği'ne üye menkul kıymet düzenleyici otoritelerinin oluşturduğu Avrupa Sermaye Piyasaları Düzenleyici Otoriteleri Komitesinin (The Committee of European Securities Regulators - CESR) temsilcileri de katılarak Avrupa Birliği sermaye piyasalarında teknik ve hukuki alanda yaşanan güncel gelişmelere ilişkin bilgiler vermekte ve aday ülkelerin mali piyasalarının Avrupa Birliği sermaye piyasalarına entegrasyonu alanında atılacak adımlar kararlaştırılmaktadır. Uzman düzeyindeki toplantılarda ise spesifik Avrupa Birliği düzenlemeleri üzerine seminerler düzenlenerek Avrupa Birliği direktiflerine uyum konusu detaylı bir şekilde ele alınmaktadır. Bu çerçevede Nisan 2007'de Bombay-Hindistan'da Başkanlar düzeyinde yapılan toplantıya katılım sağlanmıştır.

5.10. ULUSLARARASI İLİŞKİLER

Küreselleşen dünyada sermayenin giderek hareketlenmesi uluslararası ilişkilerin önemini artırmıştır. Bu çerçevede Kurulun faaliyetlerinden bir kısmını yurt dışı uygulamalardan ve tecrübelerden yararlanılması ile, düzenleyici otoriteler arasındaki iş birliğinin geliştirilmesi oluşturmaktadır.

Kurulumuzca, ülkeler arası çoklu ve ikili ilişkilere büyük önem verilmektedir. Bu amaçla, Kurulun üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşlar ve Kurulun faaliyet alanıyla ilgili diğer yabancı kuruluşlar (OECD, Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Bankası, IMF gibi) ile ilişkilerimizi geliştirmek için çalışmalar yapılmış, üyesi bulunduğumuz Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü (International Organization of Securities Commissions, IOSCO) ile yakın ilişkide bulunulmuştur.

Günümüzde bilgi ve bilginin transferi sermaye piyasalarının güvenilirliği açısından da büyük önem taşımaktadır. Dünyada yaşanan küreselleşme eğilimine paralel olarak Kurulumuzda, yabancı ülkelerin sermaye piyasası otoriteleri ile işbirliği ve bilgi transferine ilişkin mutabakat (Memorandum of Understanding) tesis etme çalışmaları sürdürülmektedir.

5.10.1. Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü

IOSCO sermaye piyasalarındaki düzenleyici/denetleyici otoritelerin, ilgili alanlarda koordinasyon ve iş birliği sağlamak, sermaye piyasalarının yasal ve kurumsal yapısına ilişkin olarak ortak uluslararası standartlar oluşturmak ve üyeler arasında bilgi alış verişini olanaklı kılmak amacıyla oluşturdukları bir kuruluştur. IOSCO, mali piyasalarla ilgili diğer uluslararası kuruluşlarla da iş birliği halinde faaliyet göstermekte ve alanındaki en etkin uluslararası kuruluş niteliğini taşımaktadır.

Kurulumuz 1988 yılında üye olduğu IOSCO'nun faaliyetlerine katılmaktadır. Bu kapsamda Kurulumuz aşağıdaki komite ve çalışma grubu çalışmalarına aktif olarak iştirak ederek IOSCO amaç ve hedeflerinin gerçekleştirilmesi yönünde politika oluşturulmasına katkıda bulunmaktadır.

- Başkanlar Komitesi (Presidents' Committee)
- Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi (EMC - Emerging Markets Committee)
- Avrupa Bölge Komitesi (ERC- European Regional Committee)

- Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi Çalışma Grupları (EMC Working Groups)
- Uygulama Komitesi (Implementation Committee)
- İzleme Grubu (Screening Group)
- Gözetim Grubu (Monitoring Group)

IOSCO ile ilgili faaliyetlerin gerektirdiği çalışmaların daha iyi yürütülebilmesi amacıyla, 2002 yılı Haziran ayında Kurulumuz bünyesinde oluşturulan Uluslararası İlişkiler Grubu, bu alanda aşağıda yer alan konularda görevini sürdürmektedir:

- IOSCO bünyesinde faaliyet gösteren çeşitli Komiteler, Çalışma Grupları ve IOSCO Genel Sekreterliği ile ilişkilerin yürütülmesi ve koordinasyonun sağlanması,
- IOSCO EMC bünyesindeki Çalışma Gruplarını yönlendirici faaliyetlerde bulunulması ve çalışma konuları ile proje önerileri geliştirilmesi,
- Kurul içinde yapılan mevzuat ve diğer ilgili çalışmalarda, IOSCO ilkeleri ve diğer ülke uygulamalarına uygunluk açısından değerlendirmelerde bulunulması,
- Kurulun, IOSCO bünyesinde yürütülen çalışmalar ve sonuçları hakkında bilgilendirilmesi.

Bu çerçevede, Kurulun 2007 yılı içerisinde IOSCO faaliyetlerine ilişkin olarak yürüttüğü çalışmalar aşağıda özetlenmektedir.

5.10.1.1 IOSCO Amaç ve İlkelerine Uyuma İlişkin Değerlendirme Yöntemi

Menkul Kıymetler Alanındaki Düzenlemelere İlişkin IOSCO Amaç ve İlkeleri (İlkeler) son olarak 1998 yılında IOSCO Başkanlar Komitesi tarafından onaylanmış olup, İlkeler;

- Yatırımcının korunması,
- Adil, etkin ve şeffaf piyasaların sağlanması,
- Sistemik riskin azaltılması,

amaçlarını taşımaktadır. Sermaye piyasası alanında görev yapan düzenleyici kuruluşlar tarafından izlenmesi önerilen söz konusu 30 İlke aşağıda yer alan 9 ana başlık altında ele alınmaktadır:

- Düzenleyici kurum
- Öz-düzenleyici kuruluşlar
- Denetim ve yaptırım
- İşbirliği
- İhraççılar
- Yatırım fon ve ortaklıkları
- Piyasa aracıları
- İkincil piyasalar
- Takas

Sermaye piyasası alanında görev yapan düzenleyici kuruluşların, mevzuatlarının İlkelere uyumunu ölçmeleri amacıyla Uygulama Komitesi tarafından hazırlanmış olan IOSCO Amaç ve İlkelerine Uyuma İlişkin Değerlendirme Yöntemi (The Methodology for Assessing

Implementation of the IOSCO Objectives and Principles of Securities Regulation), 2003 yılı Ekim ayında Seul’de gerçekleştirilen 28’inci IOSCO Yıllık Konferansı sırasında Başkanlar Komitesi tarafından onaylanmıştır. Değerlendirme Yönteminde, her bir ilke için;

- Ana konular,
- Ana sorular,
- Ölçütler,
- Açıklayıcı notlar,

yer almakta olup, verilen cevaba göre ilgili ülke mevzuatının İkelere uyum derecesi saptanmaktadır.

2003 yılı sonunda IOSCO tarafından, üye kuruluşların Değerlendirme Yöntemini uygulamalarında yardımcı olunması amacıyla bir teknik destek programı başlatılmıştır. Söz konusu programın pilot aşamasına Kurul da katılmıştır. Program kapsamında ve IOSCO uzmanlarının da desteğiyle yürütülen çalışma sonucunda hazırlanan Öz-Değerlendirme Raporu ile sermaye piyasası mevzuatımızın IOSCO İlkelerine tam uyumunun sağlanması amacıyla gerek mevzuatta gerekse uygulamada yapılması gereken değişiklikler ve bunlara ilişkin zamanlamaları içeren Eylem Planı 2005 yılında tamamlanmış ve söz konusu eylem planı 2005 Eylül ayından itibaren Kurulun düzenleme çalışmalarında dikkate alınmaya başlanmıştır.

Bu çerçevede, Kurulumuzca yapılan düzenleme ve çalışmaların Eylem Planı kapsamında değerlendirilmesi çalışmalarına 2007 yılı içerisinde de devam edilmiştir

5.10.1.2 Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi (EMC)

2006 yılında önemli EMC faaliyetlerinden bir tanesini üyelerin eğitim ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik çabalar oluşturmıştır. 2003 yılında EMC Başkanı olarak Kurul tarafından getirilen öneri üzerine, her yıl gönüllü EMC üyeleri tarafından, tespit edilen ihtiyaçlar doğrultusunda bölgesel eğitim seminerleri düzenlenmesi kararlaştırılmıştır. Bu çerçevede, 2007 yılında 2 bölgesel eğitim semineri düzenlenmiş olup bunlara ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır:

TABLO 5.19. 2007 YILINDA DÜZENLENEN EMC BÖLGESEL EĞİTİM SEMİNERLERİ

Bölge	Tarih	Yer
Asya-Pasifik	17-23 Kasım 2007	Kuala Lumpur
Afrika-Orta Doğu	20-22 Şubat 2007	Şarm El-Şeik

Eğitim çalışmalarının yanı sıra, EMC bünyesinde faaliyet göstermekte olan çalışma grupları, çalışmalarının verim ve etkinliğinin artırılması amacıyla 2003 yılında kabul edilmiş olan Eylem Planı çerçevesinde faaliyetlerini yürütmüştür. Kurul bu çalışma gruplarının projelerine aktif olarak katılmaktadır.

5.10.1.3 Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi Danışma Kurulu (EMC Advisory Board)

IOSCO Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi toplantısı 3-6 Aralık 2007 tarihlerinde Dubai Finansal Hizmetler Otoritesi’nin ev sahipliğinde Dubai’de gerçekleştirilmiştir.

Kurulumuz Komite toplantısı sırasında, Komite bünyesinde faaliyet gösteren ve Komiteyi yönlendirici fonksiyon üstlenmiş bulunan “Danışma Kurulu” na (Advisory Board) üye

olarak seçilmiştir. Kurulumuz dışında adı geçen Komite’de, Komite başkanı (Hindistan), başkan yardımcısı (Ürdün) ve çalışma gruplarını yürüten ülkelerin başkanları (Arjantin, Malezya, Pakistan, Polonya, Brezilya-Çin) ile Güney Afrika yer almaktadır. Söz konusu üyelikle birlikte önümüzdeki dönemde Kurulumuz IOSCO ile ilgili toplantı ve çalışmalarda daha aktif olarak yer alacaktır.

5.10.1.4 Diğer IOSCO Çalışmaları

Kurulun 2007 yılında iştirak etmiş olduğu diğer IOSCO çalışma grupları aşağıda yer almaktadır:

- **Başkanlar Komitesi:** IOSCO Genel Kurulu niteliğindeki Komitenin Nisan ayında IOSCO Yıllık Konferansı sırasında Mumbai’de gerçekleştirilen toplantısına katılım sağlanmıştır.
- **Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi:** Nisan ayında IOSCO Yıllık Konferansı sırasında Mumbai ve Aralık ayında Dubai’de gerçekleştirilen toplantılarına katılım sağlanmıştır.
- **Avrupa Bölge Komitesi:** Ekim ayında Madrid’de yapılan toplantıya katılım sağlanmıştır.
- **Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi Çalışma Grupları:** Nisan ayında IOSCO Yıllık Konferansı sırasında Mumbai’de ve Aralık ayında Dubai’de gerçekleştirilen toplantılarına katılım sağlanmıştır.
- **Uygulama Komitesi:** 2007 yılında Menkul Kıymet Düzenlemelerine İlişkin IOSCO İlke ve Amaçlarının uygulanması, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi gibi konularda faaliyet gösteren Uygulama Komitesi toplantılarına iştirak edilmemiş ancak, ilgili Komite çalışmaları, gönderilen rapor ve toplantı tutanakları aracılığıyla takip edilmiştir.
- **IOSCO Çok Taraflı Mutabakatı ile ilgili İzleme Komitesi (Screening Group) ve Gözetim Grubu (Monitoring Group):** İzleme Komitesi, bilgi paylaşımı ve işbirliğine yönelik IOSCO Çok Taraflı Mutabakatını imzalamak talebiyle başvuruda bulunan düzenleyici kuruluşların başvurularını inceleyerek görüş oluşturmakla görevlidir. Bu kapsamda Grubun 2007 yılında gerçekleştirilen toplantılarına katılım sağlanmamış, ancak toplantılarda gerçekleştirilen çalışmalar gönderilen rapor ve tutanaklar üzerinden takip edilmiştir. Gözetim Grubu ise IOSCO Çok Taraflı Mutabakatının uygulamasına ilişkin gözetimin sürdürülmesi ve gerekli değişikliklerin yapılması ile görevli olup, yıl içerisinde bir kez, IOSCO Yıllık Konferansı sırasında toplanmaktadır.

Ayrıca, Komite ve çalışma grupları tarafından yürütülmekte olan projelere ilişkin olarak anketlerin cevaplandırılması ve taslak raporlar hakkında görüş oluşturulması gibi konularda ilgili dairelerin desteği alınarak çalışmalara katkı sağlanmıştır.

Uluslararası İlişkiler Grubu yukarıda sayılan çalışmaların yanı sıra, 2007 IOSCO Yıllık Konferansını takiben, Kurul çalışanlarının IOSCO çalışmaları ve yayımlanan raporlar hakkında bilgilendirilmesine yönelik bir duyuru yayımlamış ve Kurul Dairelerince IOSCO uygulamaları ve uluslararası işbirliği çerçevesinde değerlendirmelere gerek duyulduğu hallerde görüş bildirmiştir.

5.10.1.5 Toplantılar

IOSCO faaliyetleriyle ilgili olarak 2007 yılı içerisinde Kurulca iştirak edilen toplantılara aşağıda yer verilmiştir.

TABLO 5.20. KURULCA İŞTİRAK EDİLEN IOSCO TOPLANTILARI

Toplantı	Tarih	Yer
IOSCO Yıllık Konferansı	Nisan 2007	Mumbai
- Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi Çalışma Grupları		
- Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi		
- Avrupa Bölge Komitesi		
- Başkanlar Komitesi		
- Danışma Grubu (AB üyeliğine aday ülkeler)		
- IOSCO Çok Taraflı Mutabakat Gözetim Grubu		
Avrupa Bölge Komitesi	Ekim 2007	Madrid
Gelişmekte Olan Piyasalar Komitesi	Aralık 2007	Dubai

5.10.2. Finansal İstikrar Forumu Çalışmaları

Finansal İstikrar Forumu (Financial Stability Forum - FSF) G7 Maliye Bakanları ve Merkez Bankası Başkanları tarafından, uluslararası finansal istikrarın artırılması, mali piyasaların işleyişinin geliştirilmesi ve mali krizlerin ülkeler arasında yayılmasının engellenmesine yönelik çalışmalar yapılması amacıyla, 1999 yılı Nisan ayında kurulmuştur. Mevcut durumda FSF çalışmalarına 11 ülkenin⁵ merkez bankaları, hazine ve düzenleyici kuruluşları gibi ulusal otoriteler ile uluslararası finansal kurumlar⁶, uluslararası düzenleme/denetleme örgütleri⁷, merkez bankacılığı uzman komiteleri⁸ ve Avrupa Merkez Bankası temsilcileri katılmaktadır. FSF düzenli olarak yılda iki defa (her yılın Mart ve Eylül aylarında) toplantı gerçekleştirmektedir. FSF zaman zaman dünyanın çeşitli coğrafyalarındaki ekonomik ve finansal koşulları daha ayrıntılı ele almak amacıyla, ayrıca ilgili bölge ülkeleri yetkilileriyle birlikte bölgesel toplantılar da düzenlemektedir.

FSF'in amacı, gelişmiş ülkelere ait merkez bankası, hazine ve düzenleyici kuruluş yetkilileri ile IMF, Dünya Bankası ve diğer uluslararası standartlar koyan kuruluşlar gibi değişik alanlarda faaliyet gösteren uluslararası kuruluşları bir araya getirerek, global finans piyasalarındaki ve global ekonomideki durumu gözden geçirerek, alınması gereken önlemleri belirlemek ve bu çerçevede ilgili otoriteler arasındaki koordinasyonun ve bilgi alışverişinin artırılmasını sağlamaktır. FSF, finans sisteminin ve global finans sistemindeki istikrarın güçlendirilmesine yönelik çok taraflı plana güç ve yön vermektedir. İlgili ulusal ve uluslararası otoriteler ise gerekli önlemleri almaktadır.

Uluslararası İlişkiler Grubu 2007 yılında da FSF toplantı gündemlerini ve sonuçlarını takip etmiş, FSF'nin Ocak ayında İsveç'te yapılan ve global ve bölgesel finansal istikrara ilişkin hususların ve tedbirlerin tartışıldığı Avrupa bölgesel toplantısına Kurulumuzca da katılım sağlamıştır.

⁵ Avustralya, Kanada, Fransa, Almanya, Hong Kong, İtalya, Japonya, Hollanda, Singapur, İngiltere, ABD.

⁶ IMF, Dünya Bankası, Uluslararası Ödemeler Bankası (Bank for International Settlements, BIS), Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD).

⁷ IOSCO, Uluslararası Sigorta Düzenleyici Kurumları Birliği (International Association of Insurance Supervisors, IAIS), Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (International Accounting Standards Board, IASB), Basel Bankacılık Denetim Komitesi (Basel Committee on Banking Supervision, BCBS)

⁸ Ödeme ve Takas Sistemleri Komitesi (Committee on Payment and Settlement Systems, CPSS), Global Finans Sistemi Komitesi (Committee on the Global Financial System, CGFS)

5.10.3. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD) ile ilgili çalışmalar

5.10.3.1 OECD Mali Piyasalar Komitesi

OECD bünyesinde görev yapan Mali Piyasalar Komitesi (Committee on Financial Markets) her yıl iki defa (genellikle Mart ve Ekim aylarında) düzenli olarak toplanarak, finans piyasalarına ilişkin yapısal-kurumsal düzenlemeler ve piyasa gelişmeleri konularında yapmış olduğu çalışmaları üye ülkelere sunmaktadır. Bu toplantılarda üye ülkeler arasında fikir alış veriş yapılmamasına olanak sağlanmakta, söz konusu toplantılara Kurulumuzca da iştirak edilmektedir.

OECD Mali Piyasalar Komitesi kurum değil ülke bazında takip edilmektedir. Burada ülkemizdeki mali piyasalardaki gelişmeler aktarılıp, OECD üyesi ülkelerdeki gelişmeler hakkında bilgi edinilmektedir.

Mali Piyasalar Komitesi'nin 2007 yılında Mayıs ve Ekim aylarında Paris'te yapılan toplantılarına Kurulumuzca da katılım sağlanmıştır.

5.10.3.2 OECD Kurumsal Yönetim Yönlendirme Grubu

Kurulumuz, OECD bünyesinde oluşturulan OECD Kurumsal Yönetim Yönlendirme Grubu (OECD Corporate Governance Steering Committee) çalışmalarına aktif katılım sağlamaktadır. Grup, kurumsal yönetim uygulamalarını geliştirme amaçlı çalışmalar yapmaktadır.

Kurumsal Yönetim Yönlendirme Grubunun 2007 yılında Nisan ve Kasım aylarında Paris'te yapılan toplantılarına Kurulumuzca da katılım sağlanmıştır.

5.10.3.3 OECD Yatırım Komitesi

OECD Yatırım Komitesi, üye ülkelerin Sermaye Hareketlerinin Liberalizasyonu Kodu ile Görünmeyen İşlemlerin Liberalizasyonu Kodu'ndaki pozisyonlarının güncellenmesi yönünde çalışmalar yapmış, bu çalışmaya Kurulumuz faaliyet alanına giren konularda Kurulumuzdan da katılım sağlanmıştır.

5.10.4. Dünya Ticaret Örgütü (WTO) ve Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS)

Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS-The General Agreement on Trade in Services) 1947 yılında imzalanan Tarifeler ve Ticaret Genel Anlaşması (GATT) kapsamında 1986-1994 yıllarında yapılan Uruguay Görüşme Turunda GATT'a dahil edilmiş ve 01.01.1995 tarihinde resmi olarak faaliyete geçirilen Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) bünyesine aktarılmıştır. GATS hizmet ticaretini düzenleyen ilk çok taraflı anlaşmadır. Türkiye Cumhuriyeti 1994 GATS anlaşmasına DTÖ kurucu üyesi olarak imza atmış ve anlaşma TBMM'de 25 Şubat 1995'te onaylanmıştır.

GATS tüm hizmet alanlarının serbest piyasaya açılması için mevcut düzenlemeleri genişleten ve hukuki işlerlik kazandıran çok taraflı yatırım ve ticaret anlaşmasıdır.

GATS kapsamındaki 11 temel kategori arasında finansal, mali ve bankacılık hizmetleri de bulunmaktadır. GATS'da, kurum bazında değil, ülke bazında temsil söz konusu olmaktadır. Bu çerçevede, DTÖ Mali Hizmetler Komitesi çalışmalarına Kurulumuzca da iştirak edilmekte olup, 2007 yılı içerisinde de bu çalışmalar devam etmiştir.

5.10.5. Mutabakat Zaptı (Memorandum of Understanding)

2007 yılında diğer ülkelerdeki sermaye piyasalarında düzenleme ve denetim yetkisine sahip kuruluşlarla iş birliği çerçevesinde Mutabakat Zaptı imzalanması için başlatılan girişimler sürdürülmüştür. Kurul tarafından şimdiye kadar imzalanan ikili mutabakatlara ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

TABLO 5.21. KURULCA İMZALANAN İKİLİ MUTABAKATLAR

Ülke	Kuruluş	Tarih
İngiltere	HM Treasury	Ağustos 1999
	Financial Services Authority	
	London Stock Exchange	
Fransa	Commission des Operations de Bourse (Autorité des Marchés Financières)	Mayıs 2000
Almanya	BAWe (BaFin)	Mayıs 2000
İsveç	Finansinspektionen	Haziran 2001
İtalya	Commissione Nazionale per le Società e la Borsa	Haziran 2001
ABD	Commodity Futures Trading Commission	Haziran 2001
Avustralya	Australian Securities and Investment Commission	Haziran 2001
Yunanistan	Capital Markets Commission	Ekim 2001
Portekiz	CMVM – Comissão do Mercado de Valores Mobiliários	Ekim 2001
Malta	Malta Stock Exchange	Haziran 2001
	Malta Financial Services Center (Malta Financial Services Authority)	Nisan 2002
Arnavutluk	Albanian Securities Commission	Eylül 2003
Romanya	Romanian National Securities Commission	Ekim 2003
Bulgaristan	Financial Supervision Commission	Aralık 2004
Hırvatistan	CROSEC - Croatian Securities Commission	Nisan 2005
Makedonya	MSEC - Securities and Exchange Commission	Nisan 2005
Hollanda	AFM - Netherlands Authority for Financial Markets	Haziran 2005
Bosna Hersek	Securities Commission of the Federation of Bosnia and Herzegovina Republic of Srpska Securities Commission	Ekim 2005
Dubai Uluslararası Finans Merkezi	Dubai Financial Services Authority	Kasım 2005
Karadağ	Securities Commission of the Republic of Montenegro	Şubat 2006
İsrail	Israel Securities Authority	Şubat 2006
Tayvan	Financial Supervision Commission	Haziran 2006
Çin	China Securities Regulatory Commission	Kasım 2006

Diğer bazı ülke otoriteleriyle de Mutabakat Zaptı imzalanması çalışmaları devam etmektedir.

5.10.6. Diğer Faaliyetler

Kurulumuzca sermaye piyasalarına yönelik gündemde olan konular ile mevcut piyasa koşullarının iyileştirilmesi ve geliştirilmesine ilişkin yürütülen çalışmalar kapsamında ihtiyaç duyulan ya da AB mevzuatı uyum çalışmalarına katkı sağlayan alanlarda düzenlenen konferanslara katılım gerçekleştirilmektedir.

Kurulumuz, yabancı sermaye piyasası düzenleyici otoritelerinin zaman zaman organize ettikleri eğitim veya staj programlarına katılımı desteklemektedir. Bu çerçevede, Kurulumuzca meslek personeline eğitim ve staj olanakları sağlamak üzere, gelişmiş piyasaların sermaye piyasası otoriteleri ile işbirliği ve diyalog çalışmaları yürütülmektedir.

5.11. LİSANSLAMA FAALİYETLERİ

Kurulumuzun Seri:VIII, No:34 "Sermaye Piyasasında Faaliyette Bulunanlar İçin Lisanslama ve Sicil Tutmaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ"i 11 Ağustos 2001 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe girmiş ve 10 Eylül 2001 tarihli Kurul Başkanlığı Onayı ile Lisanslama ve Sicil Grubu oluşturulmuştur.

Lisanslama sınavları ile amaçlanan, sermaye piyasası alanında ihtisas personeli, yönetici, türev araçlar personeli, gayrimenkul değerlendirme uzmanı, konut değerlendirme uzmanı, kredi derecelendirme uzmanı, kurumsal yönetim derecelendirme uzmanı, sermaye piyasasında bağımsız denetçi ve yönetici olarak çalışanların mesleki yeterliliklerinin, bilgi ve tecrübelerinin saptanarak lisans belgelerinin verilmesidir.

Kurulumuzca düzenlenen ilk lisanslama sınavı 2002 yılı Eylül ayında yapılmıştır.

Kurulumuzca; 2007 yılı içinde, Sermaye Piyasası Faaliyetleri Temel Düzey Sınavı, Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey Sınavı, Türev Araçlar Sınavı, Gayrimenkul Değerleme Uzmanlığı Sınavı, Kredi Derecelendirme Uzmanlığı Sınavı, Kurumsal Yönetim Derecelendirme Uzmanlığı Sınavı ve Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Sınavı olmak üzere 7 çeşit sınav yapılmıştır. Takas ve operasyon sorumlularının lisans alabilmeleri için, Sermaye Piyasası Faaliyetleri Temel Düzey Sınavının sadece Takas ve Operasyon İşlemleri başlıklı bölümünden başarılı olmaları gereklidir.

Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Sınavı ilk kez 2007 Eylül döneminde yapılmıştır.

Lisanslama sınavlarında başarılı sayılmak için sınav konularının her birinden 100 üzerinden en az 60 alınması ve alınan notların aritmetik ortalamasının en az 70 olması gerekmektedir.

2007 yılında yapılan lisanslama sınavları Ocak, Mayıs ve Eylül aylarında olmak üzere 3 kez düzenlenmiştir. Her sınav döneminde lisanslama sınavlarına yönelik ayrıntılı bilgileri içeren Sınav Kılavuzu güncellenerek Kurulumuz İnternet sitesinde adaylara duyurulmaktadır. Ayrıca; sınavların konu ve alt konu başlıkları, oturum tablosu, alt konu başlıkları bazında sorulacak soru sayıları İnternet sitemizde yer alan "Lisanslama Sınavları" başlığı altında açıklanmaktadır.

Lisanslama sınavları başvuruları sınav tarihlerinden 2.5–3 ay önce Kurulumuz İnternet sitesinden de ulaşılabilen <http://spk.anadolu.edu.tr> İnternet adresi üzerinden alınmaktadır. 2007 yılında lisanslama sınavları; Ankara, İstanbul, İzmir, Adana ve Antalya'da yapılmıştır.

Lisanslama sınavlarına kabul edilen adaylar sınav tarihinden bir ay önce İnternet sitemizde ilan edilmektedir. Sınav sonuçları ise sınav tarihinden yaklaşık iki hafta sonra yine internet sitemizde açıklanmaktadır. Sonuçların açıklanacağı tarih sınav giriş belgesinde belirtilmektedir.

2002 Eylül - 2004 Mayıs dönemlerinde Kurulumuzca düzenlenen lisanslama sınavlarından en az birine katılanlar "geçiş süreci" olarak adlandırılan süreçten yararlanmaktadırlar. Geçiş süreci 2009 yılı Eylül ayı sınav sonuçlarının açıklandığı tarihte sona erecektir. Bu tarih itibarıyla lisans almaya hak kazanamayanlar lisansa konu alanlarda çalışamayacaklardır. 2004 Mayıs ayından itibaren lisansı olmayan veya geçiş döneminden yararlanmamış kişilerin lisans gerektiren alanlarda göreve başlamalarına imkan verilmemektedir.

2002 Eylül – 2007 Eylül döneminde gerçekleştirilen 16 sınavda 14,927 adet Sermaye Piyasası Faaliyetleri Temel Düzey Lisansı, 4,726 adet Sermaye Piyasası Faaliyetleri İleri Düzey Lisansı, 1,542 adet Türev Araçlar Lisansı, 805 adet Takas ve Operasyon Sorumlusu Lisansı, 685 adet Değerleme Uzmanlığı Lisansı, 156 adet Kredi Derecelendirme Uzmanlığı Lisansı, 121 adet Kurumsal Yönetim Derecelendirme Uzmanlığı Lisansı ve 13 adet Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Lisansı olmak üzere toplam 22,975 adet lisans belgesine hak kazanılmıştır.

2005, 2006 ve 2007 yıllarında; Ocak, Mayıs ve Eylül dönemlerinde gerçekleştirilen lisanslama sınavlarına katılan kişi sayısı, sınavlarda hak kazanılan lisans sayısı ve sınavların başarı oranlarına ilişkin bilgiler aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Kredi Derecelendirme Uzmanlığı Sınavı ve Kurumsal Yönetim Derecelendirme Uzmanlığı Sınavı ilk kez 2005 yılı Eylül döneminde, Sermaye Piyasasında Bağımsız Denetim Sınavı ise ilk kez 2007 yılı Eylül döneminde yapılmaya başlandığından anılan sınavlara ilişkin veriler belirtilen sınav dönemlerinden itibaren verilmektedir.

TABLO 5.22. LİSANSLAMA SINAVLARI

DÖNEM	TEMEL DÜZEY	İLERİ DÜZEY	TÜREV ARAÇLAR	DEĞERLEME UZMANLIĞI	TAKAS OPERASYON	KREDİ DERECELENDİRME	KURUMSAL YÖNETİM DERECELENDİRME	SERMAYE PİYASASINDA BAĞIMSIZ DENETİM	TOPLAM
2005 OCAK									
SINAVA GİREN SAYISI	10,571	2,124	609	226	58	-	-	-	13,588
KAZANILAN LİSANS	1,925	500	198	29	44	-	-	-	2,696
BAŞARI %	18.21	23.54	32.51	12.83	75.86	-	-	-	19.84
2005 MAYIS									
SINAVA GİREN SAYISI	10,609	2,088	1,045	342	70	-	-	-	14,154
KAZANILAN LİSANS	983	235	175	10	29	-	-	-	1,432
BAŞARI %	9.27	11.25	16.75	2.92	41.43	-	-	-	10.12
2005 EYLÜL									
SINAVA GİREN SAYISI	7,093	1,631	586	389	44	49	20	-	10,622
KAZANILAN LİSANS	944	221	94	28	41	1	7	-	1,336
BAŞARI %	11.94	13.55	16.04	7.20	93.18	2.04	35.00	-	12.58
2006 OCAK									
SINAVA GİREN SAYISI	8,089	1,888	582	642	35	110	26	-	11,372
KAZANILAN LİSANS	874	305	116	39	19	10	5	-	1,368
BAŞARI %	10.80	16.15	19.93	6.07	54.29	9.09	19.23	-	12.03
2006 MAYIS									
SINAVA GİREN SAYISI	9,626	2,164	627	1,342	33	177	41	-	14,010
KAZANILAN LİSANS	1,060	262	110	68	22	12	22	-	1,556
BAŞARI %	11.01	12.11	17.54	5.07	66.67	6.78	53.66	-	11.11
2006 EYLÜL									
SINAVA GİREN SAYISI	11,094	2,791	724	1,838	41	345	53	-	16,886
KAZANILAN LİSANS	1,107	243	119	83	34	18	16	-	1,620
BAŞARI %	9.98	8.71	16.44	4.52	82.93	5.22	30.19	-	9.59
2007 OCAK									
SINAVA GİREN SAYISI	12,081	3,169	837	2,114	36	491	87	-	18,815
KAZANILAN LİSANS	912	295	121	97	28	23	17	-	1,493
BAŞARI %	7.55	9.31	14.46	4.59	77.78	4.68	19.54	-	7.94
2007 MAYIS									
SINAVA GİREN SAYISI	10,645	2,597	795	2,441	33	602	93	-	17,206
KAZANILAN LİSANS	745	263	107	118	26	55	22	-	1,336
BAŞARI %	7.00	10.13	13.46	4.83	78.79	9.14	23.66	-	7.76
2007 EYLÜL									
SINAVA GİREN SAYISI	10,086	2,668	870	2,468	41	663	115	264	17,175
KAZANILAN LİSANS	973	229	124	91	29	44	33	13	1,536
BAŞARI %	9.65	8.58	14.25	3.69	70.73	6.64	28.70	4.92	8.94

5.12. BİLGİLENDİRME

Kurul Başkanlık Makamının 15.01.2003 tarih ve 2003-1 sayılı genelgesi ile;

- Vatandaşların şikayetlerini ve önerilerini değerlendirmek, Kurulda mevcut belgeler çerçevesinde cevaplanabilecek şikayet ve önerilere zamanında ve yeterli içerikte yanıt hazırlamak,
- İncelemeye ihtiyaç gösteren özellikli şikayet ve önerileri ilgili birimlere yönlendirerek verilecek cevaplarda bir standart oluşturmak,
- Kurulda mevcut bilgi ve belgelerle çözüme ulaşılamayan ve yerinde denetleme gerektiren şikayetleri denetleme kapsamına alınmak üzere DEDA Başkanlığına göndermek,
- Bu kapsamda gelen ve giden evrakın kaydını tutmak, ilgili birimlere gönderilen başvuruların sonucunu izlemek,

görevlerini yürütmek üzere, "Yatırımcı Dilekçe Grubu" (YDG) oluşturulmuştur.

09.04.2004 tarihinde yürürlüğe giren 4982 sayılı "Bilgi Edinme Hakkı Kanunu" ve ilgili yönetmelik uyarınca kamu kurum ve kuruluşlarınca bilgi edinme hakkının etkin olarak kullanılabilmesi ve bilgi veya belgelere erişimin zamanında sağlanabilmesi amacıyla "Bilgi Edinme Birimi" (BEB) oluşturulacağı hükmüne bağlandığından, Kurul Başkanlık Makamı'nın 09.06.2004 tarih ve 2004-2 sayılı genelgesi ile, YDG'nin BEB olarak da faaliyet göstermesi esası getirilmiştir.

Birim, 1 Başkan Yardımcısı ve Daire Başkanı koordinasyonunda, 1 Başuzman başkanlığında, daimi görevli 1 Uzman, 2 idari personel ve dönüşümlü görev yapan 4 uzman ile görevlerini yerine getirmektedir.

BEB'e gelen başvurular iki bölümde ele alınmakta olup, şikayet ve öneriler "Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun" kapsamında 30 gün içerisinde, bilgi edinme başvuruları ise "Bilgi Edinme Hakkı Kanunu" çerçevesinde 15 iş günü içinde cevaplanmaktadır. 2005, 2006 ve 2007 yıllarında BEB'e gelen başvurular hakkındaki özet bilgi aşağıda verilmektedir:

TABLO 5.23. BİLGİ EDİNME BİRİMİ FAALİYETLERİ

Gelen Başvurular	2005	2006	2007
Dilekçe Kanunu Kapsamında	2,972	2,999	2,127
Bilgi Edinme Hakkı Kanunu Kapsamında	511	887	904
Toplam	3,483	3,886	3,031

5.13. BİLGİ SİSTEMLERİ VE TEKNOLOJİK ALT YAPI ÇALIŞMALARI

Sermaye Piyasası Kurulunun kanunen yükümlü bulunduğu faaliyetleri daha etkin, hızlı, güvenilir ve uluslararası standartlara uygun bir şekilde yapabilmesi amacıyla bilgi teknolojilerinden en üst düzeyde yararlanması için gerekli bilgisayar sistemlerinin geliştirilmesi, işletilmesi, yönetilmesi ve güncellenmesi Bilgi İşlem, İstatistik ve Enformasyon Dairesinin görevleri arasındadır.

Bilgi İşlem, İstatistik ve Enformasyon Dairesinin faaliyetlerini yerine getirirken gözettiği amaçlar aşağıda sıralanmıştır:

- Kurul çalışanlarının gereksinim duydukları bilgiye doğru ve güvenilir bir şekilde ulaşmasını sağlamak,
- Kurul Bilgi Teknolojileri altyapısını devamlı işler ve güncel bir yapıda tutmak,
- Kurulun işleyişi ile ilgili tutarlı bir veritabanı oluşturmak,
- Kurul çalışanları üzerindeki operasyonel yükü azaltmak, Kurul uzmanlarının gözetim ve denetim işlevlerine daha fazla vakit ayırabilmelerini sağlamak,
- Kamuya hızlı ve güvenilir bilgi sunmak,
- Güvenilir bir sermaye piyasası altyapısı oluşturmak amacıyla sermaye piyasalarında bilgi güvenliği standartlarının uygulanmasını sağlamak,
- İMKB, İAB, VOB, TAKASBANK, MKK ve TSPAKB Olağanüstü Durum Merkezinin kurulmasında gerekli altyapıyı sağlamak üzere rol almak,

Bilgi İşlem, İstatistik ve Enformasyon Dairesinin 2007 yılı içinde gerçekleştirilen faaliyetleri aşağıda özetlenmektedir.

5.13.1. İyileştirme ve Bakım Aşamasındaki Projeler

2007 yılı içerisinde geliştirme aşaması daha önceki yıllarda tamamlanmış, Kurul çalışanlarının günlük kullanımına açılmış ve halen bu çerçevede işletilen uygulama yazılımlarının iyileştirme ve bakım faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. İyileştirme ve bakım faaliyetleri, gerek kullanıcılardan gelen talep ve hata bildirimlerinin, gerekse Yazılım ile Sistem ve Ağ Gruplarının olağan çalışmaları sırasında ortaya çıkan bulguların değerlendirilmesi sonucunda yapılan faaliyetlerdir.

5.13.1.1 Kurumsal Veri Yönetimi Platformu

Kurumsal Veri Yönetim Platformu (GözDeSis), Kurulumuzun kanunen yükümlü olduğu gözetim ve denetim faaliyetlerini daha hızlı ve etkin bir biçimde yapmasına yardımcı olması amacıyla hazırlanmış bir uygulama yazılımıdır. GözDeSis, Kurul meslek personelinin gözetim ve denetim faaliyetlerini yaparken ihtiyaç duyduğu gerek Kurul dışı, gerekse Kurul kaynaklı bilgileri bilgisayar ortamında işler, saklar ve rapor olarak kullanıcıya sunar.

GözDeSis uygulama yazılımı Kurulun ilgi alanına giren bütün tüzel ve gerçek kişilerin temel bilgilerini, Kurula yaptıkları başvuruları ve bunların sonuçlarını, bunlara ilişkin denetleme raporlarını, mali durum bilgilerini, aracı kuruluşların, yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarının, bağımsız denetleme şirketlerinin, portföy yönetim şirketlerinin ortaklık yapısını, iştirak bilgilerini, halka açılma bilgilerini veri tabanında saklar ve üzerinde çeşitli işlemler yaparak rapor haline getirir. Kurul tarafından verilen işlem yasağı ve idari para cezaları ile ilgili bilgiler yine bu sistem aracılığı ile veritabanına girilmekte ve Kurul İnternet sitesinde anlık olarak yayınlanmaktadır. Bahsi geçen tüm bilgiler sisteme Kurul çalışanları tarafından girilmektedir.

GözDeSis yazılımında yukarıda adı geçen bilgilere ilaveten TAKASBANK ve İMKB’de günlük olarak üretilen aracı kuruluş artı/eksi raporu ve bunun detay raporları, günlük borsa

işlem bilgileri, günlük endeks bilgileri, yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarının günlük repo/ters repo ve tahvil/bono işlemlerine ilişkin bilgiler bulunmaktadır. Dış kaynaklı olan ve üzerinde Kurul kullanıcıları tarafından bir işlem gerçekleştirilmeyen, sadece raporlama amacıyla kullanılan bu bilgiler, Kurula adı geçen kurumlardan kiralık hatlar vasıtasıyla günlük olarak çekilmektedir.

Kullanıcılar tarafından sisteme girilen bilgiler üzerinde onay mekanizması işletilmektedir. Veri tabanında saklanan bilgilerin doğruluğunu ve tutarlılığını artırmak amacıyla kurulan bu mekanizmaya göre, kullanıcıların sisteme girdiği her türlü bilgi doğru olarak kabul edilmeden ve uygulamanın diğer modülleri tarafından kullanılmadan önce, yetkili personel tarafından doğruluğu onaylanmalı, eğer yetkili personel onay vermiyorsa da veri girişini yapan kişi tarafından düzeltilmelidir. Burada ilke olarak veri girişini yapan ve onayı veren kişiler ayrıdır. Onay mekanizması sadece yeni bir kayıt girerken değil, tüm günleme ve silme işlemlerinde de geçerlidir.

5.13.1.2 Denetim Destek Platformu

İMKB’de gerçekleşen emirler ile aracı kuruluşlardan alınan işlem dağıtım listelerinin eşlenmesi ve Borsa İşlem Defteri ile Takasbank tarafından oluşturulan müşteri sicil bilgilerinin eşleştirilmesi amacıyla hazırlanmış bir yazılımdır.

Yazılım vasıtasıyla işlemlerin kimler arasında gerçekleştirildiği araştırılmakta, manipülasyon ve içeriden öğrenenlerin ticareti ile ilgili incelemeler için bir alt yapı oluşturulmaktadır. Alış/satış emirlerinin hızlı bir şekilde eşleştirilmesinin denetimde önem teşkil etmesi sebebiyle programa ihtiyaç fazladır.

Mayıs 2003’ten önce İMKB’de alış ve satışlar aracı kuruluş bazında yapılmakta idi ve emri veren tüzel ya da gerçek kişilere ulaşılması bu tarihten önceki sistemde mümkün değildi. Denetim Destek Platformu öncelikle bu problemi çözmek amacıyla Nisan 2002 tarihinde geliştirilmiştir. Mayıs 2003’ten itibaren İMKB’de gerçekleştirilen işlemlerde müşteri numarası alınmaya başlanmasıyla birlikte Ağustos 2003’te ilgili daire tarafından gelen yeni bir istekte Borsa İşlem Defteri ile Takasbank tarafından oluşturulan müşteri sicil bilgilerinin eşleştirilmesi talep edilmiştir. Bunun üzerine yazılıma yeni bir modül eklenmiştir. Ocak 2006’dan itibaren müşteri bilgilerinin Takasbank yerine MKK’dan alınmaya başlanmasıyla birlikte yazılım buna göre revize edilmiştir.

Yazılım, son durumu ile hem müşteri numarası vasıtasıyla hem de işlem dağıtım listelerini kullanarak eşleme yapabilmektedir. Yazılım Kurulumuz uzmanları tarafından özellikle manipülasyon incelemelerinde yoğun olarak kullanılmaktadır.

5.13.1.3 Yatırım Fonları ve Ortaklıkları Günlük Takip Sistemi (FonOrt)

Yatırım Fonları ve Ortaklıkları Günlük Takip Sistemi (FonOrt) temel olarak yatırım fonlarının, yatırım ortaklıklarının ve bireysel emeklilik fonlarının portföylerinde yer alan varlıklarının Takasbank’taki mevcudiyetini takip ve bu varlıkların doğru değerlendirilip değerlendirilmediğini kontrol etmek amacıyla geliştirilmiştir. Bu çerçevede ilgili şirketlerin günlük bilgileri Takasbank’tan otomatik olarak sisteme alınmakta ve ilgili veri tabanına kaydedilmektedir. FonOrt yardımıyla yatırım fonları ve yatırım ortaklıklarına ilişkin veriler çok boyutlu olarak raporlanabilmektedir. Sistem bu yapısı ile şu anda yatırım fonları konusunda çok büyük bir veri kümesine sahip olup detaylı raporlar ve analizlere imkan tanımaktadır.

FonOrt uygulaması kullanılarak Yatırım Fon ve Ortaklıklarına ilişkin veriler Kurul İnternet sitesinde yayınlanmaktadır. Programın verileri tamamen dış kaynaklıdır. Yetkililerce tanımlanan raporlar program yardımıyla alınabilmektedir.

5.13.1.4 Şirketler Platformu

Şirketler Platformu, halka açık şirketlere ilişkin çalışmalarda kullanılmak üzere tasarlanmış bir iş akış ve veri yönetim sistemidir. Doküman ve evrak yönetim sistemleriyle entegre olan sistem işlerin takibini kolaylaştırmak, tutarlı bir veri tabanı oluşturmak ve hazırlanan uzman raporu ve benzeri dokümanların bir bölümünün sistem tarafından otomatik olarak yazılmasını sağlamak, hazırlanan dokümanları sistem tarafından önceden tanımlı şablonlara uygun hale getirmek, üretilen her tür dokümanı paylaşımına açmak ve başvuruların iş akışı sürecinde tıkanıklık meydana gelen noktalarını tespit etmek amacıyla geliştirilmiştir.

Bu sistem kapsamında, halka açık şirketlerce yapılan tüm başvurular, bunların geçtiği aşamalar, sonuçları, incelemeler sırasında yazılan her türlü belge, ilişkide bulunan tüm gerçek ve tüzel kişiler ve bunların kimlik bilgileri ortak bir veri tabanında tutulmaktadır.

5.13.1.5 Aracı Kuruluşlar Platformu

Aracı Kuruluşlar Platformu, bilgisayar sistemini daha etkin kullanarak Aracı Kuruluşlar ile ilgili detaylı analizler yapabilmeyi sağlamak, alınacak erken uyarılar sayesinde denetime yardımcı olmak ve yatırımcıları korumak amacıyla geliştirilmiştir. Sistem günlük olarak Takasbank'tan, MKK'dan ve İMKB'den alınan veriler üzerinde çeşitli hesaplamalar yapmakta ve uzmanlar tarafından belirlenen sınırlamaları aşan aracı kuruluşlar hakkında uyarı vermektedir.

Aracı kuruluşların günlük hisse ve nakit virmanları, günlük temerrüt bilgileri, günlük EFT işlemleri ve günlük olarak borsada yaptıkları işlemler proje kapsamına alınmıştır. Uygulama, her gün belirli bir saatte Takasbank, MKK ve İMKB'ye bağlanmakta ve bir önceki işgününe ait dosyalar sistemimize çekilmektedir. Daha sonra her dosya üzerinde çeşitli hesaplamalar yapılmakta ve günlük istatistiksel bilgiler veri tabanına yazılmaktadır. Tüm bu işlemler kullanıcı müdahalesi olmadan otomatik olarak gerçekleştirilmektedir. Kullanıcılar uygulama sayesinde, hem işlenmemiş verileri, hem de sınırlamaları aşan aracı kuruluşları tarih bazlı görebilmektedir.

5.13.1.6 Sermaye Yeterliliği Platformu

Sermaye Yeterliliği Platformu (Seryet), aracı kuruluşların, portföy yönetim şirketlerinin ve bankaların mali yapılarını güçlendirmeye yönelik bir sistem olarak düşünülmüştür.

Sermaye Yeterliliği Platformu temel olarak kurumların mali durumlarını gösteren bir projedir. Amaç kurumların Kurulumuz tarafından tebliğ edilen kıstaslara uymalarını, mali yapılarının güçlendirilerek risk pozisyonlarının azaltılmasını ve böylece yatırımcıların daha güvenli bir kurumla çalışmalarını sağlamaktır. Kurumlar tarafından Kurulumuza gönderilen Seryet tabloları üzerinde yapılan çalışmalar sonucunda üretilen rapor ve tablolar ilgili Dairelerin denetim ve izleme çalışmalarında önemli bir yer tutmaktadır.

5.13.1.7 SPK İnternet Medya Analiz Sistemi

SPK İnternet Medya Analiz Sistemi ile Kurulumuzu ilgilendiren ve internet medyasında yer alan konuların internet üzerinden sistematik bir şekilde takip edilmesi, elde edilen bilgilerin Kurulun denetim faaliyetlerinde kullanılması amaçlanmaktadır.

Bu kapsamda, gerek gazetelerin internet sayfaları gerekse sadece internet üzerinden yayın yapmakta olan haber ve borsa siteleri hazırlanan yazılım ile sistematik olarak incelenmektedir. Belirlenmiş olan anahtar kelimelerin ilgili web sayfalarında bulunması durumunda bu sayfalar sisteme kaydedilerek ilgili uzmanlara hazırlanan bir yazılım ile inceleme imkanı sunulmaktadır.

5.13.1.8 Elektronik Arşiv Platformu

Kurulumuz bünyesinde üretilen bilgi ve belgelere bilgisayar ortamında ortak bir erişim platformu oluşturmak ve arşiv dokümanlarının elektronik ortama aktarılmasını sağlamak amacıyla başlatılan bir projedir. Tüm bilgi ve belgelerin elektronik ortamda tutulacağı bu proje ile ofis işlemlerinin hızlandırılması ve iş veriminin artırılması hedeflenmektedir.

Elektronik Arşiv Sisteminin Kurulun tüm birimleri tarafından kullanılması hedeflenmiştir. Projede ilk önce tüm birimler ile analiz çalışmaları yapılmış, birimlerin elektronik arşiv platformundan beklentileri belirlenmiştir. Analiz çalışmalarına göre fonksiyonları belirlenen sistemin tasarımı gerçekleştirilmiş ve sistem Kurul genelinde kullanıma alınmıştır.

5.13.1.9 İş Takip Sistemi

İş Takip sistemi, OFD, AFD, KYD ve HİD için, işlerin ve evrakların paylaşımı ve bunların geçirdiği süreçlerin elektronik olarak takibinin yapılması amacıyla geliştirilmiştir. Bu sistem ile, her çalışanın üzerindeki iş yükü, belli bir zaman aralığında bitirdiği işler ve devam eden işlerin hangi aşamada olduğu elektronik olarak takip edilebilmekte, raporlanmakta ve Daire içinde işlerin paylaşılması esnasında bu kriterler gözönüne alınabilmektedir.

5.13.2. Geliştirme Aşamasındaki Projeler

Bilgi İşlem, İstatistik ve Enformasyon Dairesinin bazı projeleri 2007 ve daha önceki yıllarda başlamış ve halen geliştirme çalışmaları devam etmektedir. Aşağıdaki bölümde bu projelerle ilgili 2007 yılında gerçekleştirilen faaliyetler belirtilmiştir.

5.13.2.1 Gözetim Platformu

Kurulumuz ile İMKB tarafından ortaklaşa yürütülen Gözetim Platformunun amacı İMKB hisse senedi piyasasının gerçek zamanlı olarak izlenmesi ve normal dışı durumların tespit edilmesidir.

Bu kapsamda geliştirilen Gözetim Platformunun uyarı modülü, İMKB hisse senedi piyasasındaki emir ve işlem bilgilerini gerçek zamanlı olarak işleyen 32 adet uyarıdan oluşmaktadır. Analiz modülü ise uyarı sonrası inceleme yapılmasına olanak tanıyan, önceden tanımlanmış ve grafiklerle desteklenen 300'den fazla analizi içermektedir.

Gözetim Platformu sayesinde hisse senedi piyasasının daha etkin ve hızlı gözetimi ve denetiminin yapılması planlanmaktadır. Bu çerçevede; bugüne kadar uygulanmamış uyarı ve analizlerin uygulanma imkanı bulunacak, daha çok bilgiye hızlı erişim, detaylı analizler yapma imkanı, grafik özellikler sayesinde görselliğin artırılması, rapor ve uyarı takibinde etkinlik, uzmanların uyarı ve sinyal tanımlayabilmesi ve gruplayabilmesi, hisse bazında parametre tanımlama, raporlarda detaylı ve anlaşılır dokümantasyon sağlanmış olacaktır. Piyasa güveninin artırılması ise proje kapsamında hedeflenen en büyük kazanımdır.

Gözetim Platformu çalışmalarına Mayıs 2001’de başlanmıştır. Projenin SPK-İMKB bünyesinde öz kaynaklar kullanılarak gerçekleştirilmesine karar verilmiştir. Sistemin analiz, tasarım, kodlama ve test çalışmaları bitirilmiştir. Sistem 2008 yılı içerisinde gerçek zamanlı kullanıma açılacaktır.

5.13.2.2 Kamuyu Aydınlatma Platformu

Kurulumuz-İMKB-TÜBİTAK BİLTEN tarafından ortaklaşa yürütülen Kamuyu Aydınlatma Platformu’nun (KAP) amacı, elektronik imza teknolojisi kullanılarak platform kapsamındaki anonim ortaklıklara ve aracı kuruluşlara ait mali tablo, dipnot ve özel durum açıklamalarının İnternet üzerinden toplanmasıdır.

Mali tablo, özel durum açıklamaları ile diğer bildirimlerin izleme ve yönetim işlevinin hatasız ve verimli, kamuyu aydınlatma işlevinin en hızlı, en etkin, en güvenli ve en düşük maliyetle yapılabilmesi; Kurulumuzun gözetim faaliyetlerine destek olunması; projenin kapsamındadır.

Bu proje ile, gerek mali tablo bildirimleri gerekse özel durum açıklamaları ve diğer bildirimlerin kamuya, tüm kesimlerin erişebileceği noktalarda eş zamanlı açıklanması sağlanmış; sermaye piyasası kurum, kuruluş ve şirketlerinde güvenli ortamda veri iletişimine yönelik alt yapı kurulmuş olacaktır.

İki aşamada yapılması planlanan projenin birinci aşaması Kasım 1999’da başlamış ve Ağustos 2001’de tamamlanmıştır. Birinci aşamanın tüm ilgili şirketlere yaygınlaştırılmasının ve tüm bildirim tiplerinin sisteme girilmesinin öngörüldüğü ikinci aşama ise Ağustos 2002’de başlamış ve 2006 sonunda tamamlanmıştır. Proje dahilindeki şirketler 1 Kasım 2004 tarihi itibarıyla sisteme bildirim göndermeye başlamışlardır. 2007 yılının ilk çeyreğinde kesin kabul yapılmıştır. 2008 yılı içerisinde sistemin kullanıma açılması planlanmaktadır.

5.13.2.3 Kriz Yönetimi

İş sürekliliği, kurumların kritik iş fonksiyonlarının herhangi bir kesinti veya felaket durumunda sürekliliğini sağlayan bir metodolojidir. İş sürekliliği planının iki temel bileşeni “Acil Durum Planı” ve “Felaket Kurtarma Planı”dır. Acil durum planı organizasyonun tüm işlevsel alanlarını kapsamaktadır. Felaket kurtarma planı ise bilgi teknolojileri ile ilgili bir fonksiyondur. Kriz Yönetimi Kapsamında 28/12/2007 tarih ve 47/1300 sayılı Kurul Kararı çerçevesinde iş sürekliliği planının iki temel bileşeninden biri olan felaket kurtarma planı hakkındaki çalışmalara başlanmıştır. Söz konusu felaket kurtarma planı, bir felaket veya aksaklık durumunda tehlikeye açık durumda olan ve hayati önem taşıyan, bilgi teknolojisi ve iletişim ağı ile ilgili yapılması gereken faaliyetleri kapsayacak şekilde hazırlanmaktadır.

Diğer taraftan, Sermaye Piyasalarında olası felaket ve/veya aksaklıkların etkilerini en aza indirmek amacıyla İMKB, Takasbank, MKK, VOB, İAB ve TSPAKB’yi kapsayan bir çalışma başlatılmış olup, bir olağanüstü durum karşısında anılan kurumların asgari ölçüde zaman ve operasyonel süreklilik kaybına uğrayacak şekilde, herhangi bir bilgi kaybı olmaksızın tekrar ayağa kalkabilmeleri için Kurulumuz bünyesinde yer alan “Olağanüstü Durum Merkezinin (ODM)” altyapı çalışmaları tamamlanmıştır. Bu merkezin kullanımına ilişkin hususlar belirlenerek ilgili kurumlara duyurulmuştur.

Bu kapsamda, İMKB, İAB, VOB, TAKASBANK, MKK ve TSPAKB Bilgi Sistemleri konusundaki bilgilerinin Olağanüstü Durum Merkezinde toplanarak yedeklenmesi amaçlanmaktadır. Söz konusu kurumlar yedekleyecekleri bilginin kapsamına ve yedekleme düzeyine kendileri karar vermektedirler.

Mevcut durum itibari ile, İMKB'ye ait yedekler periyodik olarak manyetik ortamda (teyp, kartuş vb.) Kurulumuz Ankara Merkez Binasındaki uygun özelliklere sahip kasada saklanmaktadır. MKK ve Takasbank gerekli sistemlerini getirmiş ve kurulumlarını yapmıştır.

5.13.2.4 Uzaktan Veri Alım Projesi

Uzaktan Veri Alım Projesi, 2006 yılının son çeyreğinde başlatılan bir yazılım projesidir. Amaç, Kurulun ilgili kuruluşlar ve şirketlerle olan veri alışverişini daha verimli hale getirmek ve Kurul çalışanları üzerindeki iş yükünü azaltmaktır. Mevcut sisteme göre, sermaye piyasası kuruluşlarının Kurul tarafından takip edilmesi ve Kurul veritabanlarında saklanması gereken verileri, Kurul çalışanları tarafından sisteme girilmektedir. Bu işlem Kurul çalışanlarının iş yükünü artırmaktadır. Bu problemi çözebilmek amacıyla tasarlanan proje ile, bilginin sahibi tarafından sisteme girilmesi, sorumluluğun bilginin sahibine verilmesi, böylece Kurul çalışanlarının iş yükünün azaltılması ve işlemlerin etkinliğinin artırılması hedeflenmektedir. Proje 2007 yılı sonunda tamamlanmıştır. 2008 yılının ilk çeyreğinde kullanıma açılacaktır.

5.13.3. Donanım ve Ağ Altyapısı Çalışmaları

Kurulumuz Merkezi, Ağustos 2003'de Ankara'daki yeni binasına taşındığında tüm donanım ve ağ altyapısı günün gereklerine göre yenilenmiştir. Oluşturulan altyapının sürekli işler, güncel ve güvenilir halde tutulması Kurulumuzun operasyonel sürekliliği için bir zorunluluktur. Sistem ve Ağ Grubu ile Destek Hizmetleri Grubunun faaliyetleri altyapı işlerliğinin sürekliliğini ve güvenilirliğini sağlamaya yöneliktir. Bu kapsamda sözkonusu grupların periyodik olarak sürdürdüğü çalışmalar 2007 yılı içerisinde de devam etmiştir.

5.13.4. İnternet Platformu

Kurulumuz İnternet sitesinde, Kurulumuzun Türk Sermaye Piyasalarına ilişkin yürütmekte olduğu faaliyetler ile kamuyu bilgilendirme amaçlı konular yayınlanmaktadır. Bu siteye <http://www.spk.gov.tr> adresinden ulaşılmaktadır. Site ayrıca sermaye piyasasında faaliyet gösteren kurum veya kuruluşların veri aktarımı için de kullanılmaktadır. 2008 yılı içerisinde site tamamen yenilenecektir.

Sermaye Piyasası Kurulu Kurumsal İnternet sitesi aşağıdaki konuları içermektedir:

- Sermaye Piyasası Mevzuatı,
- Sermaye piyasası haber ve duyuruları (haftalık ve aylık bültenler, tebliğler, tebliğ tasarımları, basın açıklamaları, diğer duyurular),
- Sermaye piyasası kurumları ve şirketler (İMKB, İstanbul Altın Borsası, Vadeli İşlemler ve Opsiyon Borsası Anonim Şirketi, TAKASBANK, Merkezi Kayıt Kuruluşu, Türkiye Sermaye Piyasaları Aracı Kuruluşlar Birliği, halka açık şirketler, aracı kuruluşlar, yatırım fonları, yatırım ortaklıkları, portföy yönetim şirketleri, bağımsız denetim kuruluşları, derecelendirme kuruluşları, gayrimenkul değerlendirme şirketleri),
- Davalar ve yasaklılar (işlem yasaklılar listesi, idari para cezaları),
- Yatırımcı köşesi (yatırımcıları bilgilendirme amaçlı konular),
- Bilgi edinme başvurusu,
- Yayınlar (araştırma raporları, seminer ve konferanslar, faaliyet raporları),
- İlgili diğer sitelerin (yurtiçi ve yurtdışı) internet adresleri,
- Yatırım fonlarına ilişkin en geniş ve dinamik bilgiler.

Bunların yanı sıra, Kurumsal İnternet sitesinde yer alan üyelik sistemi aracılığı ile, yenilenen haftalık ve aylık bülten, yeni duyurular ve gelişmeler hakkındaki bilgiler üyelere elektronik posta aracılığı ile anında iletilmektedir.

5.13.5. Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi

Sermaye piyasasının güven, açıklık ve kararlılık içinde çalışmasını, yatırımcıların hak ve yararlarının korunmasını sağlamak için Kurulumuzun bilgi varlıklarına zamanında, eksiksiz, doğru ve kesintisiz biçimde ulaşması büyük önem taşımaktadır. Bilginin gizliliği, bütünlüğü ve gerektiği zamanda hazır ve hizmette olması Kurulun hizmet kalitesi ve profesyonel imajı ile doğrudan ilgilidir. Bilgi İşlem, İstatistik ve Enformasyon Dairesi yönetimi bilgi güvenliğinin sahip olduğu yaşamsal önemin bilincinde olarak bilgi teknolojileri hizmetleri kapsamında ISO/IEC 27001 standardına uygun Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi'ni kurup Türk Standartları Enstitüsü tarafından belgelendirmiştir. Ayrıca sistemin işlerliğini sağlamak ve gözetim ile denetim işlevlerini yürütmek için Bilgi Güvenliği Forumu (BGF) oluşturulmuştur.

Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi, Kurulun bilgi varlıklarını bilinçli ve sistematik olarak koruması ve yönetmesi amacıyla hayata geçirilmiştir. Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi ile, Kurulun sahip olduğu bilgi varlıklarının izinsiz erişime karşı korunduğu, bilginin gizliliğinin sağlandığı, bilginin yetkisiz kişilere kasten veya dikkatsizlik sonucu verilmeyeceği, bilginin bütünlüğünün sağlandığı, gereksinim duyulduğunda bilgiye yetkili kullanıcıların erişebildiği, tüm çalışanlara bilgi güvenliği eğitimi verildiği ve tüm bilgi güvenliği açıkları ve şüphe duyulan zayıf noktaların sorumlu kişilere raporlandığı garanti altına alınır.

5.13.6. Bilgi Sistemleri İncelemesi

14/12/2006 Tarih ve 52/1499 sayılı Kurul Kararıyla alınan İMKB, İAB, VOB, TAKASBANK, MKK ve TSPAKB bilgi sistemlerinin incelenmesi kararına istinaden TAKASBANK, VOB, İAB ve TSPAKB bilgi sistemleri incelemesi gerçekleştirilerek hazırlanan inceleme raporları Kurula sunulmuştur. Alınan Kurul Kararları çerçevesinde söz konusu inceleme raporları ilgili Dairelere ve kurumlara bilgi ve gereği için gönderilmiştir.

5.13.7. Avrupa Birliği Destekli Projeler

Kurulumuz çalışmalarında Avrupa Birliği fonlarından yararlanmak amacıyla 2004 yılı içerisinde danışmanlık hizmeti alınmış ve Dairemiz bünyesinde hazırlanan üç proje için şartname hazırlıkları yapılmıştır. Bu çerçevede "Sermaye Piyasası Kurulu'nun Kapasitesinin Geliştirilmesi İçin Teknik Yardım" isimli projeye 2006 Aralık ayında başlanmıştır. Bu proje ile Kurulumuzun teknik altyapısının geliştirilmesi hedeflenmektedir. 2007'nin üçüncü çeyreğinde proje tamamlanmıştır. Projede üç adet fizibilite çalışması yapılmıştır. Elde edilen bilgiler ışığında fizibilite çalışması yapılan projelerin gerçekleştirilmesi amacıyla yeniden Avrupa Birliği'ne başvuruda bulunulmuş ve ön kabul alınmıştır. Anılan projelerin kısa açıklaması aşağıda verilmektedir:

Stratejik Bilgi Sistemi Planı

Bu proje ile, Kurulumuzun önümüzdeki üç yıl içindeki Bilgi Teknolojileri stratejisi belirlenmiştir. Plan kapsamında Kurul'un Bilgi Teknolojilerine yönelik vizyonu kararlaştırılmış, buna uygun olarak Bilgi İşlem, İstatistik ve Enformasyon Dairesi'nin yatırım ihtiyaçları insan kaynağı, yazılım, donanım ve eğitim bazında tespit edilmiştir. Plan kapsamında Sermaye Piyasası kurum ve kuruluşları ile olan ilişkiler gözden geçirilmiş ve önümüzdeki yıllardaki bilişim operasyonlarının koordinasyonu ele alınmıştır. Projenin amacı bilgi teknolojilerinin Kurulumuzun tüm iş alanlarında en uygun ve verimli biçimde kullanılmasını desteklemektir.

İleri Gözetim Projesi

Bir önceki projemiz olan "Gözetim Platformu"na ek olarak, bu projede normal dışı durumların daha ileri tekniklerle incelenmesi ve gözetim kapasitesinin artırılması hedeflenmektedir. Projenin fizibilite çalışması tamamlanmıştır.

Elektronik Kayıt ve Veri Toplama Projesi

Bu projenin temel amacı, Kurulumuzun bir şekilde iletişimde bulunduğu ve sermaye piyasalarında faaliyet gösteren şirketlerin Kurul ile olan bilgi alışverişini elektronik imza teknolojisini kullanarak internet üzerinden yapmasıdır. Projenin fizibilite çalışması tamamlanmıştır.

Bilgi Teknolojisi Denetim Kapasitesinin Güçlendirilmesi

Kurulumuzun stratejilerinden biri olan bilgi güvenliği standartlarının sermaye piyasalarında yaygınlaştırılması çalışmaları çerçevesinde gerekli mevzuatın hazırlanması hakkında teknik destek almak amacıyla "Technical Assistance for Strengthening the Audit Capacity of The Capital Markets Board of Turkey" isimli proje ile Avrupa Birliği fonlarına başvuru yapılmış ve bu çalışma için de ön kabul alınmıştır.

SPK

Sermaye Piyasası Kurulu